

ПОЛИТИКИН

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ЗАБАВНИК

24. IV 1992.

• ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ •

ГОДИНА LIV •

ЦЕНА 150 ДИН. •

БРОЈ 2104

За све од 7 го 77

КАД САМ БИО МАЛИ
ОД ОВОГ БРОЈА

Фирма

Веровати или не!

КИНЕСКИ
ВЛАДАР

КАО
ТСУ
II

ПРЕЖИВЕО
ЈЕ БЕЗБРОЈ
БИТАКА А
УМРО ЈЕ ОД
БЕСА 992. ГОДИ-
НЕ ЗБОГ УВРЕ-
ДЕ КОЈУ МУ ЈЕ
У ПИСМУ НА-
НЕО ТАТАРСКИ
КРАЈ ЛЕАО.

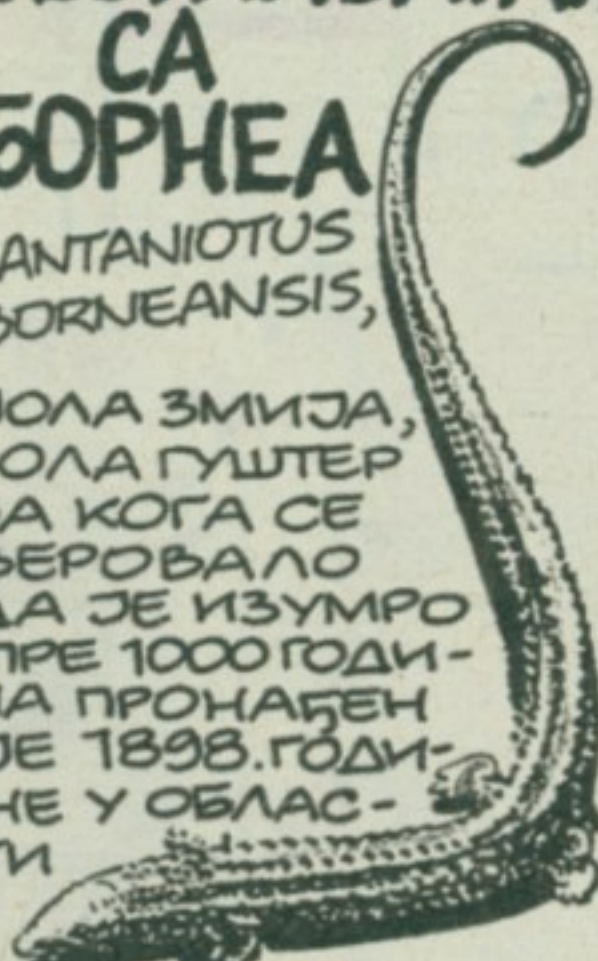

БЕЗУХИВАРАН
СА
БОРНЕА

LANTANOTUS
BORNEANSIS,

ПОЛА ЗМИЈА,
ПОЛА ГУШТЕР
ЗА КОГА СЕ
ВЕРОВАЛО
ДА ЈЕ ИЗУМРО
ПРЕ 1000 ГОДИ-
НА ПРОНАЂЕН
ЈЕ 1898. ГОДИ-
НЕ У ОБЛАС-
ТИ

САРАВАК НА
БОРНЕУ.

ТРИ РАЗЛИЧИ-
ТЕ ЦРКВЕ

ТИК ЈЕДНА УЗ ДРУГУ
НАЛАЗЕ СЕ НЕДАЛЕ-
КО ОД БИШОФСМАИ-
СА У БАВАРСКОЈ
(НЕМАЧКА). ПОСВЕРЕ-
НЕ СУ СВЕТОМ ХЕР-
МАНУ, А ГРАДИТЕЉИ
СУ ТРИ БРАТА ХЕРМА-
НА КОЈИ НИКАКО НИ-
СУ МОГЛИ ДА СЕ ДО-
ГОВОРЕ КАКО БИ ТРЕ-
БАЛО ДА ИЗГЛЕДА
ЗАЈЕДНИЧКА ЦРКВА.

ШКОЉКА

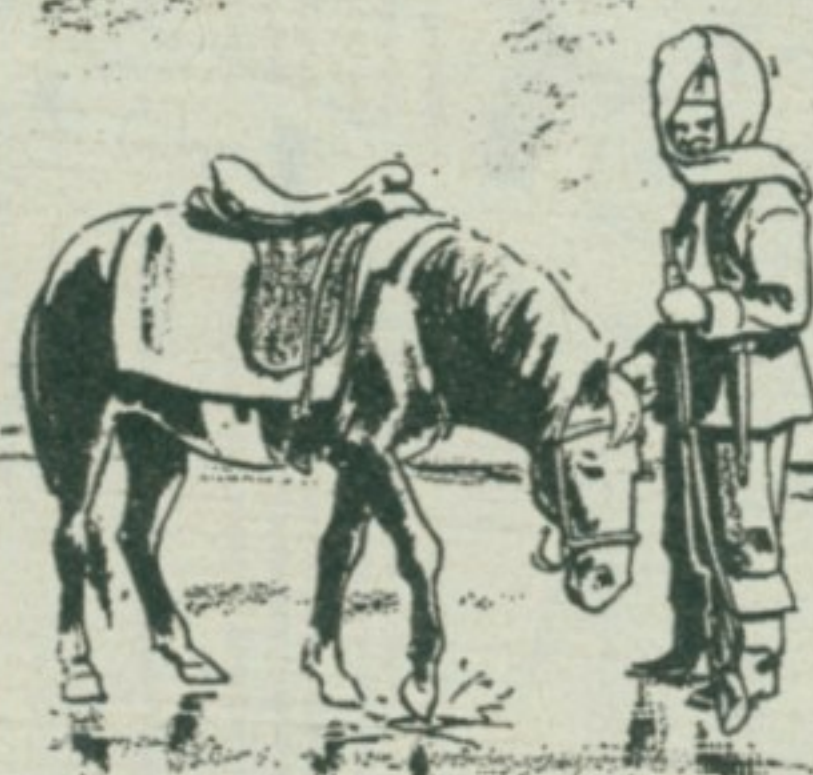
FASCIOLARIA
GIGANTEA

ИЗ ЗАПАДНОГ
АТЛАНТИКА
ДУГАЧКА ЈЕ
ЈЕДАН МЕТАР.

ТИБЕ-
ТАНСКИ
ПОНИ

НА ЗАЛЕБЕ-
НОЈ ПОВРШИ-
НИ ЈЕЗЕРА
КОПИТОМ
КОПА ОТВОР
КАКО БИ
ДОШАО
ДО ВОДЕ.

Камена
цокејска
каја

БАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ НА
ПРИНЦЕВСКИМ
ОСТРВИМА
(ГВИНЕЈА).

Сахрана цолавице

НА ФИЏИЈУ ТРАЈЕ
2 СЕДМИЦЕ. ЗА ТО ВРЕ-
МЕ ОЖАЛОШЋЕНИМА
ЈЕ ЗАБРАЊЕНО ДА
ПЛАЧУ. ОНИ ПОКОЈ-
НИКА ОПЛАКУЈУ
ДАНОКНИМ ДУ-
ВАЊЕМ У РУШТУРУ
ШКОЉКЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● за улогу старог тра-
гача за златом у филму
„Благо Сијера Мадре” режи-
сер Џон Хјустон ангажовао
је свога оца, поставивши му
један услов – да поводи све
зубе! Волтер Хјустон је при-
стао, без одушевљења, одиг-
рао мудрог и лукавог Хауар-
да брбљајући шпански као
прави Мексиканац и – добио
Оскара.

●●● јапански козметича-
ри израдили су оригиналну
крему против опекотина од
сунчања састављену од пиг-
мента извученог из зрна
ражи и семенки лубенице.
Овај пигмент претвара ул-
траљубичасте зраке, који и
изазивају пликове, у потпуно
безопасну топлоту која се
шири телом. Најзанимљиви-
је је, међутим, што се боја
пакује у микроскопске капсу-
ле које одсад могу да прогу-
тају и они који су алергични
на креме или имају посебно
осетљиву кожу и најзад по-
црне без муке.

●●● највећи избор пива и
минералне воде у свету има
једна мала радња у немач-
ком градићу Вирзелену, бли-
зу Ахена. Овде се купцу нуде
1022 врсте пива, између оста-
лих и из тако далеких зема-
ља као што су Хавајска ос-
трва и 253 врсте киселе воде.

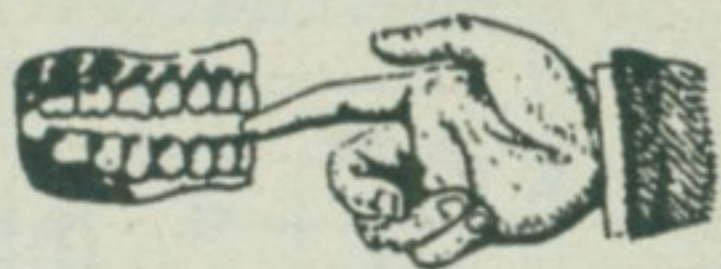
●●● књиге које миришу
одавно више нису никаква
новост. Нови су „тематски
мириси” то јест такви који
одговарају садржају. Тако
романи из поморског живо-
та миришу на со и алге, књи-
ге о цвећу на јасмин или јор-
гован, збирке са божићним
бајкама на јелку и цимет.

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

МА ШТА

КАЖЕШ

ПРИНУДНИ СТРИПТИЗ

Следећи пут кад се посвађате са женом водите рачуна да будете обучени, да се не налазите близу кола и да јој поверујете да је спремна на све. Ево и зашто. Марја Д. (супруга) паркирала је кола у гаражи породичне куће у Калкас Перишу, америчка држава Луизијана. Чим је чуо звук аутомобила Боб Д. (супруг) излетео је из купатила. Успео је само да се огрне пешкиром. Свађу коју су он и Марја започели тог јутра наставили су још већом жестином. Она му је рекла да ће, уколико настави да је

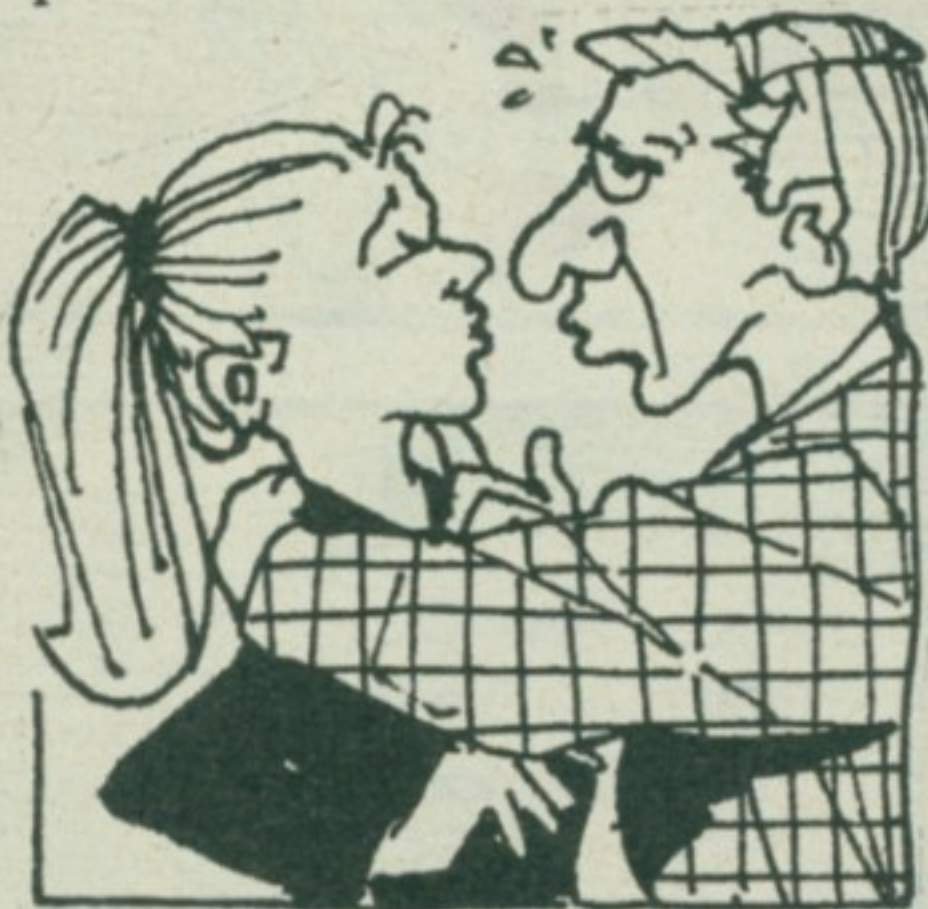
вређа, сести у кола и отићи (како то већ бива) код своје маме. Боб Д. је одговорио да би био срећан да је никад више не види, само нек му остави кола. Кад је то чула, Марја је села за волан. Боб је скочио на хаубу. Помислио је сиромас да ће тако да је спречи да кола изведе из гараже. Силно се преварио. Ако је њему обичан аутомо-

бил важнији од мене мислила је Марја, показаћу му ја! Са све мужем на колима, Марја се извезла на аутопут. Тако је возила неколико километара на одушевљење возача који су пролазили поред њих. Го мушкарац на колима, то још није виђено! Ко зна кад би Марја стала да их није зауставила полицијска патрола. ■

ВЕШТИНА ЛУБЉЕЊА

„Апсолутно је неопходно да мушкарац буде виши од жене“, записао је пре седамдесет година један енглески аутор у својој књизи „Вештина лубљења“. „Психолошки разлог за то: он увек мора одавати утисак да је супериорнији од жене, како духовно тако, што је нарочито важно, и физички. Физички разлог је следећи: уколико је он вишег раста од жене, боље ће моћи да је луби. Он мора бити кадар да је стегне у своје снажно наручје, да се наднесе над њу и погледа наниже у њене очи, да јој мало подигне браду прстима а онда да се нагне над њено лице и спусти жудне, мужевне усне на њене усне пуне обећања. А све је то немогуће ако је жена вишег раста... јер је тада ситуација обрнута... физичка супериорност је нестала, мушка надмоћ је ишчезла... и ништа на свету не може у већој мери да разочара... ■

ЛАКИРАНЕ УШИ

Осамнаестогодишња Ценифер Конор имала је озбиљних невоља са слухом, али је плашећи се неког озбиљног оштећења, одлагала посету лекару. То јој, међутим, није сметало да свакодневно намешта фризуру „а ла шездесете“ што ће рећи – или богато натапирану или скупљену у пунђу. Да би јој иначе дивља коса стајала како налаже садашња мода, обилно је користила лак. Кад су јој уши већ толико биле заглушене, посетила је лекара у колецу. Дијагноза је

била једноставна. Уши Ценифер Конор, грађанке Лондона, практично су биле зачепљене великом количином лака. ■

УТИЦАЈ ЛУТРИЈЕ НА ЗДРАВЉЕ

Почетком ове године Вилем Кари био је ван себе од среће. Овај тридесетседмогодишњи становник Бостона извукао је главни добитак на Масачусетској лутрији – 3,6 милиона долара. Цео свет био је његов, ружичаста будућност му се смешила. Ипак, Кари је направио кобну грешку. Своју срећу није крио пред светом. Кад су га из управе лутрије питали да ли жели да остане анониман, рекао је: не. Нека сви знају да се и њему срећа насмешила. Разни рођаци, пријатељи, финансијски „генији“ почели су да га опседају. Више није имао мира. Толико се нервирао да му је срце коначно попустило. Умро је од инфаркта само неколико недеља пошто је сазнао да је „тежак“ неколико милиона долара. ■

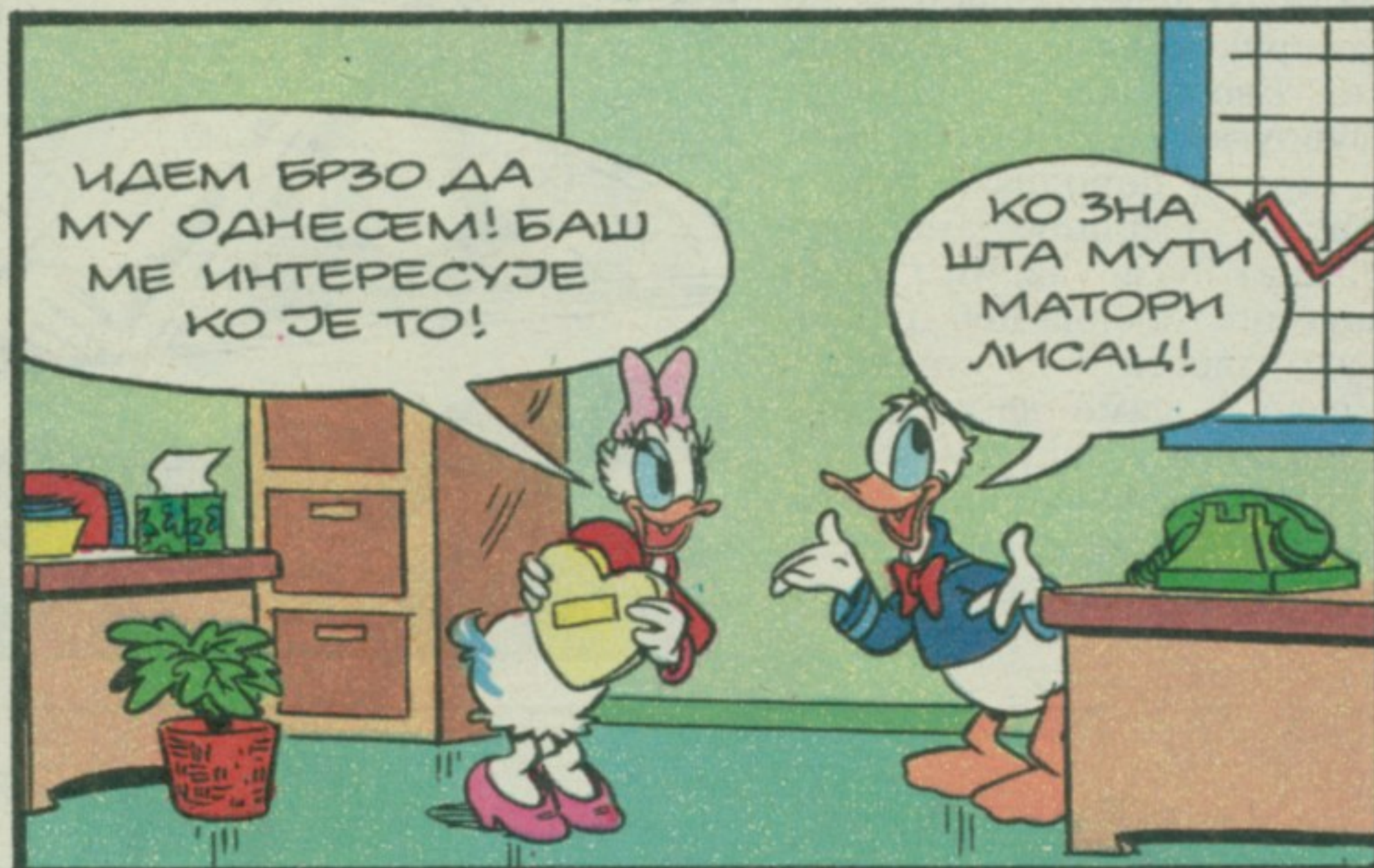
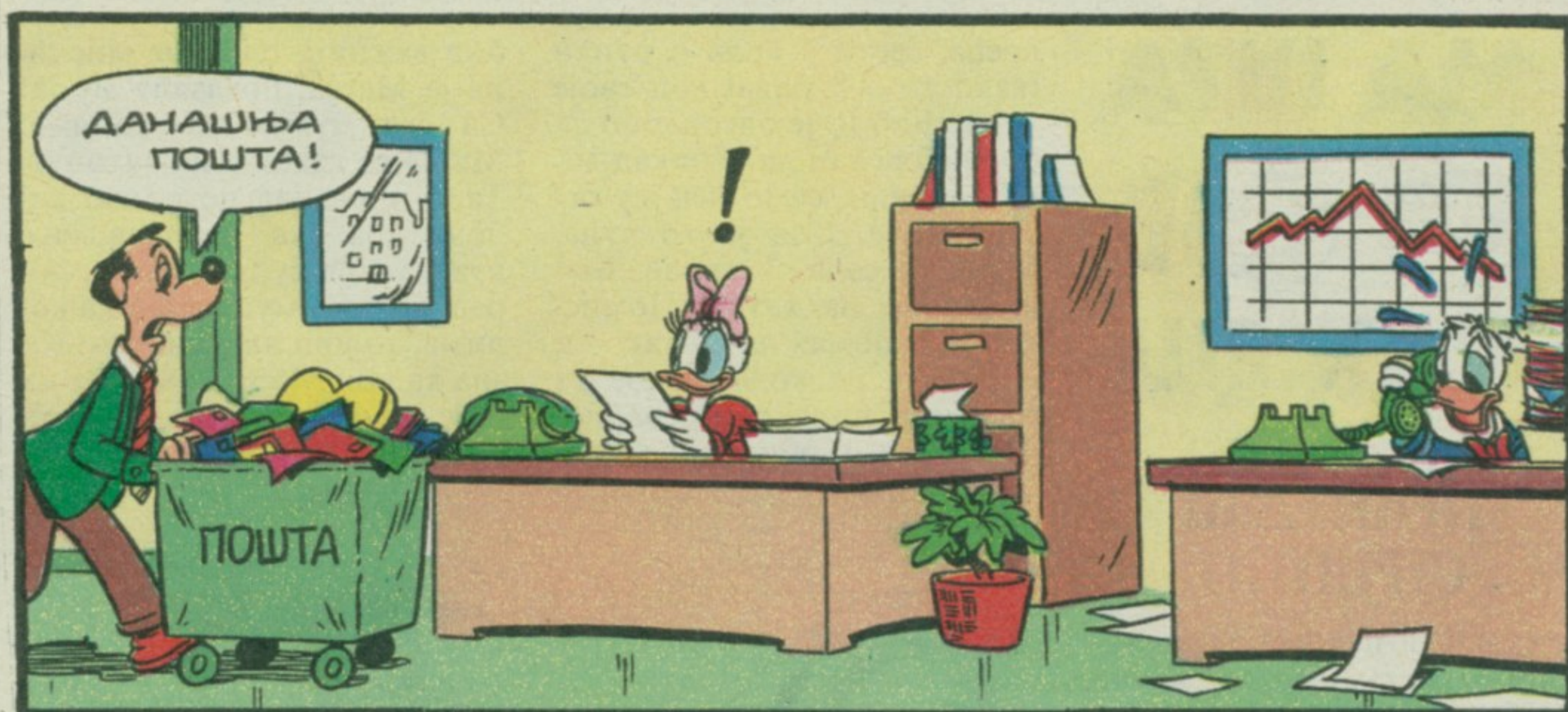
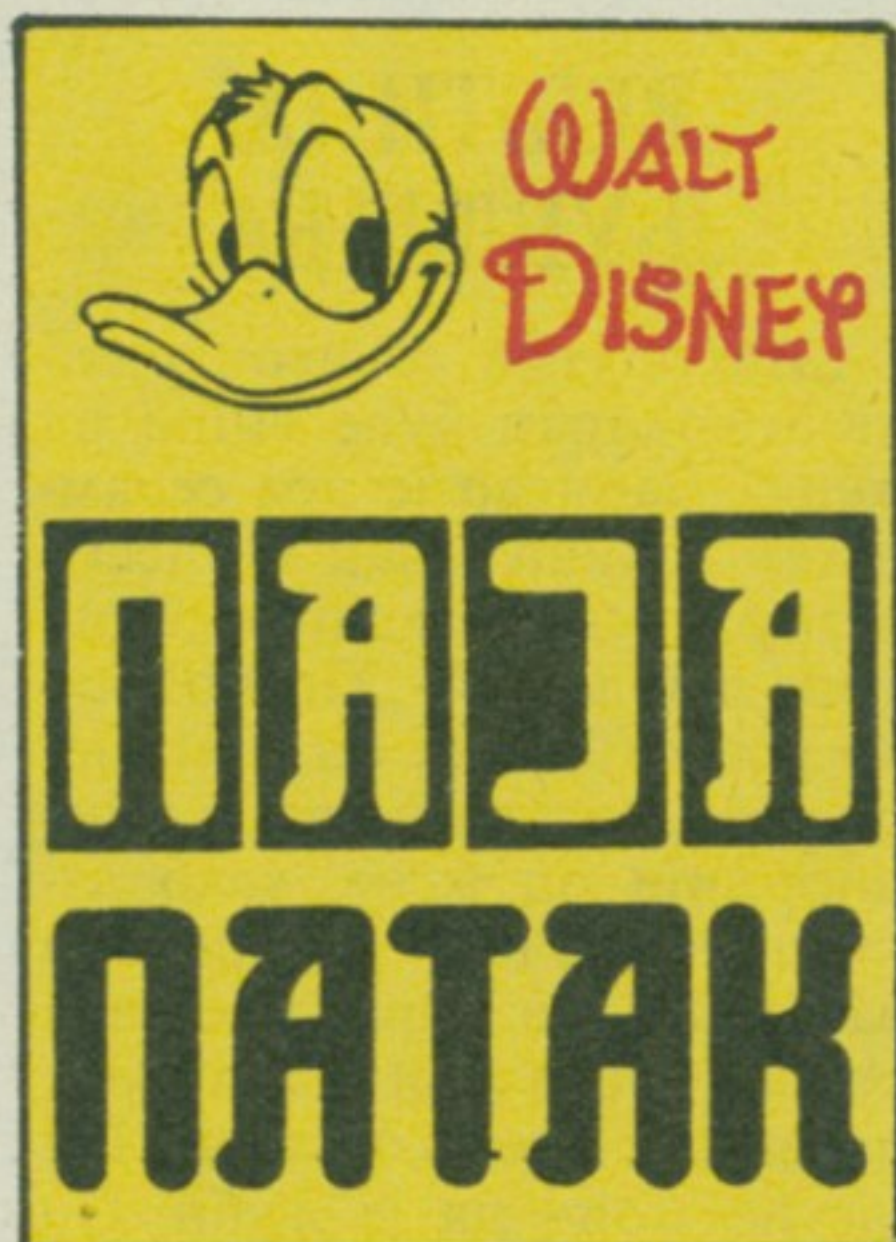

ЧУВАЈТЕ СЕ, ИДЕ ЛИЛИ!

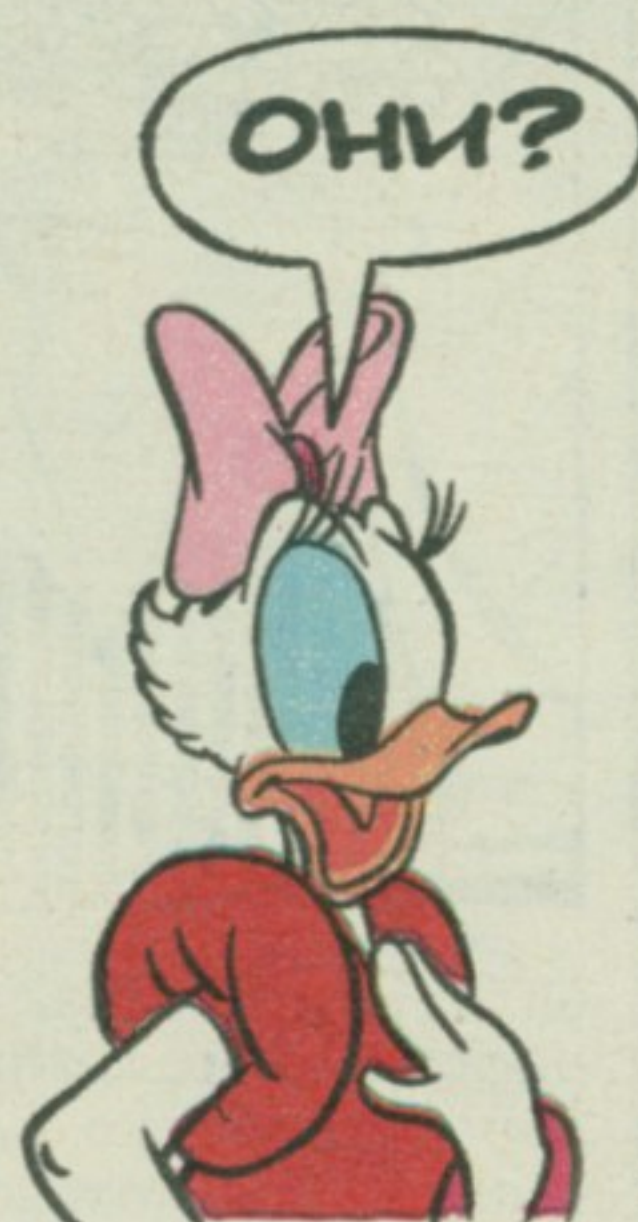
Осамдесетогодишња Лили Фаулер кренула је у сервис за аутоматско прање аутомобила. Возећи свој „доу“ из ко зна које године нешто се замислила. Уместо да притисне кочницу и стане, дала је гас и, брзином метка, излетела из сервиса на опште запрепашћење присутних. Толико се збунила оним што је урадила да је наставила да прави грешку за грешком. Нашла се на улици и даље, уместо да кочи, притискала је папучицу за гас.

Ударила је у прва кола која су туда пролазила, онда је хтела да окрене и врати се у сервис, али јој се на путу испречила бензинска пумпа. Треснула је у пумпу и изазвала експлозију од које су се запалила три аутомобила. Срећом, возачи су искочили и успели да се спасу. Лили је потом уништила један недужни „волво“ и вероватно се ни тада не би зауставила да није налетела на зид. Несрећна старица касније је полицајцима из Ричмонда, града у Калифорнији где се све ово и догодило, испричала да јој је то први саобраћајни прекршај за 60 година колико већ вози. ■

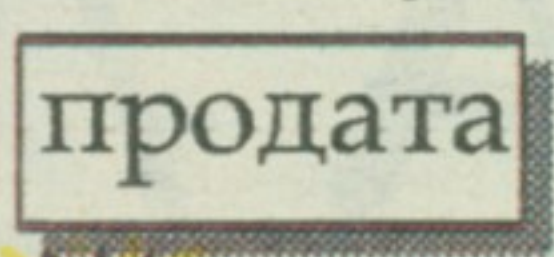
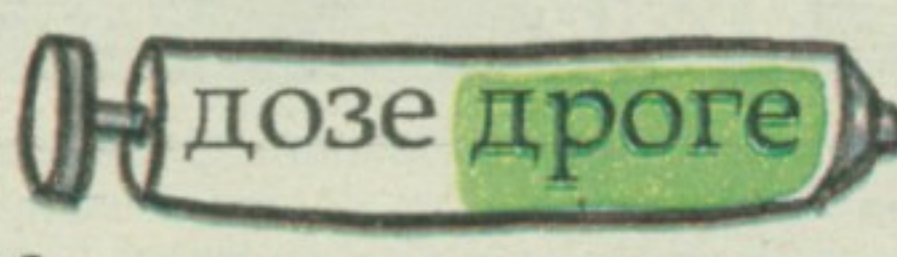
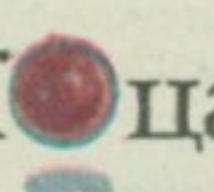
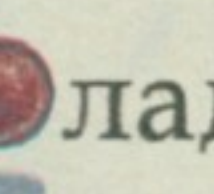
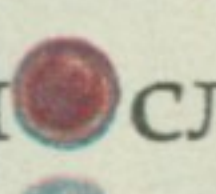
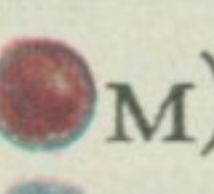
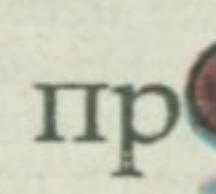
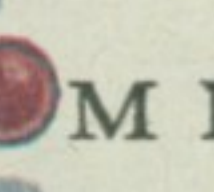
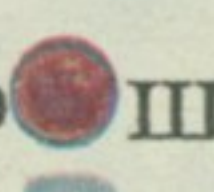
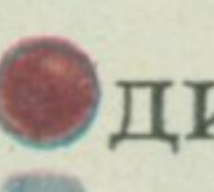

© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

СВЕТ У БРОЈКАМА

■ 220 милиона: толико је албума Астерикса до сада продато у свету. ■ 31 милион: то је број Јапанаца који су некуд отпутовали за новогодишње празнике 1991/92. ■ Између 20. и 50. године, Европљанин се у просеку угоји 10 КИЛОГРАМА. ■ 252.000 реклама емитовано је на француској телевизији током 1991. године. ■ 11.000 долара: по тој цени продата је код Сотбија венчаница у којој се Мадона сликала за свој албум »Као девица«. Купац је желео да остане анониман. ■ 13,5 kg: толико је био **тежак** један кромпир одгајен у Саудијској Арабији. ■ 2.000 људи **умрло** је у Немачкој од превелике дозе **дрогe** у прошлој години. ■ 1 година затвора: толика казна чека оне који увезу **жвакаћу гуму** у Хонгконг (наравно, ако их ухвате). ■ 25% Францускиња добије унуче пре своје 50. године. ■ 2.368 **РАСИСТИЧКИХ** напада забележено је у Немачкој 1991. године; претходне године било их је 250. ■ 40 година напунила је чувена **ХЕМИЈСКА** Bic. До данас је продато 58 милијарди 195 милиона и 33 хиљаде популарних писаљки. ■ 100 мили на М цартових кугли (ч к ладних п сластица пуњених марципан м) пр да-то је т к м пр шле г дине. ■ 40% запослених у британској тајној служби су жене. Откад је Стела Римингтон дошла на чело службе MI 5, Енглези свакога дана открију неку своју сународницу која се бави шпијунажом. Сматра се да ће у том послу бити све више жена зато што су оне вичније двоструком животу. ■

Јелена-Илка Марковић

**Једина
жена
атентатор
у
српској
историји**

МЕТАК ЗА ВЕГЕЛОТ КРАЉА

„Само смрт Миланова може да буде мелем мојој рани. Убила бих се кад би му пре мене неко угасио живот погани а била бих сва несрећна кад би умро природном смрћу”, рекла је Јелена Марковић, непоколебљива у намери да казни убицу свог мужа

Пролазећи кроз ширум отворена врата Саборне цркве, Илка Марковић је само за тренутак застала, тек колико да се прекрсти и да јој се очи свикну на полумрак, а онда журно наставила ка месту где је имала обичај да одстоји вечерње. Нико од свештеника и црквењака није обраћао пажњу на њу: знали су је из виђења. Али, да их је било ко питао ко је та мала, од главе до пете, у црно одевена жена, тешко да би могли да одговоре. Нису јој знали ни име ни презиме, ни ко је, ни одакле, ни за чију се душу моли.

Само што је Илка заузела место, напољу се зачуо жамор, почело је комешање. Жандари, помислила је, и за тренутак очи су јој запламсале необичним сјајем. То је био добар знак: несумњиво је говорио да краљ долази.

Нешто пре него што је почео да откуцава једанаести сат, око Илке се већ гурала гомила света: осим жандара и полицајаца у цивилу, било је ту и много беспослених радозналаца и оних који су се у свакој прилици трудили да се нађу у краљевој близини. А да ће краљ право са савског пристаништа у Саборну цркву, није била никаква тајна, то је цео Београд знао. Милан Обреновић је још давно увео обичај да се по повратку са неког пута најпре захвали Богу што је жив и здрав стигао кући, па тек онда ишао у двор.

Кад се краљева кочија зауставила пред црквом, Илкине бескрвне усне чврсто су се стиснуле а повијена рамена одлучно исправила што нико није приметио. Нико није приметио ни када је, ни одакле, извукла мали револвер и

уперила га у Милана Обреновића. И управо када се краљ сагнуо да пољуби икону, одјекнуо је пуцањ. Међутим, од превеликог узбуђења и страсне жеље да га види мртвог, рука јој је задрхтала таман толико да метак не стигне тамо где треба. Уместо краља, погодио је икону. Збуњена, атентаторка се за тренутак питала шта да ради. Да покуша још једном или... Пре него што је стигла да и други пут подигне руку, жандари су се бацили на њу. Ударци су плуштали са свих страна, али мала жена у црини није ни покушавала да се брани: није је болело то што су је ударили, болело је што је промашила. Знала је да јој се више никада неће пружити слична прилика и да неће моћи да испуни завет и освети мужа. Очајна, неутешно је јецала док су је водили у полицију.

За атентат се знало

Вест да је тога дана, 11. октобра 1882. године, покушан атентат на краља обиграла је Београд за мање од једног сата. Међутим, није баш све изненадила, било је и оних који су га очекивали. Међу њима је била добра Илкина пријатељица Лена Книћанка и неколико чланова Радикалне странке међу њима и Раша Милошевић, којој је и Илкин муж, Јеврем Марковић припадао.

Оставши сама после убиства мужа, Илка, Јелена Марковић, сматрала је да њен живот нема више никаквог смисла: једино што је још одржавало била је чврста решеност да Јевремову крв наплати крвљу његовог убице. А да је то сам краљ, није нимало сумњала. И била је у праву. Краљ Милан је толико мрзео Јеврема Марковића, рођеног брата Светозара Марковића, да је јед-

ва дочекао прву zgodnu прилику да га пошаље у смрт. Прилика, додуше, и није била права, али је српски владар ипак искористио. Оптуживши Јеврема за учешће у Тополској буни, постарао се да суд, упркос очигледном недостатку доказа, донесе смртну пресуду. Међутим, Јеврем Марковић није био непознат човек из народа, напротив. У рату са Турцима он се у тој мери истакао да је чак и одликовање добио. Наиме, када су после првих победа српске војске Руси по свом војном изасланику, пуковнику Бобрикову, послали један број крстова Св. Ђорђа, од краља је затражено да направи списак најхраб-

ријих официра. Милан, тада још кнез, лако га је саставио, само се око једног имена дуго мучио. Кад га је најзад написао, скочио је као опарен, како је пуковник Бобриков касније причао.

— Знате ли — питао је војног изасланика — колико ме је мука

стало да напишем име Јеврема Марковића?

Прилика која то баш није била

Откуд та силна мржња према човеку који је тако срдано бранио кнежевину иако је имао сличне идеје као његов брат Светозар? Разлози за то били су, изгледа, пре политичке него личне природе. Милан Обреновић је добро знао да је после смрти његовог стрица Михаила војска била та која га је довела на престо. Само захваљујући њој, веровао је да ће моћи да се одржи. Отуда је вероватно и потицала његова идеја да сви официри треба да му буду ако не баш лични пријатељи, оно бар присталице: сваки који се држао по страни, Милану је био сумњив.

А Илкин муж је био баш од оних официра који не само што нису облетали око њега, него је, чак, будући да је припадао радикалима, био опозиционар. Једно

време Јеврем се чак повукао из војске да би се позабавио политиком. То, само по себи, и не би било тако страшно да није имао републиканска уверења која су, по Милановом мишљењу, могла да постану опасна клица и заразе цео официрски кор.

Ратна слава којом се Јеврем овенчао и крст Св. Ђорђа нису нимало улепшали његову слику у кнежевим очима: штавише, сада је изгледао опаснији него пре. Зато је Весели краљ, како су звали Милана Обреновића, једва дочекао Тополску буну, коју је тобоже преко својих присталица организовао Петар Карађорђевић, па да Јеврема, за кога се знало да му је наклоњен, оптужи за велеиздају. Једини „доказ“ којим је суд располагао било је сведочење двојице устаника да су видели писмо које је Марковић писао Влади Љотићу, агенту Петра Карађорђевића, и нудио му своје услуге. Од писма, наравно, није било ни трага ни гласа, али то Јеврему није помогло: војни суд осудио га је на смрт. Узалудно је било и то што му је министар војске па и неки други министри, био лични пријатељ, није вредело ни то што је председник владе Ми-

лан Пироћанац веома држао до тога да се сваки процес одвија строго по закону а суди у складу са доказима.

Обећање

Углед који је уживао Јеврем Марковић натерао је многе тада виђеније људе да се заложу код кнеза. Чак је и начелник Министарства унутрашњих послова спремао извештај у коме је јасно стајало да нема доказа за Јевремову велеиздају. Кнеза су са свих страна салетали молбама да још мало размисли и не пошаље невиног човека у смрт. Прошла је јесен, затим зима и дошло је пролеће. Једног јутра средином маја до ушију Раше Милошевића, присног пријатеља породице Марковић, допрла је вест да је Јеврем погубљен. Сместа је пожурио војном министру распитујући се да ли је то тачно.

— Био сам јуче код кнеза и молио га да помилује Јеврема — рекао му је Сава Грујић. — Молио сам и председника министарског савета, и пуковника Бобрикова да нешто учине. Кнез је и њима и мени обећао да Јеврему ништа неће бити па не верујем да се тако нешто догодило.

Охрабрен мало овим речима војног министра, Раша Милошевић сместа се упутио у Ломину улицу где је тада Илка боравила код своје сестре. Успут, срео је и секретара министарског савета који га је такође уверавао да је

вест о Јевремовој смрти сигурно лажна јер претходног дана на седници није било ни речи о његовом погубљењу. Ако људи који седе у министарском савету не знају ништа, онда нема разлога за бригу, размишљао је Раша и решио да се врати кући. Код Илке може и мало касније, поподне.

Још из дворишта чуо је свирање и веселе гласове деце Илкине сестре: био је то знак да оно што је чуо тог јутра вероватно није тачно. Да јесте, из куће би се чуо плач. Ипак, није могао да је претути кад га је Илка дочекала с питањем има ли нешто ново. Рекао је шта је чуо мада је знао колико ће је то узнемирити. Неизвесност је била једино што у том тренутку није могла да поднесе, па је зато решила да пожури кући председника министарског савета. Раша Милошевић је у међувремену још једном пошао војном министру. Некако у исто време и један и други сазнали су да је вест ипак тачна.

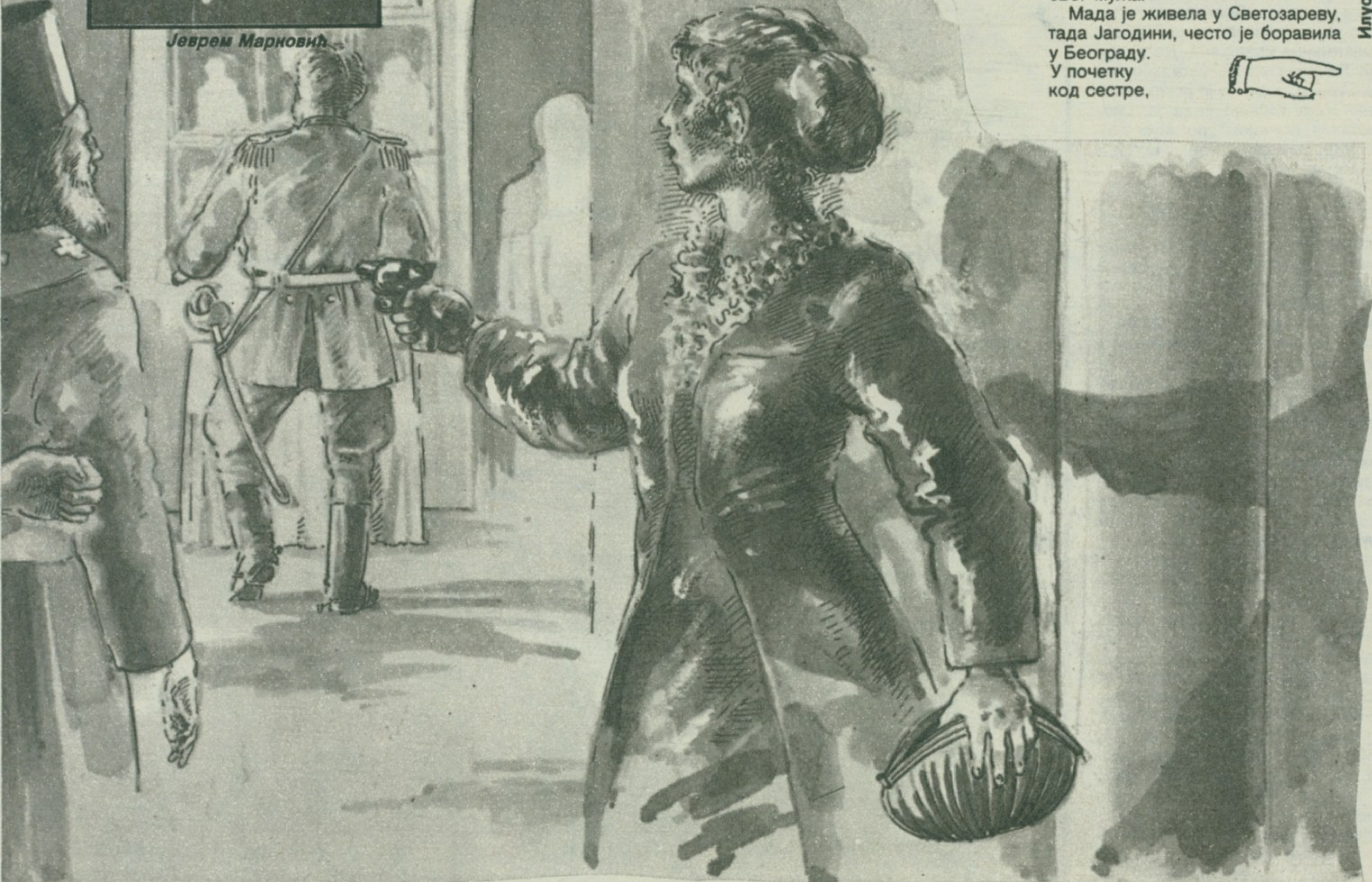
Очи као у тигрице

Када се, очајан због тужне вести коју носи, поподне поново нашао у Ломиној улици, Раша Милошевић је схватио да Илка већ зна. Њено лице било је изразито боравима, поднадуло од плача, рамена повијена од страшне несреће. Једино су јој „очи биле као у разјарене тигрице а усне показивале осветничку решеност“. У часу највећег бола чврсто је одлучила да убије Милана Обреновића. И од тог мајског дана 1878. године Јелена Марковић је живела само зато да би осветила свог мужа.

Мада је живела у Светозареву, тада Јагодини, често је боравила у Београду. У почетку код сестре,

Јеврем Марковић

а онда је изнајмила собицу у старинској двоспратној кући преко пута Саборне цркве. Ту, у тој собици чији се сав намештај састојао од стола, једне једине столице и кревета од дасака, она је вребала тренутак кад ће пресудити убици свог мужа. У међувремену, посећивала је пријатељицу, такође жену официра, Лену Книћанку код које је вежбала руковање револвером. То је и био разлог што је после атентата и Лена ухапшена. Ухапшен је такође и Раша Милошевић јер је приликом претреса Илкиног стана нађено писмо из којег је могло да се закључи да је знао за припремање атентата. Међутим, писмо није било потписано, нити се у њему спомињало неко име, Раша Милошевић је пуштен услед недостатка сигурних доказа.

Истрага над Илком и Леном протекла се месецима. Бледа, испијена лица и угашених очију, Јевремова удовица је уочено гледала иследника. На постављено питање иследника, изустила би тек покоју реч. Њени, ма како шкрти одговори, говорили су да је атентат сама припремала и да је она једина одговорна за њега. За разлику од ње, Јелена-Лена Книћанка била је много бучнија и говорљивија, али у поплави речи којима је засипала истражитеља није било ничег што је очекивао. Оно што треба, говорила је Лена, рећи ће на суду. Међутим, суђење није дочекала: 28. фебруара 1883. објављена је вест да се обесила у затвору. Како истрага о том случају није вођена како треба, односно није обављена на месту где треба, у ћелији, и пошто није објављен извештај лекара са аутопсије, Београдом је почело да се прича да је Илкина пријатељица удављена. Да у случају Ленине смрти заиста није све како треба, постало је јасно неколико дана касније када је, „несрећним случајем“ погинуо војник који је чувао стражну испред њених врата.

Ко је убио Лену?

Суђење Илки Марковић одржано је 12. априла. Осуђена је на смрт, а њена тврдња да је атентат припремала потпуно сама прихваћена је као тачна. Да ли је или није имао и неку политичку позадину није расветљено.

Саслушавши пресуду, Илка није ни трепнула, још мање је молила за помиловање. Ипак, добила га је. Само неколико недеља пошто је доведена у пожаревачки затвор, нађена је мртва. Као узрок смрти наведено је давлeње пешкиром. И мада је и у њеном случају званично тврђено да је у питању самоубиство, опет се неки од чланова лекарске комисије која је обавила аутопсију нису сложили с тим. Неколико година касније краљ и његов министар унутрашњих послова Милутин Гарашанин узајамно су се оптуживали за смрт Лене Книћанке и Илке Марковић. Ко је од њих двојице наредио да се Лена обеси у београдској тврђави а Илка удави, ако се није сама убила, остало је тајна, с тим што је добар део опозиције био спреман да поверује да су у оба случаја умешани прсти краља Милана.

Олга Вукадиновић

Сателитска антена ће, на најмањи покрет главе, примати програме од „Добро јутро, Америко“, „Јапански рокенрол“ до „Шопинг у свету“ или „Стање на берзи“.

После низа неуспелих прототипова ова кацига коначно је направљена од изузетно лаке пластике која ће, са свим додацима, бити тешка

АУДИОВИЗУЕЛНА

ГЛАВА

Постоји чак и могућност да се у кацигу уграде сензори који ће примати и бележити мождане таласе и сместа реаговати на команде које шаље наш ум.

Овај екран ће заиста постати прозор у читав свет.

На крају слушалица уграђен је пријемник који ће моћи да разуме наредбе изговорене на 185 језика, укључујући и баскијски и бушмански.

АЗБУКА као слика

Шпагети азбука

Слова која видите смислено је и нацртао двадесетдеветогодишњи дизајнер Давид Ансон Русо из Њујорка. Русоова азбука од шпагета, цвећа, риба, андаја и змија користи се у књигама за децу и за рекламне поруке. Свој принцип у послу Русо објашњава овим речима: „Кад видите оно што сам ја урадио, ви треба да се 'сирзнете'. Ако се то не догоди, сматрам да нисам добро урадио свој посао и радим га поново“.

А Б В Г Д Е Ж З
И Ј К Л М Н О
П Р С Т У В
Х Ц Ч Ш Ђ Ћ Ќ

ПРИКЉУЧЕНА НА САТЕЛИТ

Изгледа да
ћемо у
будућности
ходати са
антеном на
глави, екраном
на оку и
слушалицама
уграђеним у
ушима

Замислите овакву сцену. Није важно у ком сте се граду на свету нашли пошто је приказ свуда исти. Људи се мимоилазе на улици, сударају у метроу или

аутобусу, пролазе колима аутопутем. Журе за неким својим послом. Различитог су узраста, социјалног статуса, политичког опредељења. Кад се боље загледасте, видите да сви имају нешто заједничко. Махом сви носе на глави неку врсту електронске кациге. То је HVU (Head Video Unit) или, у слободном преводу, видео опрема за главу.

За ту чудесну кацигу причвршћена је сателитска антена која прима на стотине сигнала ТВ канала свих могућих станица широм Земљине кугле. Тај мали сателит, сличан онима које сада постављамо на кровове зграда (ко, наравно, може то себи да приушти) преноси дигитални сигнал на минијатурни екран.

Екран је постављен тик испред левог или десног ока, по жељи. Значи, једно око пред-

виђено је за примање информација, друго мора да води рачуна куда иде или вози да не би пао или направио неку другу штету и себи и другима.

Уз слику иде и одговарајући тон. Одашиљач високе фреквенције поставља се у слушалице. Многи се одлучују за још згодније решење. Да не би пропустили неку важну вест, у ухо постављају тај мини-одашиљач и он ту стално остаје.

Тешко је гледати и слушати неки програм, петљати са управљачем којим се мењају станице и при том, рецимо, ходати улицом. И на то се мислило. У слушалице је уграђен и пријемник повезан са малим, али моћним компјутером смештеним у самој кациги. Тај пријемник реаговаће на једноставне команде као „Утишај тон!“ или „Искључи слику!“

HVU је тако смишљен да је довољно окренути главу па да се на екрану промени програм. Али, пошто баш и није најзгодније – уживаш у некој

серији, окренеш главу, а на екрану нека досадна седница – за електронску кацигу биће везана и нека врста џојстика. Том „полугом“ која се, иначе, користи у компјутерским играма, лако ће се мењати многобројни програми доступни преко, такође, многобројних сателита.

Померите џојстик нагоре и укључен је, на пример, канал „Мапа читавог света“, који ће, између осталог, бити тако детаљно урађен да ће на њему моћи да се нађе план и најмањег села на Земљи. Потребна вам је одређена улица. Дајете команду и на екрану се појављују подаци где се она налази и како до ње стићи.

То је само једна од могућности. Постојаће и други специјализовани програми. Један у низу сигурно ће бити и канал који ће 24 сата емитовати цртане филмове. Дете седи и вредно учи. Једним оком прати шта му компјутерски наставник објашњава на великом екрану у кући, друго око помно прати вратоломије Паје Патка и дружине.

Да ли нас (или оне који ће доћи после нас) заиста чека оваква будућност.

В. С.

Риба од А до Z

За израду ових слова било је потребно 64 врсте тестенина

М

ислим да је све што се десило у мом животу баш тако и требало да се деси: да се родим пред сам рат и то у селу Липници близу Груже. То за почетак.

У Липници сам рођен зато што је био ред да се ја, као први унук, родим у домаћинској кући мога деде. Иначе смо, као породица, живели у Крагујевцу. Мајка ми је причала да сам имао доста играчака, али сам од свега највише волео да водим у шетњу очеву ципелу. Шетао сам тако велику очеву ципелу број 46 по Крагујевцу и већ тада давао знаке да ћу бити неки зафрконт.

Онда, прича моја мајка, кад би ми дала да пијем воде из чаше, наравно стаклене јер у то време и није било других, ја мало попијем, па онда отворим врата, бацим чашу низ степенице – ваљда сам волео тај звук „цангррр!“ – и кажем: „Умпуј, Мими!“ То је значило „Лумпуј, Мими!“. Тако сам себе звао – Мими.

Најбоље памтим догађаје из школе. Био сам лепо васпитано, фино дете, увек лепо обучен, што је била заслуга моје мајке која је сама плела џемперчиће, превртала и преправљала неке очеве ствари и од тога ми правила дивна одела. Тако сам важио за врло имућног дечкића, а у то сам и сам веровао. Једном, попуњавајући листић неке анкете о социјалном стању родитеља, уписао сам да потичем из богате породице. Непосредно после рата није било много популарно бити богат, па су родитељи сматрали да сам им направио велику свињарију и дуго нису могли то да ми забораве. Уопште, из читавог тог периода најупечатљивије је сећање на велики длан мога оца. Кад год бих претерао у несташлукима, мајка би само рекла:

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

МИНИ МАКС

„Рећи ћу оцу!“ и ја бих остатак дана провео у самртном страху. Отац је био прек и шамари су падали изненада, али само кад заслужим.

Серија емисија „Детињство“ траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад. КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику“ припрема и уређује Светлана Ненадовић.

Да ли сте некад размишљали о томе шта значи „МИНИМАКС“? Било је то име једне емисије на Другом програму Радио Београда суботом од 8 до 12, пре него што су се многи од вас родили. Последња је емитована 1972. године. МИНИмум говора – МАКСИмум музике било је гесло ове емисије, а Милован Илић, који је тада тек постајао МИНИМАКС, почињао је програм речима:

Најбоља емисија на свету!

Минимакс само за минимаксовце!

Са вама је Бог број 2, првак света, човек ван серије, то јест де лукс, лично Минимакс!

Живео Минимакс!

Као што видите, скромност му никад није била јака страна. А да ли је тако било и у детињству?

Први мој шок, први шок у мом детињству, дошао је изненада када смо отац и ја шетали парком и он ми је одједном, без припреме, рекао: „Знаш, ми ћемо да се разведемо, твоја мајка и ја.“ И раније сам знао да се људи разводе, али сам био запањен

што то хоће моји родитељи који никад нису повисили глас једно на друго тако да сам био убеђен да се савршено слажу.

После се мој отац оженио и моја мајка удала, па сам једно време имао четири родитеља. Сви су они према мени

били фантастични, не знам ко је био бољи. Међутим, онима који би ми на томе можда позавидели кажем: боље је један, али прави и само ваш, него десет, онако, напола. Они су имали своје друге породице и ја сам се свуда осећао помало као гост. Можда је баш то разлог што сам се рано оженио и основао своју породицу, постао свој човек. Можда је то и добро. Чини ми се да деца која немају невоља, која имају све, са четрнаест година возе „веспу“, са шеснаест аутомобил, обично студирају до своје тридесете и никад не постану радни људи, никад се не осамостале.

Што се тиче мог понашања, никад нисам правио неке нарочите несташлуке, нисам се тукао, био сам учтив, као нека цурица, али сам стално имао потребу да друге наговарам да то чине, своје другове, браћу од стричева, тетака, ујака. Увек сам имао идеја: „Ајде да направимо сада нешто...“

Рецимо, преко лётнег распушта, на селу код деде, подговорио сам браћу да сваку лубеницу и дињу у дедином бостану пробуше одоздо, на делу који лежи на земљи, да, као, видимо да ли су зреле или не. Резултат је био поражавајући: после недељу дана цела њива била је жута, спарушена. Све оно што су људи садили, окопавали, заливали, од чега су очекивали плод и род, и приход на крају крајева, све је то пропало, уништено. Као да је нека куга наишла. После су притегли те клинцe и они су признали да су то урадили. Тек на крају сазнало се да сам ја дао идеју.

Једном сам, опет, предложио да се из цркве украду ситне паре које људи остављају на иконама. Нас неколико ушли смо у цркву, мало смо се мували, онда су они дигли те парице, а ја – ништа, ни пипнуо. Наравно, то се одмах разгласило и ја сам опет последњи био кажњен. Како сам припадао напредној породици, то се тумачило као неки отпор према религији, па су ми то узели као олакшавајућу околност.

Из истих тих разлога у првим разредима основне школе, док је још веронаука била обавезан предмет, моји родитељи су захтевали од школе да ме ослободе да присуствујем тим часовима, због чега сам имао разлога и да се радујем, али и да жалим. Било је сасвим згодно напустити час док сви у разреду остају, али, после, када сам чуо какве они занимљиве приче слушају, било ми је жао што сам тога лишен. Међу-

Мића у првом разреду основне школе

тим, било је касно да се било шта мења и ја сам и даље, чим би се господин појаvio на вратима, узимао књиге под мишку и излазио из учионице.

Иначе, књиге сам волео, читао и, сећам се, још као врло мали имао сам своју библиотеку. Био сам чак болесно педантан када је, у питању ред у мојој библиотеци. Све су књижице биле обележене бројевима: 1, 2, 3, 4...

Тај ред на који сам се тада навикао користи ми и данас, увек знам где ми је која плоча, касета, рукопис. А томе ме је научио један мој комшија из Крагујевца, професор у

гимназији, прави стари господин професор, који ми је први поклатио књигу, разговарао са мном о њој и тако сам постепено стекао навику да читам. Он ми је први открио и неки други свет, неки други живот осим оног који ме окружује, упознао ме са именима људи које сам касније, када сам дошао у Београд, и лично упознао. Када сам видео, рецимо, Гвида Тартаљу или Воју Царића, за мене је то било као да сада упознам Фокнера или Достојевског. Они су за мене били класици који су, још кад сам имао седам година, заузимали важно место у мојој библиотеци и у мом животу.

Мислим да ми је читање много помогло да нешто у животу научим јер у школи нисам стекао баш много знања. У ствари, учио сам оне предмете које сам волео, а што се тиче физике, хемије, математике... ја и данас не знам да ли је 7×8 ... нећу ни да кажем колико јер вероватно не бих погодио. Никад нисам схватио шта је двовалентно, тровалентно, како се атоми цепају, то се све, једноставно, од мене одбијало. Али, зато сам добро писао писмене задатке из књижевности, читао сам их пред целим разредом, па понекад и пред целом школом. Да покажем како то треба да се ради. Није то мала ствар.

Сада, када о свему размислим, не знам чега ме је из тог детињства срамота, а чиме треба да се поносим. Не волим онај начин мишљења: да није било онако, било би овако, да сам доживео оно, не бих доживео ово... Најрадије кажем да је све што се десило тако и требало да се деси, да човек све то некако и заслужи. Уосталом, ретко о томе и размишљам јер сам целог живота био окренут према сутра и прекосутра. Једино за чим жалим јесте што немам ниједног правог пријатеља из основне школе, а толико бих волео да га имам. Бар једног.

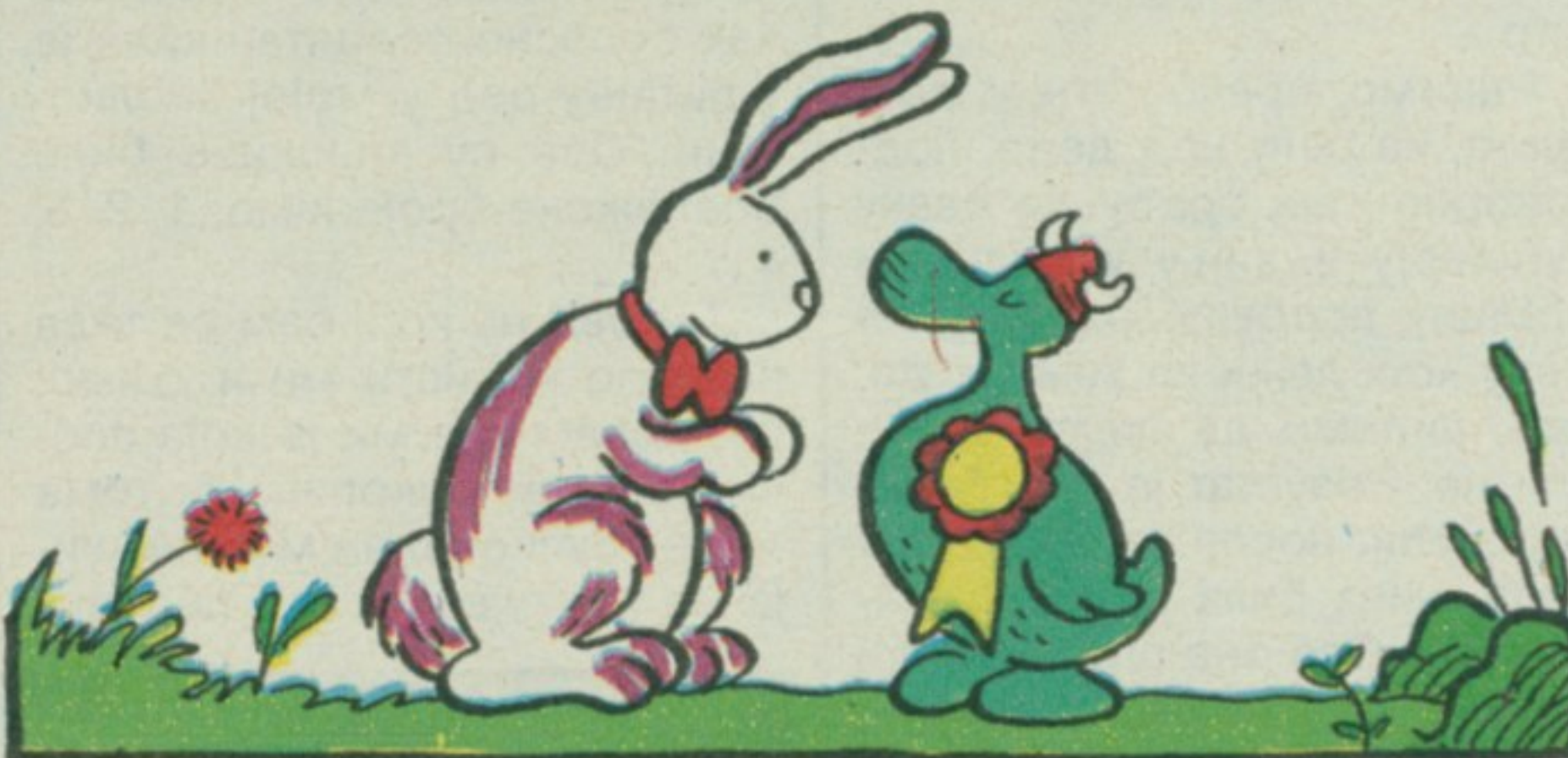

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

„КАД САМ БИЛА МАЛА, МАМА МИ ЈЕ ПРИ-
ЦАЛА ДА ПОСТОЈИ ЗЕКА УС И ПАТАК КРС!“

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

МАНЕКЕНИ НА АТЛЕТСКОЈ СТАЗИ

БРЗ, ЦРН И НЕОБИЧАН

Никуд без црвеног каиша: Марлен Оти

Флоренс Грифит Џојнер, црна америчка спринтерка, пажњу јавности први пут је скренула на себе не резултатом или победом, већ ноктима дугачким 12 центиметара, који су „красили“ њене руке. Тим чином почео је „покрет“ који следе и други велики асови црне боје коже, са жељом да се од својих ривала не разликују само спортским достигнућима већ и приказивањем своје „другачије“ личности, па макар то чинили и спортском одећом или неким ситним модним детаљима.

Изрека „Млад, црн и поносан“, особеност периода борбе Црнаца за своја права у Сједињеним Америчким Државама, сада је на атлетској стази замењена новом: „Брз, црн и необичан“.

Фло-Џо, како су новинари назвали Флоренс Грифит Џојнер, зачетник је овог покрета. После ноктију, које као да је позајмила од Фредрија, фантома из Улице брестова, на ред су дошле најневероватније креације одеће за трчање јер прихватљивији назив за комбинације купаћих костима и смучарских трикоа, које је креирала сама Фло-Џо, тешко је измислити.

Међутим, Фло-Џо није се бавила само мишљу да изгледа лепо и необично. Циљ јој је био и да буде најбржа и у томе је успела. Њени светски рекорди на 100 (10,49) и 200 метара (21,34) из 1988. године још нису угрожени.

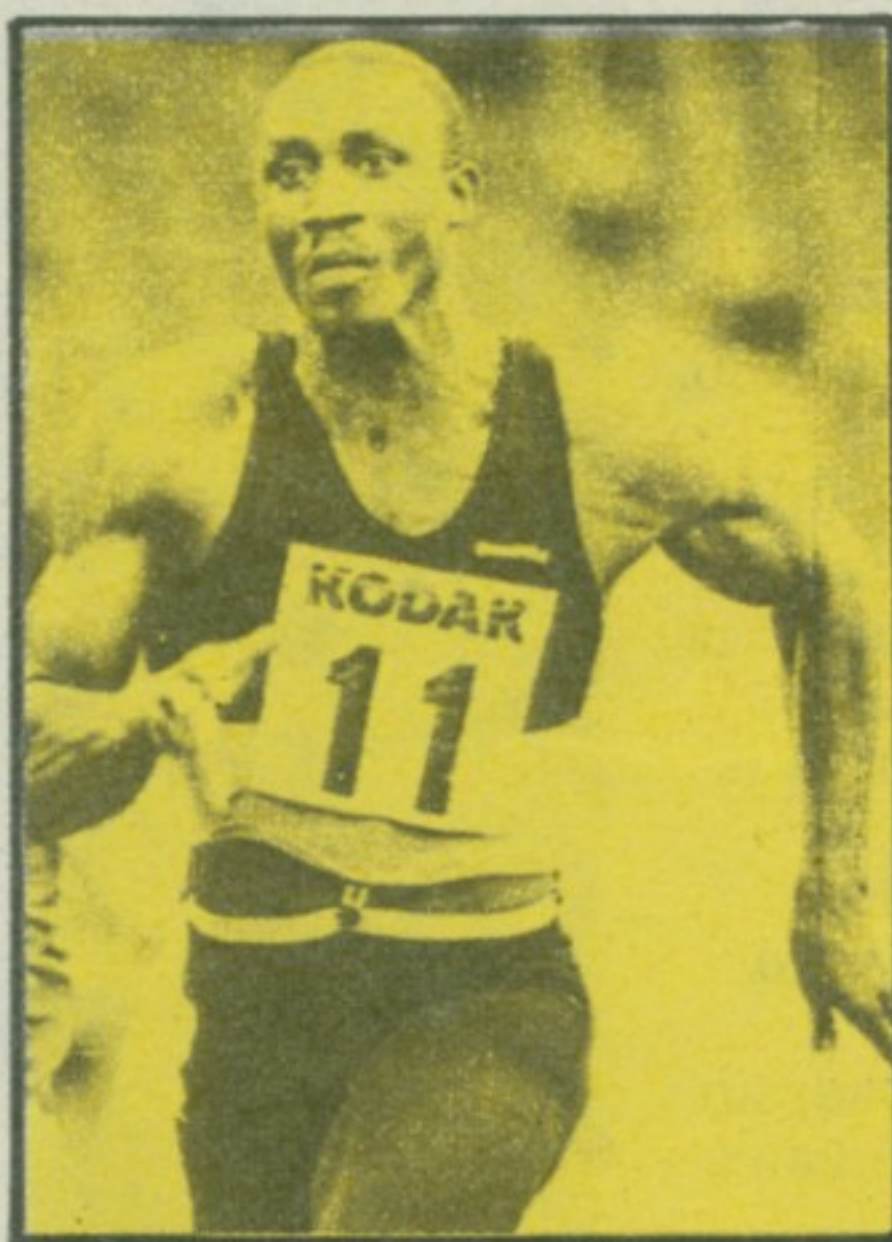
Није их угрозила ни лепа Марлен Оти са Јамајке (10,78

Док већина атлетичара води рачуна да њихова спортска одећа буде практична, има асова који сваки излазак на атлетску стазу користе и за приказивање модних лудости

на 100 и 21,66 на 200 m) која трчи најчешће у жутом „купаћем костиму из једног дела“, али са обавезним црвеним каишем око струка!

Још необичнија од ње је првакиња САД на 400 m са препонама Сандра Фармер

Једина сукњица на атлетској стази: Сандра Фармер Патрик

Једини комплет „на дугмиће“: Линфорд Кристи

Од ње је све почело: Флоренс Грифит Џојнер

Костим будућности: Роџер Кингдом

Патрик која је изненада из шареног „бермуда трикоа“ ускочила у купаћи костим из два дела „појачан“ сукњицом од неког танког материјала са извезеним сидрима. Међутим, та сидра јој не сметају да трчи брзо (53,37 и 400 m са препонама).

Ипак, нису само атлетичарке те које атлетску стазу користе као манекенску писту. „Путујући атлетски шоу“, како се с правом назива Тркачки клуб Санта Моника чије су главне звезде Карл Луис и Лерој Барел, моду тера – колективно.

Њихови трикоји са „пауковом мрежом“ око слабина познати су већ свим љубитељима атлетике, а летос су Луис и другови лансирали и одећу за вечерње изласке. Реч је о црним тренеркама са горњим делом направљеним тако да изгледају као да атлетичар носи црни смокинг са белом кошуљом и краватом. Згодно за загревање и – пријеме.

И Роџер Кингдом из САД, светски рекордер на 110 m са препонама (12,92), понекад изненади публику трикоом са капуљачом, мада му његова кратка коса сигурно не смета при трчању.

И Британац Линфорд Кристи, европски рекордер на 100 m (9,92), родом са Јамајке, воли да се одева необично. Када не трчи за национални тим, обично носи мајицу и бермуде који се спајају дугмадима, а једном се појавио и у црном трикоу са дугачким рукавима и ногавицама, на којем су биле нацртане све кости. Наравно, „костур“ је победио, а атлетска сезона на отвореном, 1992, која је на прагу, сигурно ће донети нове модне лудости.

Ж. Б.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ОПСАДА У СП

У рану зору 24. марта 1986. године Чарлс и Џинет Фобуш из Спрингфилда у Орегону чули су како неко лупа на спољним вратима њихове мале куће. Чарлс само што је био устао и упалио светло јер је тог јутра морао раније да буде на послу. Његова жена Нети хтела је још мало да одспава.

Чарли је пришао вратима и отворио их. Нашао се лицем у лице с мршавим тамнокосим незнацем дубоко усађених очију. Био је бос и у мокрој и блатњавој одећи.

Човек је на Чарлијеве груди, код самог срца, прислонио пиштољ и натерао га да се повлачи унатраг кроз дневну собу према спаваћој. „Малочас сам убио полицајца а сада ћу и тебе ако не будеш радио све што ти наредим. Потребна ми је сува одећа и веш!”

Сакривена пушка

Незанац је био тридесеттворогодишњи Хари Ејкри из Спрингфилда који је два месеца раније пуштен из затвора у коме је одлежао две године због оружане пљачке. У животу је имао само једног пријатеља, госпођу Џо Такер из Добротворног друштва, код које је провео претходно вече са два другара из затвора.

Те вечери био је тмуран и тих и више пута је колима госпође Такер сам излазио у краће шетње. Пред зору је са друговима сео за волан аутомобила који му је Џо Такер радо позајмила. Док су бесциљно кружили улицама уснулог града, приметио их је поручник Ал Хартман из спрингфилдске полиције.

Хартман је знао да је Ејкри био у затвору и да је назапослен, а приметио је и да регистарске таблице аутомобила нису у реду. Зауставио их је и, као што су налагали прописи предострожности, позвао радиом још једна патролна кола.

Ово Ејкрију, који је у руци стегао мали пиштољ, никако није одговарало јер је испод предњег седишта имао сакривену ловачку пушку, оружје којим је током претходног месеца извршио три пљачке у околини Спрингфилда.

Када се Тери Вилсон, с пушком нађеном испод седишта, усправио, Ејкри му је уперio пиштољ у стомак и

опалио. Чим је Вилсон пао, Ејкри је пуцао и у поручника Хартмана и, промашивши га, изгубио се у мрачном праскозорју.

Хартман је позвао хитну помоћ која је тешко рањеног Вилсона пребацила у болницу, а он је Ејкријеве затворске компаноње одвезао право у притвор.

Сви путеви опкољени

Хари Ејкри се кроз мрак насумце пробио преко неког градилишта, уз пут изгубио ципеле и пао у бару. Онда је спазио светлост у кући Фобушових.

Чарлија Фобуша је облио хладан зној када је видео Ејкријево смркнуто лице и празан поглед. „Нети”, довикнуо је жени, „овде је човек с

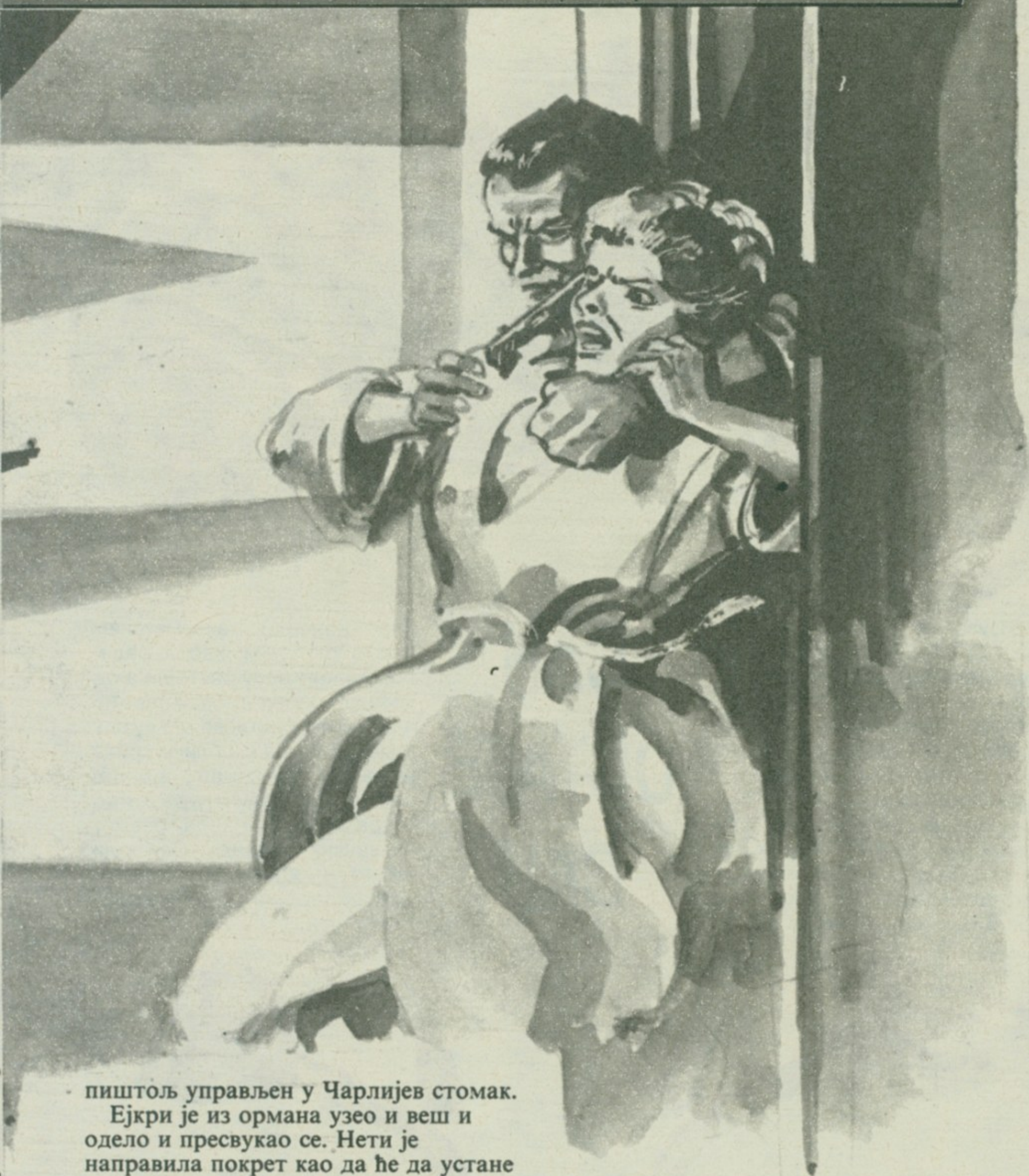
Када је Нети отворила врата, Ејкри је стао иза ње, левом руком је чврсто обухватио око врата, десном јој прислонио пиштољ уз слепоочницу. Снајперисти су га држали на нишану, али се нису усуђивали да пуцају

пиштољем и потребно му је суво одело. Нађи и мало веша!”

Нети је, још увек у кревету, посматрала уљеза у својој спаваћој соби и обузимао је бес. Она није била од плашљивих жена, нарочито после операције срца, али је по лицу свога мужа схватила да треба да се уздржи и послуша. А онда је приметила и

SPRINGFIELD

пиштољ управљен у Чарлијев стомак.

Ејкри је из ормана узео и веш и одело и пресвукао се. Нети је направила покрет као да ће да устане из кревета и Ејкри јој је подвикнуо да не мрда. Она се мало колебала, а онда се машила кућне хаљине, навукла је преко спаваћице и устала.

Сви троје су се преместили у дневну собу. Ејкри јој је наредио да се на прозоре навуку тешке драперије, сео је и упалио радио да чује најновије вести. Спикер је објавио да Хари Ејкри, који је тешко ранио полицајца Вилсона, још није ухваћен, да се Вилсон налази у критичном стању и да су сви путеви у граду и око њега опкољени.

Убићу свакога ко ми приђе!

Ејкри је пришао телефону и окренуо број госпође Џо Такер код које су се већ налазили полицајци претресајући све куће у које је Ејкри залазио. Полицајац Клив Ветето рекао је госпођи Такер: „Ако је Ејкри,

покушајте да сазнаете где се налази. То је и за његово добро.”

Она је подигла слушалицу и климнула главом полицајцу. „Шта се догодило, Хари?”, питала је брижно. „Где си, за име бога?” „У великом сам сосу, Џо”, одговорио је Ејкри. „Морао сам да пуцам у проклетог полицајца и сада имам два таоца”. „Хари, дозволи ми да поразговарам с неким од њих.”

Ејкри је без речи додао слушалицу Нети. Она је хутке саслушала госпођу Такер а онда се обратила Ејкрију: „Џо Такер тражи наша имена и адресу.” „Слободно јој кажи, она је пријатељ”, дозволио је Ејкри.

Чим је дограбио цедуљу с адресом, Клив Ветето се стуштио у патролна кола да радиом обавести све расположиве полицијске снаге у граду.

А Џо Такер је тихо рекла Нети: „Ништа не брините, помоћ стиже. Дајте ми, молим вас, Харија. Хари, душо, обећај ми да никога нећеш повредити!”

„Нећу уколико не будем принуђен, Џо. Морам да сазнам како је полицајцу у кога сам пуцао. Ако се не извуче, онда више није важно хоћу ли још некога имати на души. Остани на вези, идем да упалим радио да бих чуо најновије вести.”

А локална радио-станица већ је увелико јављала да је место где се злочинац крије откривено и опкољено. „Прислушкивали су наш разговор!”, заурлао је Ејкри у телефон и не сањајући да је Џо Такер помогла полицији како би се спречили нови злочини.

„Хари, Хари!”, викала је Џо Такер, „сада ћу да пођем према месту где си и ти ћеш ми лепо дати свој пиштољ. Немој да правиш глупости, Хари!”

„Убићу сваког ко ми приђе!”, викнуо је Ејкри и прекинуо везу.

Кордон око куће Фобушових

Док су он и госпођа Такер разговарали, полиција је направила кордон и око улице и око куће Фобушових. Полицајци су били наоружани до зуба.

„Имаш ли мало ракије?”, питао је Ејкри Нети. „Само шери за колаче!” „Дај га овамо!” Пијуцкајући алкохол из боце, Ејкри је мало одшкринуо драперију и угледао полицајце с аутоматским пушкама. „Чуди ме што нису довели и топове”, рекао је Фобушовима. Осећало се да је припит и да је све ово почело да га увесељава.

Главна брига шефа спрингфилдске полиције Вилема Траута били су таоци господин и госпођа Фобуш. У осам ујутру позвао их је телефоном и тражио да разговара са Ејкријем. „Момче, предај се и неће ти се ништа десити. Овако немаш никаквих изгледа да се читав извучеш!”, рекао му је.

„Одстрани пубове и дозволи да с Фобушовима седнем у аутомобил. Пустиху их чим напустим Спрингфилд под условом да ме не гоните!”

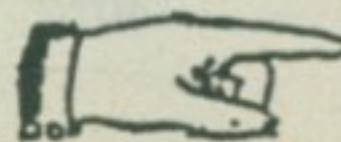
„То не могу да одобрим”, одговорио је Траут знајући да би, приликом потере за Ејкријем, још много више људи било у опасности. Ејкри је залупио слушалицу.

У дневној соби Фобушових време је протицало споро. Ејкри је испио остатак шерија из боце и синула му је нова идеја: „Ајде да Нети и ја изиђемо на врата, имам нешто да им поручим. Ти ћеш им рећи шта хоћу!”

Када је Нети, која је пристала, отворила врата, Ејкри је стао иза ње, левом руком јој око врата направио „крагну”, десном пиштољ прислонио уз слепоочницу. Нашли су се у блеску рефлектора. Снајперисти су на нишану држали Ејкријеву главу, али се нису усудили да пуцају да не би убили и госпођу Фобуш.

Џо, само тебе волим!

Нети је довикнула шефу полиције да Ејкри тражи да му се он јави телефоном и Ејкри је, одмах потом, повукао назад у кућу треснувши вратима. Телефон је зазвонио. Ејкри је

од шефа полиције тражио шест конзерви пива. Овај је одбио сматрајући да би му алкохол још више помутио памет.

Друга Ејкријева жеља била је да у кућу уђе Џо Такер. Ова старија госпођа, Ејкријева једина пријатељица, молила је неколико пута да је пусте унутра. Шеф полиције је сваки пут одбијао плашећи се да се Ејкри не досети да им је она дала адресу места где се скривао. Овога пута су јој дозволили да уђе и покуша да га убеди да се преда.

Џо Такер се упутила према вратима. Када је била на пола пута, врата су се отворила и на њима се прво појавила Нети Фобуш а иза ње Ејкри опет је држећи левом руком око врата а десном пиштољ уз њену слепоочницу.

„Приђи ближе, Џо. Само тебе волим!”, довикнуо јој је Ејкри. „Волиш ли и ти мене, Џо?”

„Наравно, Хари! И сам знаш колико те волим!”

„Хоћеш ли се тога увек сећати, ма шта се десило, Џо?”

Нети је вртела главом покушавајући да се искобеља из загрљаја смрти. Ејкри ју је увукао у кућу и затворио врата. Џо Такер је остала напољу. Он није желео да она уђе.

Један једини пуцањ

Чим је дошла до даха, Нети Фобуш се разгоропадила. Из ње је излетео дуго потискивани бес: „Срам те било, Хари. Уморила сам се од тебе и твог безобразлука. Ти си без питања ушао у мој дом и сада ти наређујем да се сместа торњаш својим путем!”

„Умукни, глупачо женска!”, дрекнуо је Ејкри и прислонио јој пиштољ уз срце. „Мислиш да те се плашим?”, подвикнула је Нети. „Бежи ми с очију из ових стопа. Не могу више да те гледам како ми овде вршљаш!”

„Нети, душо”, прискочио је њен муж Чарли, „немој да га изазиваш. Он је сада наш гост, а и сама знаш шта је у стању да учини!”

„Какав гост, шта то трабуњаш, Чарли. Баш ме брига шта ће да уради! Нека нађе другу кућу! Ова кућа је моја и не могу више да га поднесем!”, и даље је викала Нети.

Напољу се чуло да се у кући свађају и било је јасно да треба нешто предузети пре него што се догоди трагедија. Виљем Траут је викнуо:

„Хари, имаш још само десет минута. После тога пуштамо сузавац!”

„Знао сам да блефирају”, насмејао се Ејкри када је прошло дванаест минута. Само што је завршио реченицу, граната са сузавцем улетела је кроз прозор разбивши стакло, а за њом још четири исте кроз прозоре других просторија.

Ејкри се повукао у спаваћу собу. „Упропастили су ми моје лепе завесе”, с тугом је помислила Нети Фобуш идући према вратима. Чарли јој је помогао да изиђе. Заслепљена од сузавца Нети се напољу сударила с једним полицајцем.

У кући се зачуо један једини пуцањ. Полицајци су улетели унутра. „Убио се”, објавио је Траут излазећи. Ушао је у купатило, ставио пиштољ у уста и опалио!”

Џо Такер је тихо заплакала.

Бојана Дожич

ИЗЛОЗИ ЕВРОПЕ ВОЗИЛА СНОВА 1992.

УКРОЋЕНА

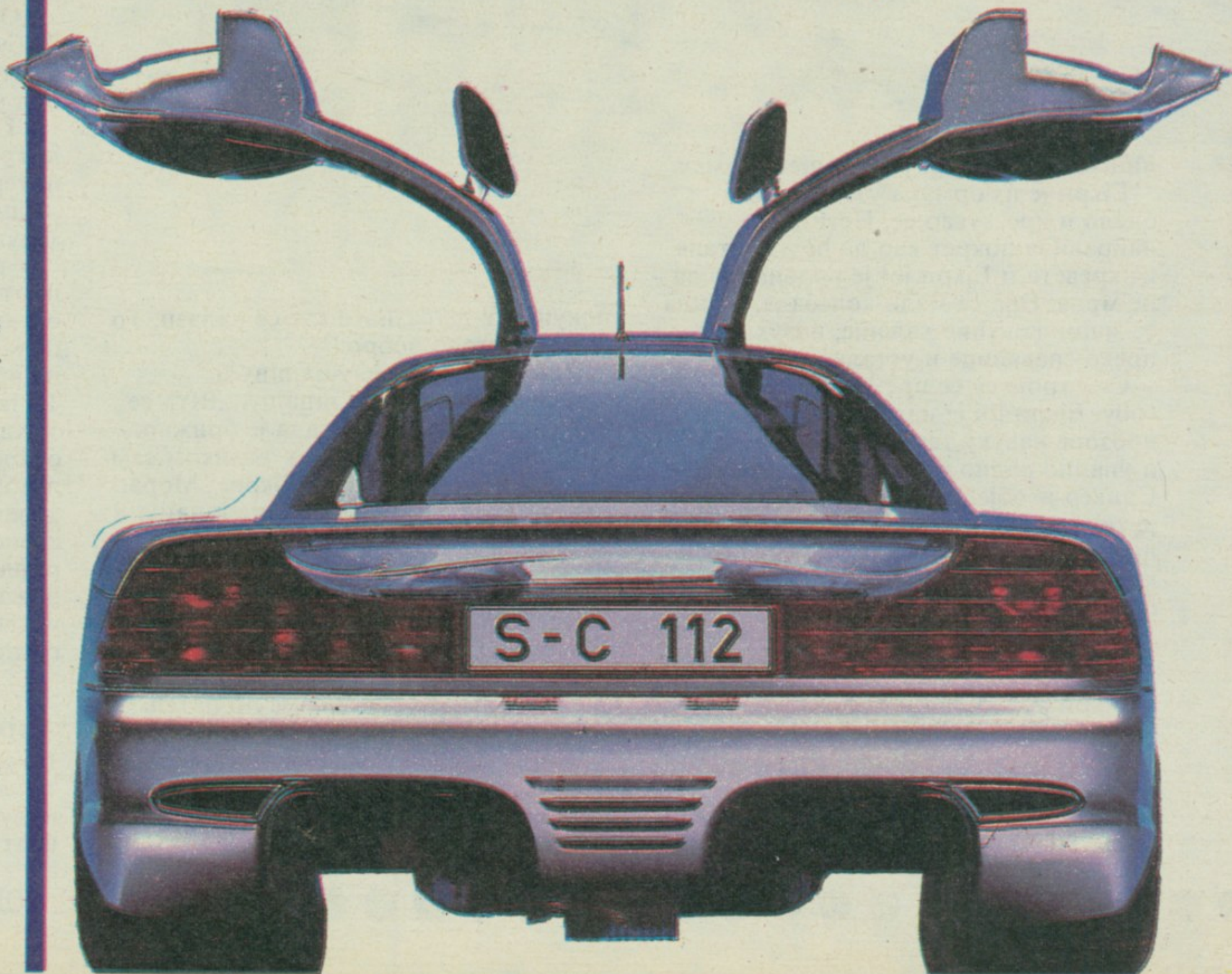
ГОРОПАД

„Yamaha FZX 750” – кад се овај мотоцикл разголити, испод коже и сјајног хрома остаје чиста снага. Четвороцилиндрични мотор запремине 749 cm³, електропокретач. Шест брзина.

Изузетно возило „мерцедес С112” које отвара нову еру у безбедности и комфору аутомобила. Покреће га мотор од 12 цилиндара у „V”, запремине 6 литара, а убрзава до стотке на сат за само 4,9 секунди. Брзина намерно ограничена на 250 km/h, иначе би могао да достигне и свих 310 km/h. Наравно, опремљен је системом ABC (за спречавање блокирања точкова прили-

САН
ОСТАЈЕ
САН

ком кочења), аутоматским клима-уређајем, као и радаром за контролу растојања од возила испред себе, а такође и мерачем притиска ваздуха у гумама. Врата у облику крила (отварају се, као што видите, навише), а у случају да хитно треба напустити кола, реагују на звучну команду. Сан који ће то и остати јер се овај „мерцедес” неће производити серијски.

САЈМОН ФЛЕШ СВЕ ЗБОГ ФИЛМА

ПИШЕ И ЦРТА:
АТИЛИО МИКЕЛУЦИ **Attilio Micheluzzi**

НЕВЕРОВАТНЕ ФОТОГРА-
ФИЈЕ! КАКВЕ СИ ТО
ФИЛТЕРЕ КОРИСТИО,
САЈМОНЕ?

ФИЛТЕРЕ?
ТО ЈЕ ИНФРА-
ЦРВЕНИ
ФИЛМ!

ИНФРАЦР-
ВЕНИ?

НЕБЕШ МИ
ВАЈДА
РЕКИ ДА
НЕМАШ
ПОЈМА О
ТОМЕ, ЈО
КАМАНДРА?

ЈУЗ!
ПРОПУСТИШ
СВЕТЛОСТ
КРОЗ ПРИЗМУ
И ДОБИЈЕШ
СПЕКТАР
БОЈА!
ЈАСНО?

ДА! ДА!

АЛИ,
ПОСТОЈЕ
ЗРАЦИ КОЈИХ
НЕМА У
ТОМ СПЕКТРУ
А КОЈЕ
ЕМИТУЈУ
ТОГЛА
ТЕЛА,
ОКЕЈ!

ОКЕЈ!

Е, ПОШТО СВАКО ЕМИТУЈЕ
ТОПЛОТУ, ФИЛМ ОСЕЋАЈИВ
НА ИНФРАЦРВЕНЕ ЗРАКЕ
БЕЛЕЖИ ТО НА ЕМУЛЗИ-
ЈИ! КАПИРАШ?

АХА! АЛ'
РЕЧИ МИ
ШТА ЈЕ ТО
СПЕКТАР?

ОХ! НЕЕЕЕ!

ФЛЕШЕ! ЦИЛИСОН
ИЗ КРОНИКЛА!
ШТА ТИ ЗНАЧИ
ИМЕ, РОНАЛД
МЕК ФЕР-
СОН?

ЧИКИЦА
С ПО-
ВЕРОМ
ГОМИ-
ЛОМ
ЛОВЕ!

ТО ЈЕ
СВЕ?

ПА, ДА!
ТУДНА
ПРИЧА О НЕ-
МУ КОЛА
БЕГ ДЕЛЕ-
НИЈАМА!

ЗА ДВА
САТА НЕГОВ
БРОД ПРИ-
СТАЋЕ У
ПОРТЛАНД-
СКУ ЛУ-
КУ!

СКОКНИ У
ПОРТЛАНД
И ВИДИ ШТА
МОЖЕШ ДА
УРАДИШ!

ПРИЛИЧНО
САМ СКУП,
ЦИЛИСОНЕ!

НИСАМ ЗНАО!
НА ПОСАО!

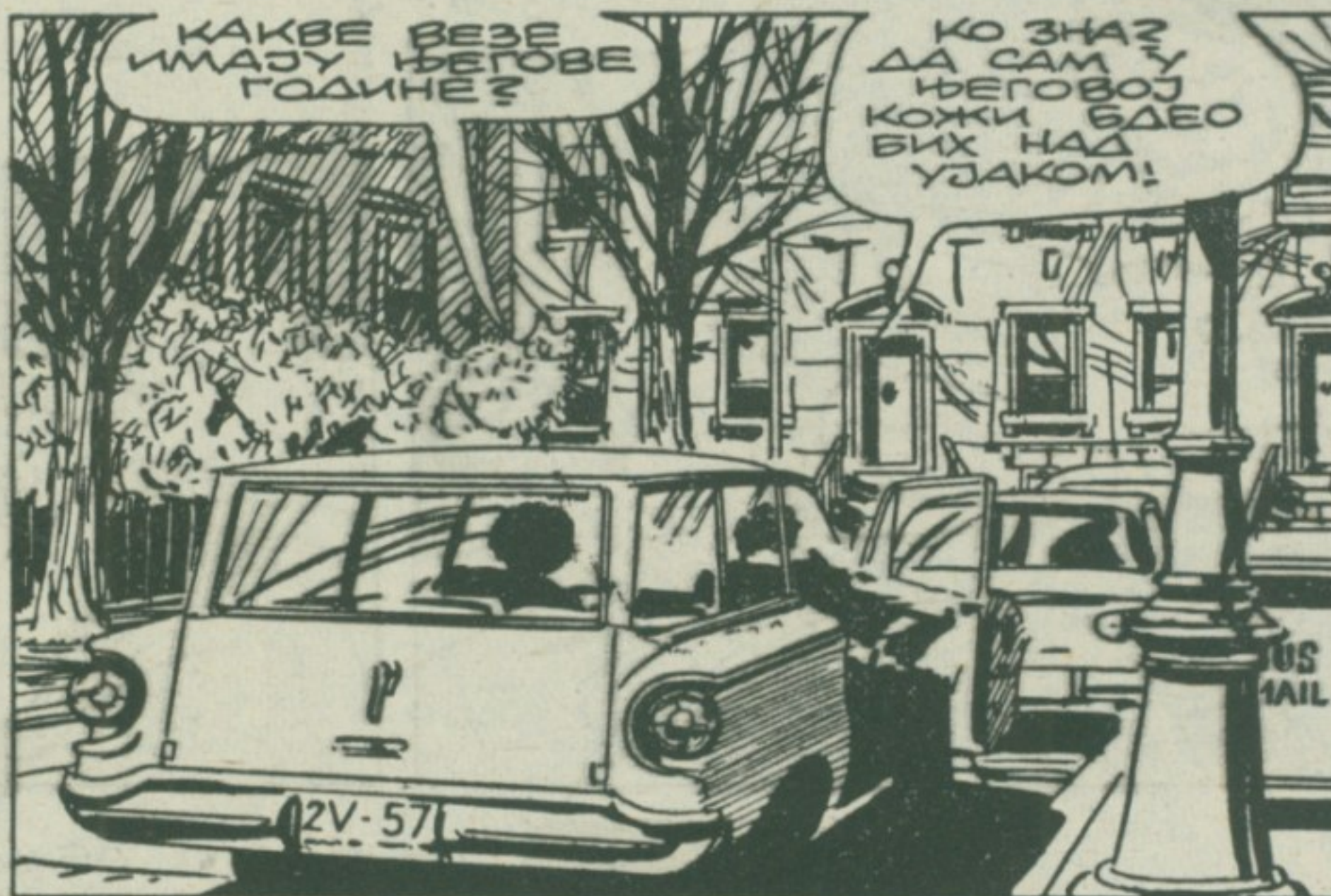
НЕМАМ КОЛА!
ПОВЕЗИ МЕ!

ВАЖИ!
ДА ТИ ВРА-
ТИМ УСЛУГУ
ЗА ПРЕДА-
ВАЊЕ...

ФЕРСОН
ИМА ОСАМДЕ-
СЕТ ГОДИНА!

СТАРИ ЈЕ ПО-
ЛУДЕО! ОСТАВИ-
ТЕ СВЕ СЕСТРИ-
КУ, АКО ДОЖИВИ
ДЕВЕДЕСЕТУ!
У ПРОТИВНОМ
СВЕ ЋЕ НАСЛЕ-
ДИТИ ДРЖАВА
НЕВРАСКА!

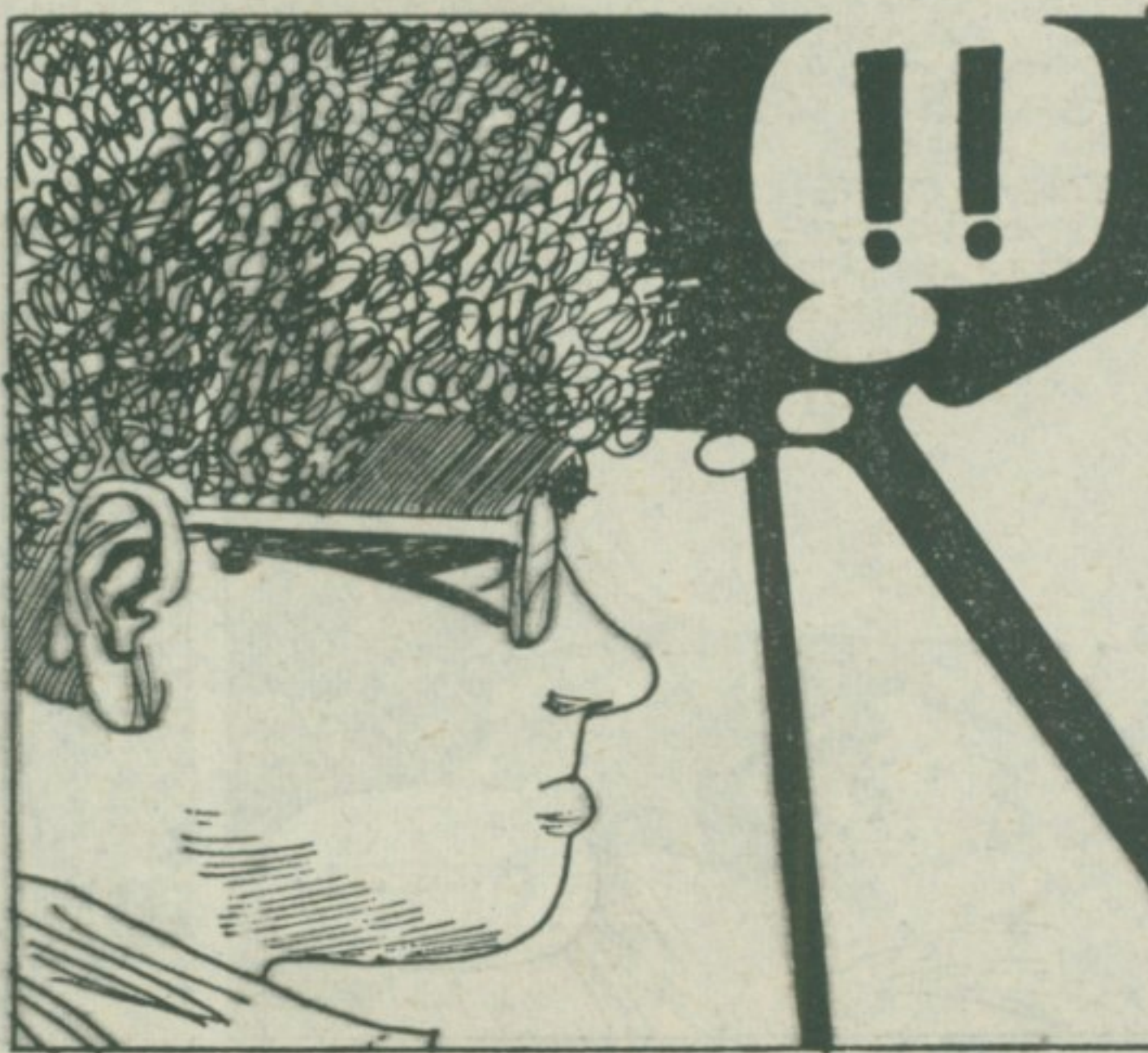
КАКВЕ ВЕЗЕ
ИМАЈУ НЕГОВЕ
ГОДИНЕ?

КО ЗНА?
ДА САМ У
НЕГОВОЈ
КОЖИ БДЕО
БИХ НАД
УЈАКОМ!

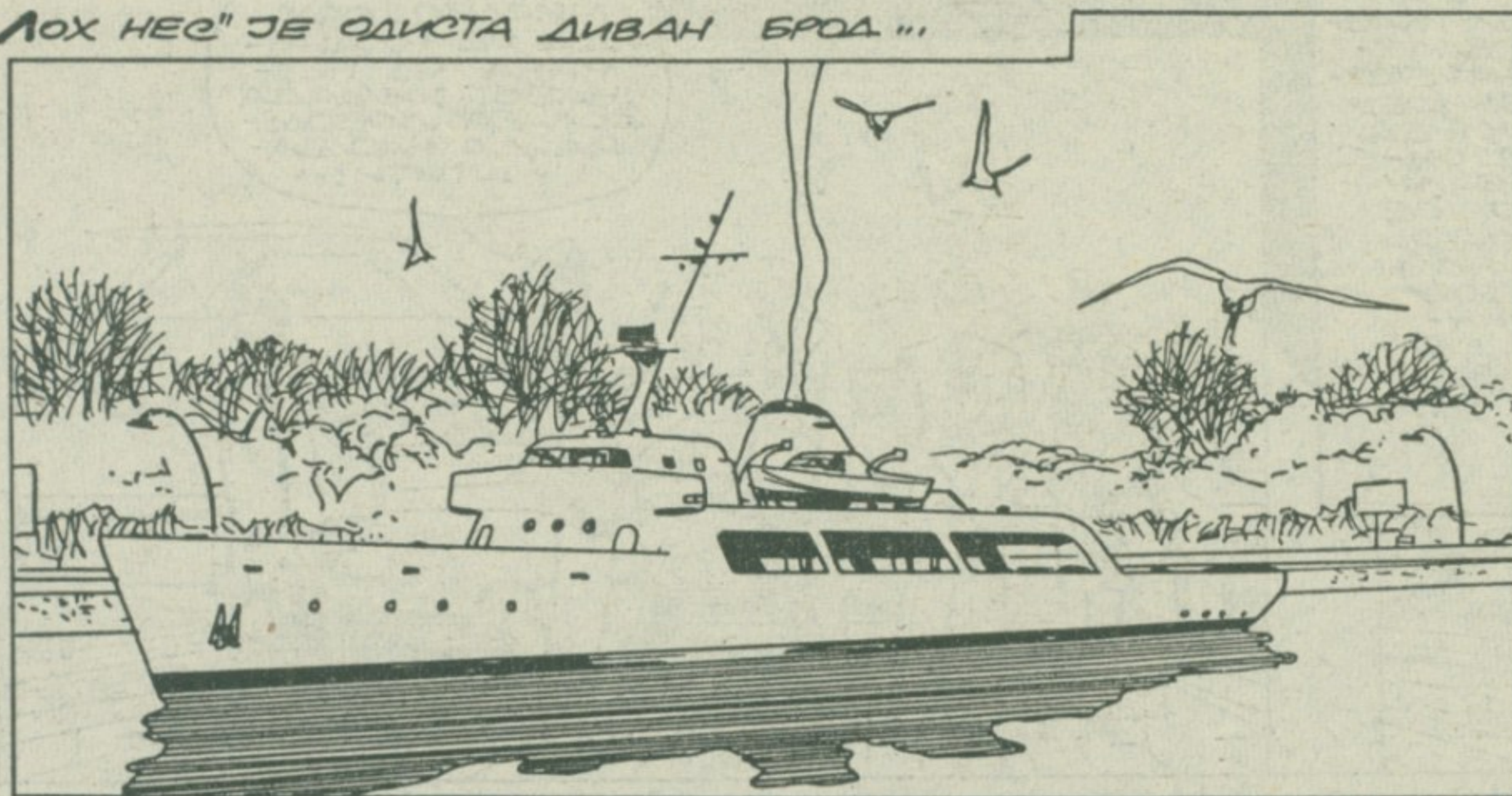
ЈЕ Л' ИСТИНА ДА ЈЕ
ПОСЛЕДЊИ ПУТ
СНИМЉЕН ТРИЕС
ДЕВЕТЕ?

ТАЈНО! ЗАТО
САМ И РЕКАО ЦИ-
ЛИСОНУ ДА САМ
СКУП!

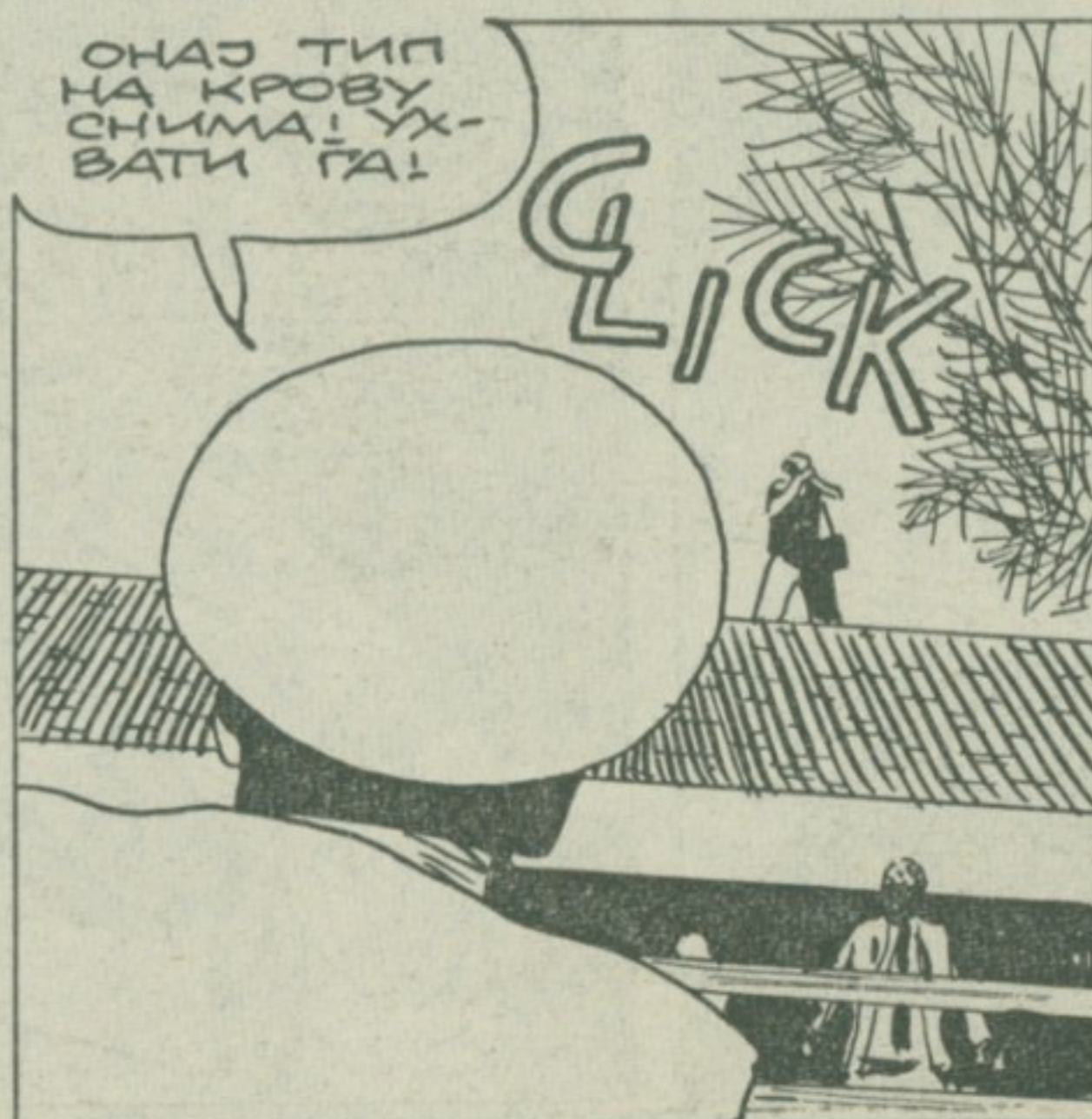
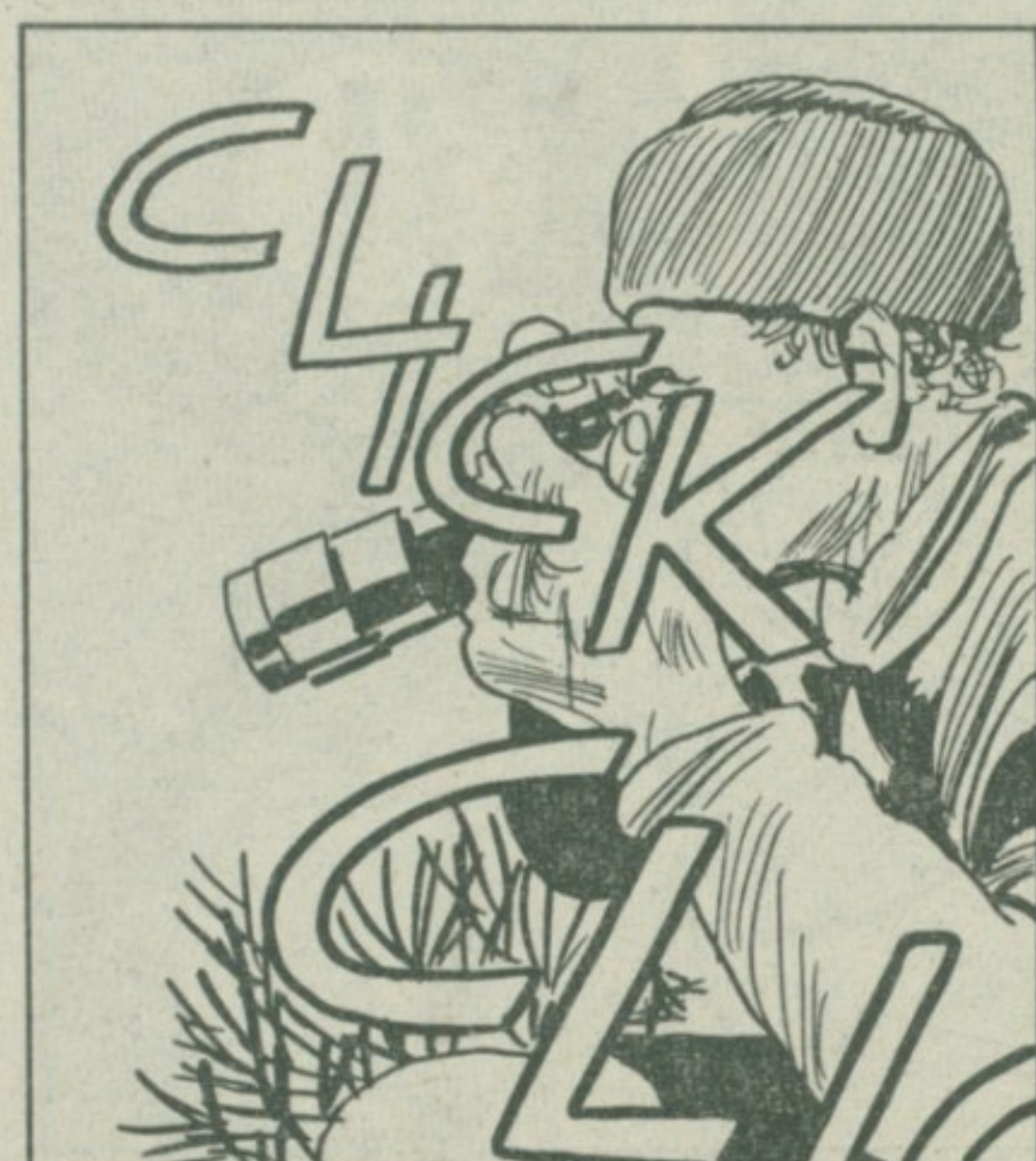

„ЛОХ НЕС“ ЈЕ ОДИСТА ДИВАН БРОД...

НА ПАЛУБИ СЕ ПОЈАВИО РО-НАЛД МЕК ФЕР-СОН У ХРОМЦ-РАНИМ ИНВАЛИДСКИМ КОЛИЦИМА...

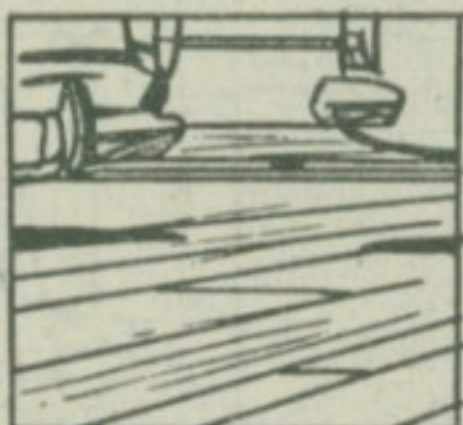

ЕЈ, СТАНИ! СТАНИ!

НЕКОЛИКО
МИНУТА КАС-
НИЈЕ ВЛАС-
НИК НАЈЕКС-
ЛУЗИВНИЈЕГ
ЗАХТ КЛУБА
НА ИСТОЧ-
НОЈ ОБАЛИ
ЛИЧНО СЕ
ИЗВИНУО
ЗГОДНОМ
РОБЕРТУ
ВИЛКИН-
СОНУ, ФЕР-
СОНОВОМ
СЕСТРИЋУ...

МИСЛИО САМ
ДА ЈЕ ЧЛАНА-
РИНА ОД ПЕТ-
НАЕСТ ХИЉАДА
ДОЛАРА ДОВОЉ-
НА ДА НАС ЗА-
ШТИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ УСПЕО
САМ ДА УХВАТИМ ТАК-
СИ И СТИГНЕМ КУЋИ...

БУДАЛО!
БУДАЛО!

ДА ЛИ СТЕ НЕКАД
РАЗМИШЉАЛИ
О СЕБИ КАО
О... ОХ, НИЈЕ
ВАЖНО...

ШТА
САД ДА
КАЖЕМ
ЧИЛИСО-
НУ!

У КАМЕРИ ЈЕ
БИО ИНФРАЦР-
ВЕНИ ФИЛМ!

БАДАВА
ДАДОХ ОНЕ
ДВЕ СТОТКЕ!

ОДЛУЧИО САМ, ИПАК,
ДА РАЗВИЈЕМ ФИЛМ...

КАД САМ ПОСЛЕ
СВЕ ПОГЛЕДАО, НИ-
ШТА МИ НИЈЕ БИ-
ЛО ЈАСНО...

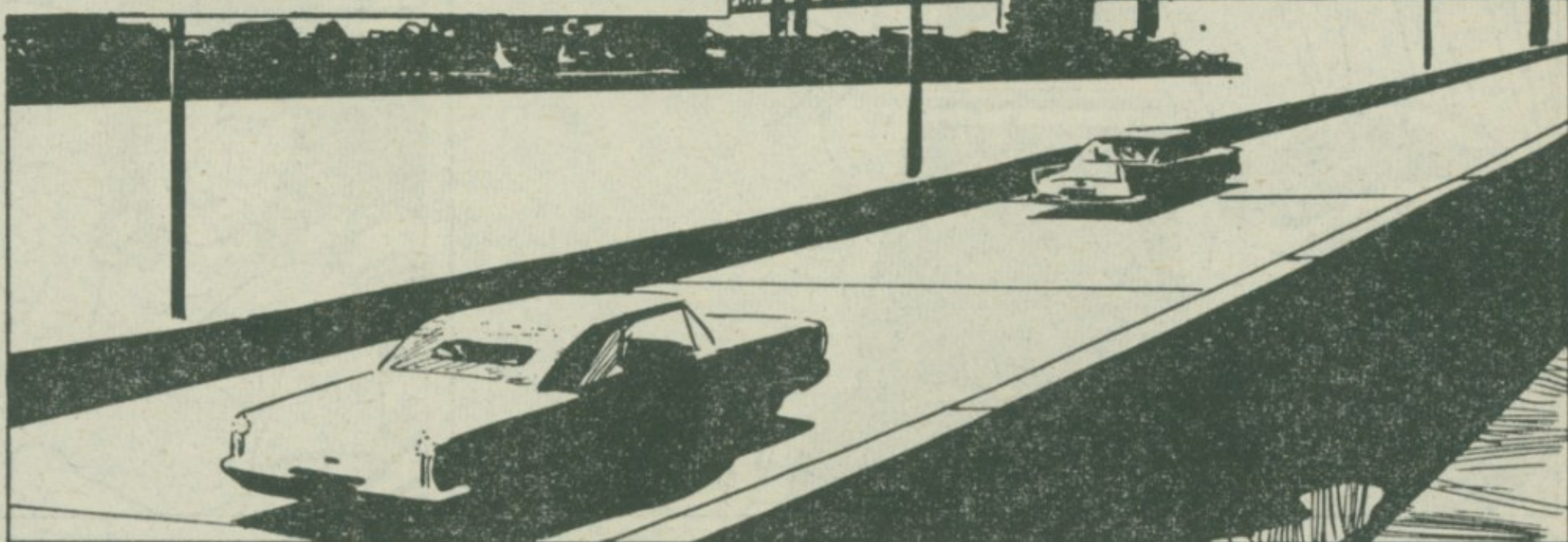
?!

МЕК
ФЕРСОН...
ПАЖИ СТРИТ
БУЛЕВАР
БРОЈ 350...

МОЖДА ЈЕ ТО ПРОФЕСИО-
НАЛНА ДЕФОРМАЦИЈА ИЛИ
ГЕНИ, КАКО ГОД БИЛО,
УСРЕД НОЋИ КРЕНУО САМ
КА ФЕРСОНОВОМ ИМАЊУ НА
ДРУГОМ КРАЈУ ЗАЛИВА...

КУЋА ЈЕ ИЗ-
ГРАЂЕНА
У АМЕРИЧКОМ
КОЛОНИЈАЛ-
НОМ СТИЛУ,
ДОСТОЈНА
ЧАСОПИСА
"КУЋЕ И
ВРТОВИ..."

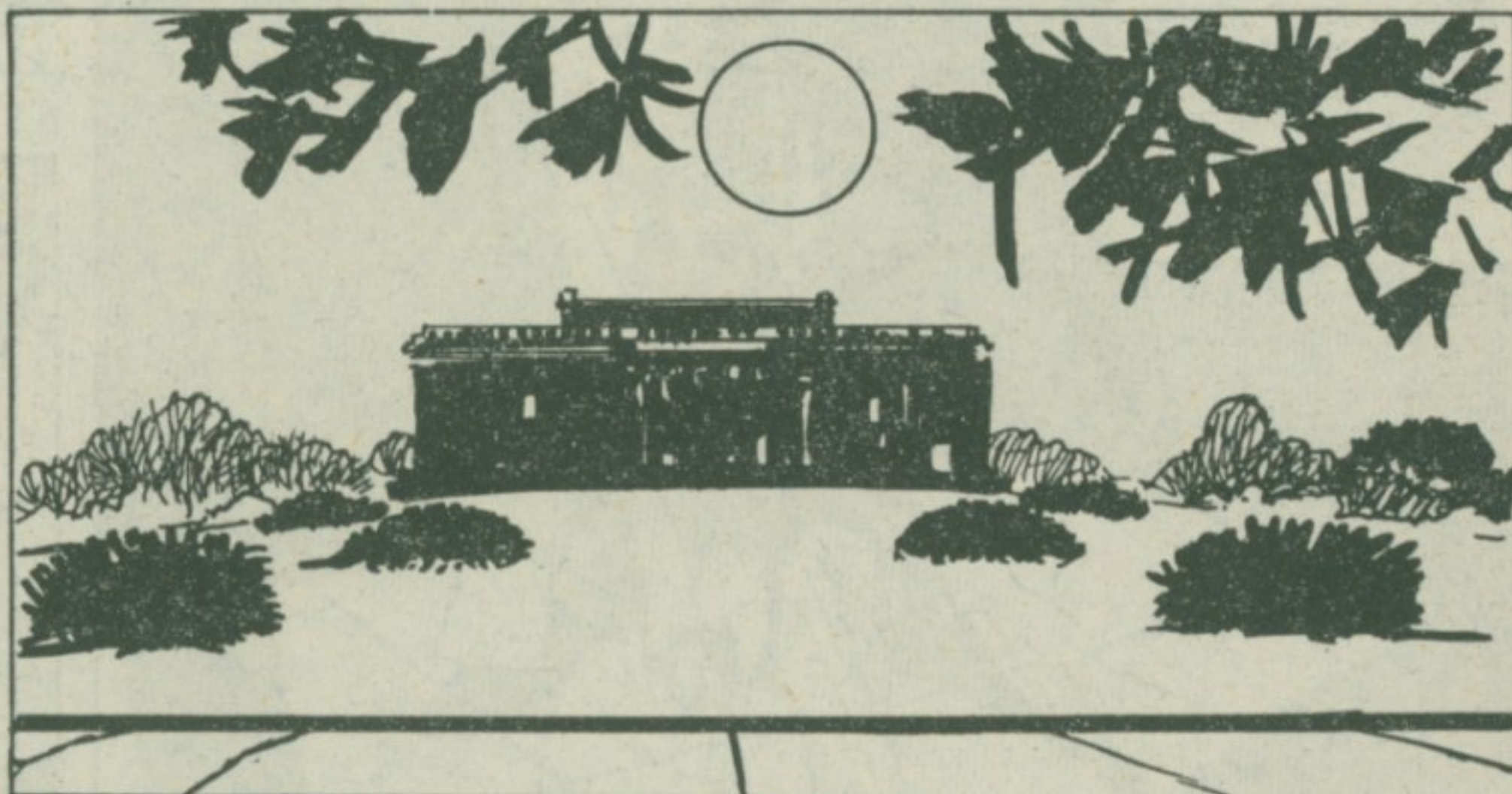
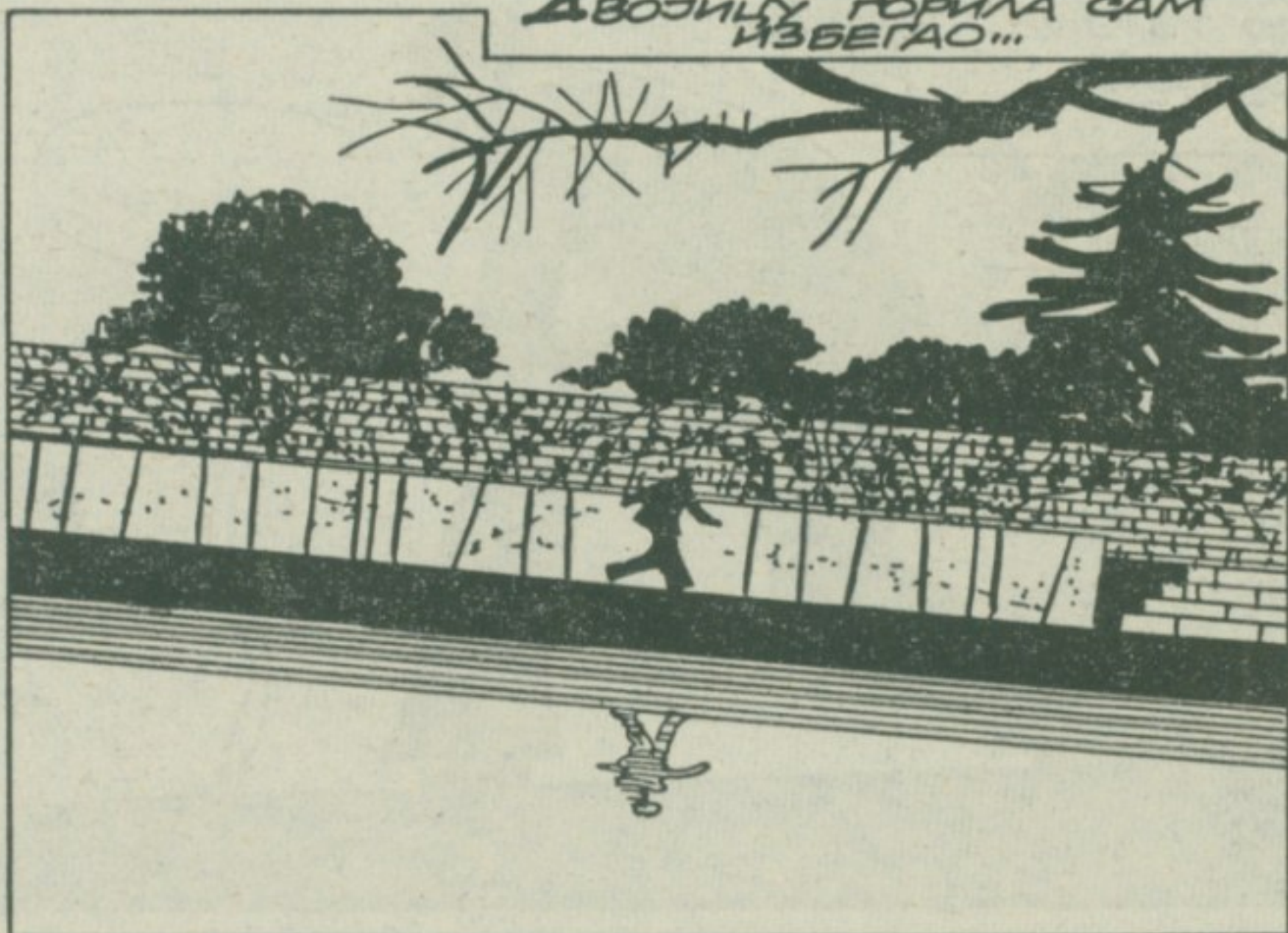

ОДУВЕК САМ
ЖЕЛЕО ДА ЗА-
ВИРИМ У КУЋУ
НЕКОГ МИЛИО-
НЕРА!

ИМАЈУ ЛИ
СТВАРНО
ЗЛАТНЕ
ОЛВИНЕ...

ДВОЈИЦУ ГОРИЛА САМ
ИЗБЕГАО...

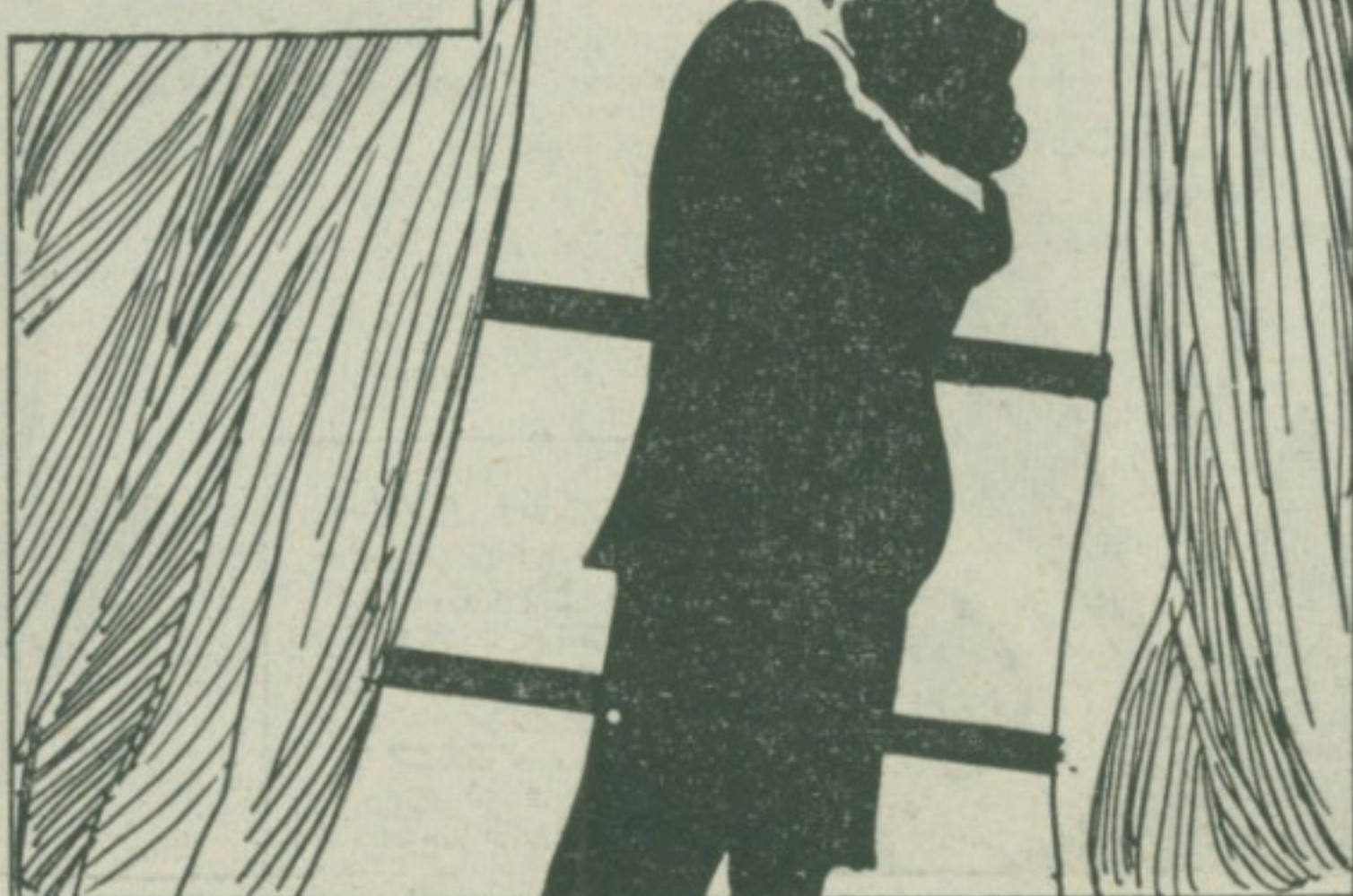

КУЋА ЈЕ СМЕШТЕНА НА ВРХУ
БРЕЖУЉКА. ПАЖИО САМ ПО
НАЈМЕКШОЈ ТРАВИ НА
СВЕТУ...

ДОЊИ ПРОЗО-
РИ СУ ОСВЕТ-
ЉЕНИ!

ЗАВИРИО
САМ УНУТРА...
СТИЛСКИ
НАМЕШТАЈ
И... ОХОХО...

ВИЛ-
КИНСОН
И БОЛ-
НИЧАРКА!
ПОЗНА-
ТА
ШЕМА...

ЈОШ ДВЕ ВЕ-
ЧЕРИ, ЈЕ ЛИ?

ЈЕСИ ЛИ
СИГУРАН У
ДР ЛОЗДА?

ЗАР БИ ТИ ОДБИ-
ЛА МИЛИОН ДОЛАРА
ДА ИЗДАШ СМРТОВНИ-
ЦУ СА ЛАЖНИМ ДАТУ-
МОМ?

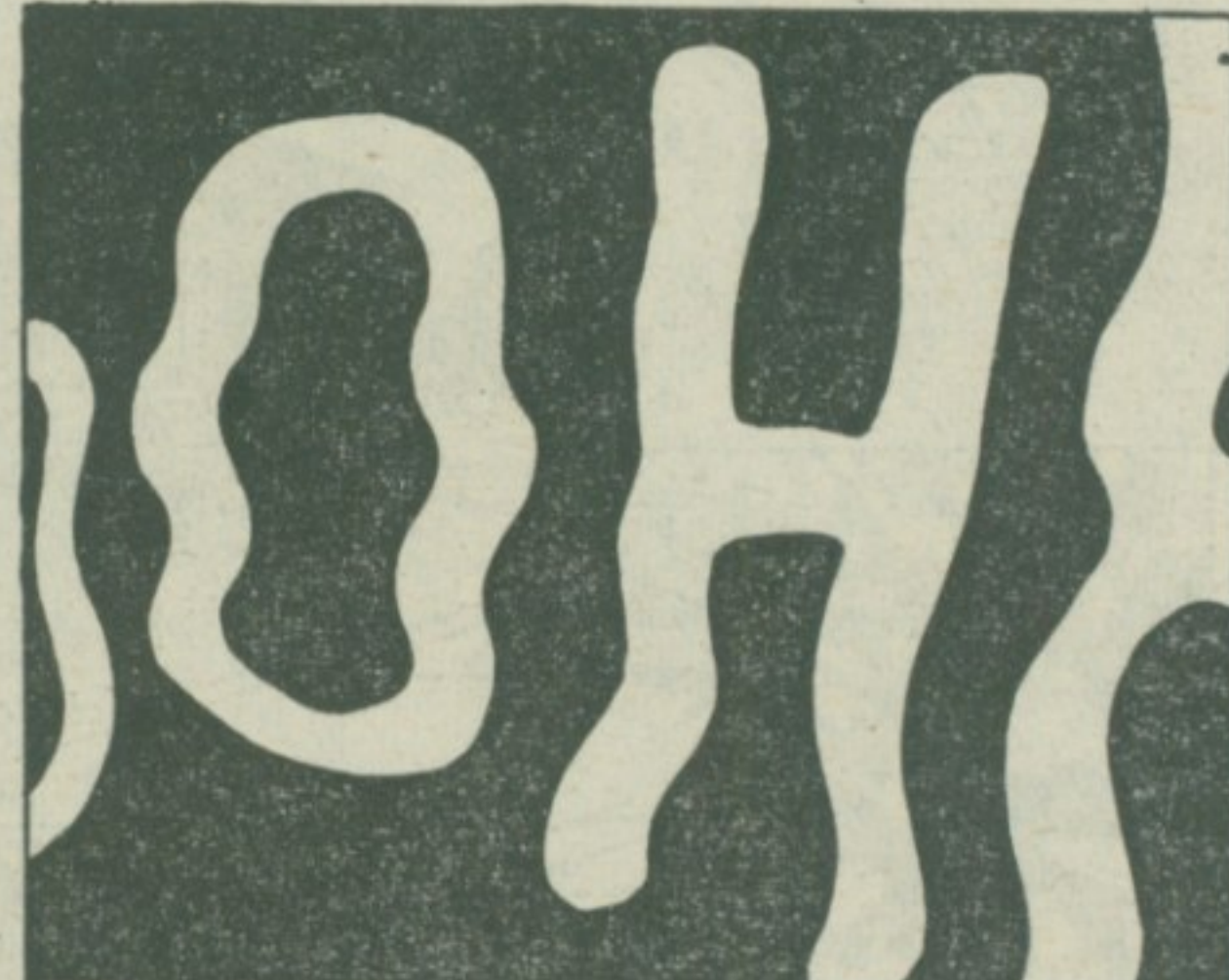
НИ
СЛУ-
ЧАЈ-
НО!

СТАРА ПРИЧА...
ДА Л' ЈЕ МО-
ГУЋЕ ДА СУ
САМО РУЖНЕ
БОЛНИЦАР-
КЕ ПОШТЕ-
НЕ?

КРЕНУО САМ НАЗАД...
СВЕ ЈЕ БИЛО У РЕДУ ДОК НИ-
САМ НАИШАО НА ДВА СТРАЖАРА,
А ОНДА САМ ИЗГУБИО
СТРАЖЕЊЕ...

БИО ЈЕ ПРЕ-
ТЕЖАК...
ВЕЗАО САМ
ГА И СМЕС-
ТИО НА
СИГУРНО...

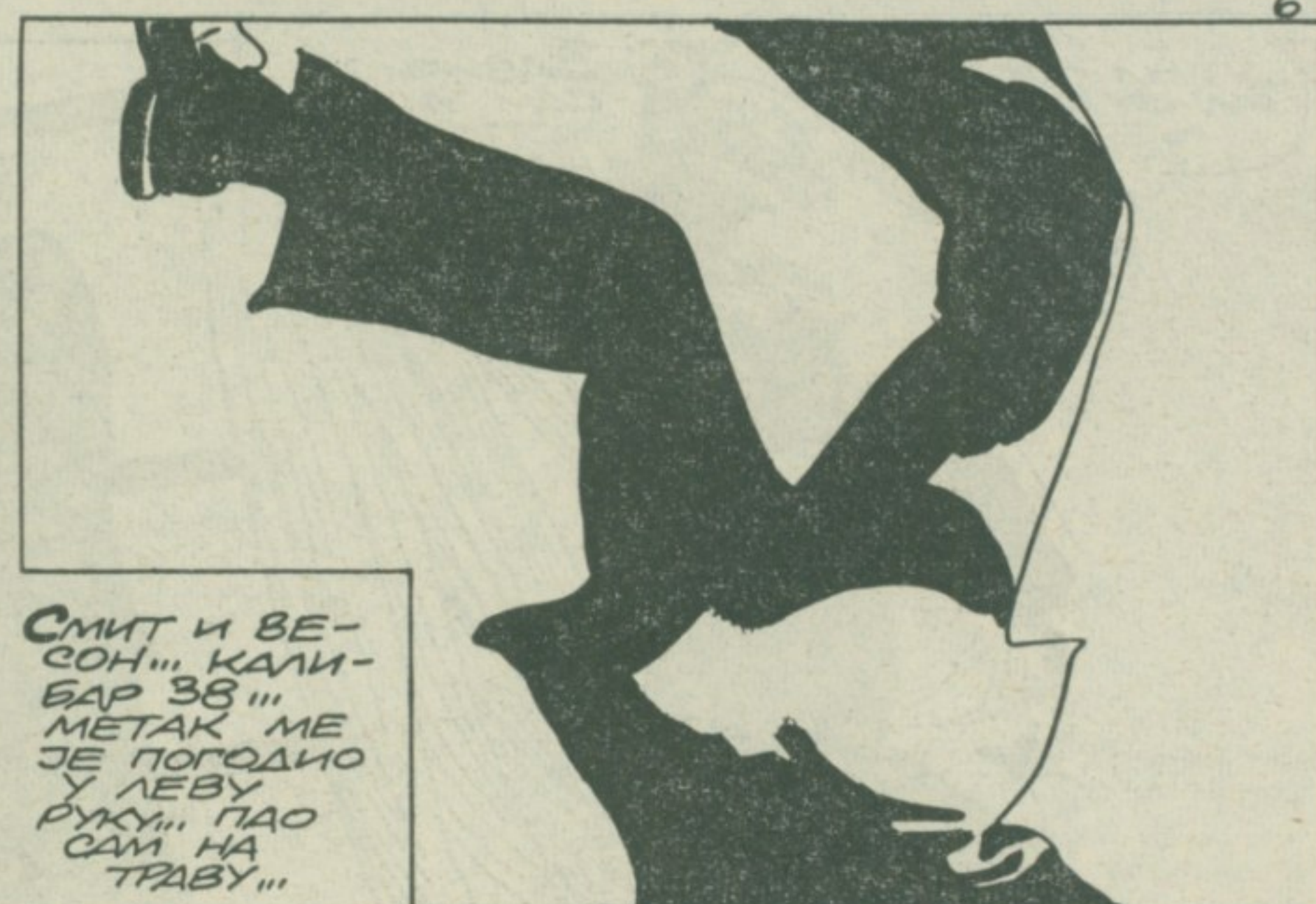
ДОК САМ СЕ ПЕ-
ЊАО УЗ ЗИД,
ДОГОДИЛА СЕ
НЕЗГОДА...

ЕЈ, ТИ,
СМАЗИ!

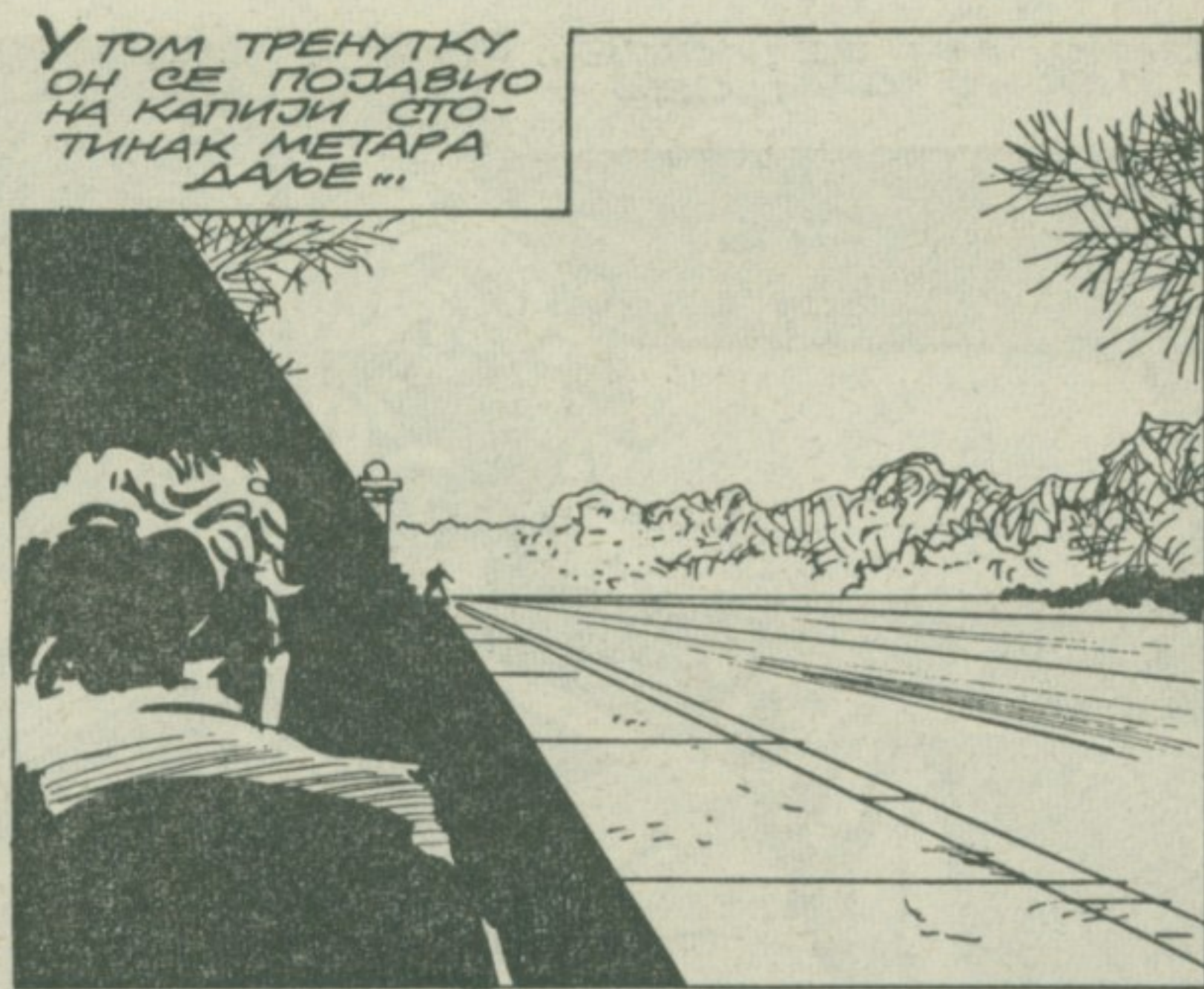
МОМАК ЈЕ
БИО БРЖИ
ОД МЕНЕ...

BANG

СМИТ И ВЕ-
СОН... КАЛИ-
ВАР 38...
МЕТАК МЕ
ЈЕ ПОГОДИО
У ЛЕВУ
РУКУ... ПАО
САМ НА
ТРАВУ...

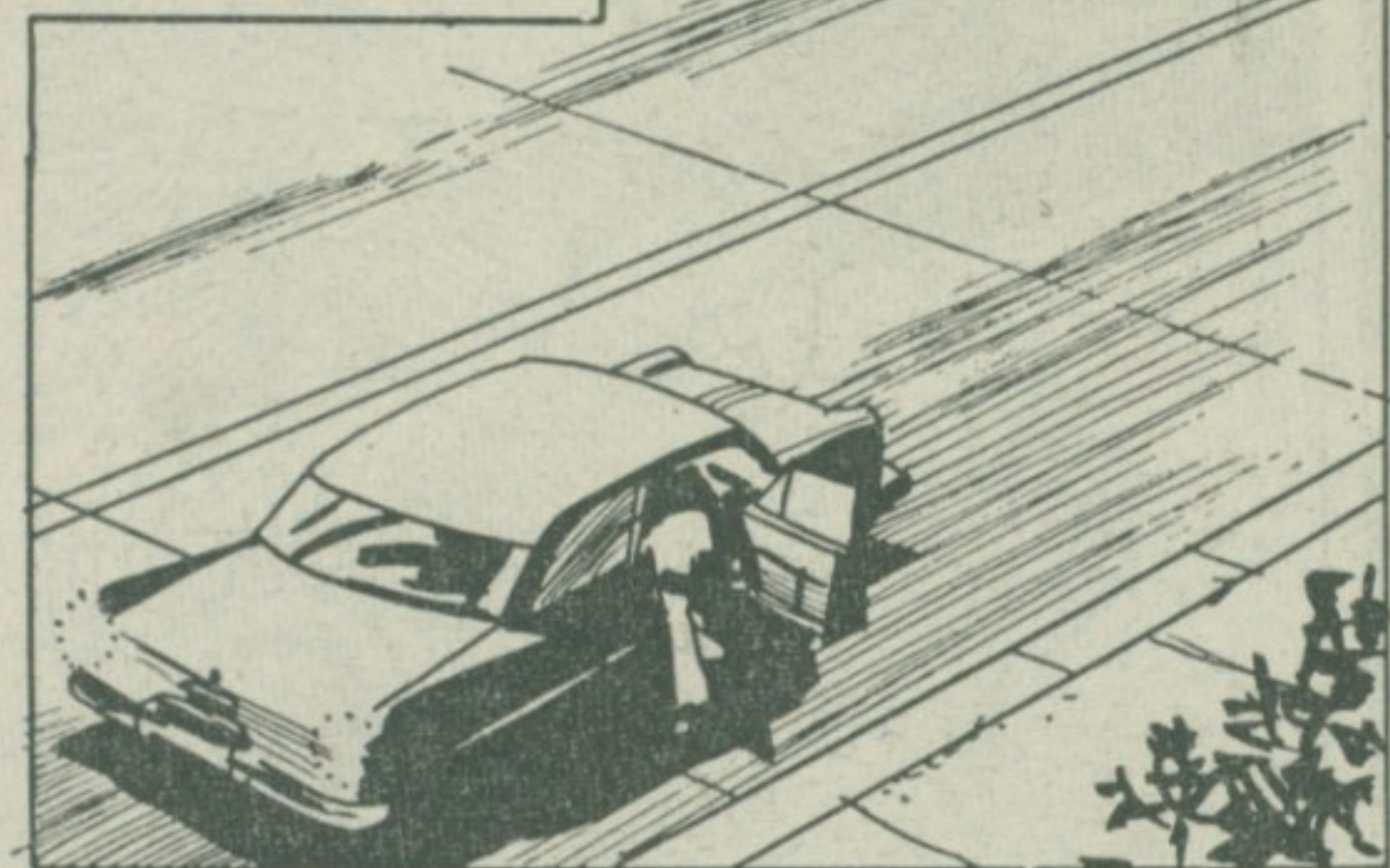
МОЈА КОЛА БИЛА СУ ПАРКИРАНА ПРЕКО ПУТА, КРАЈ ОБАЛЕ... ПОТРУЧАО САМ ТРАЖЕЋИ КЉУЧЕВЕ У ЏЕПОВИМА...

НАЈЗАД САМ УПАЛИО МОТОР... ТИП МИ СЕ ПРИБЛИЖАВАО... ГУМЕ СУ КОПАЛЕ ПО ПЕСКУ...

НИСАМ НИ ПРИМЕТНО АУТО-МОБИЛ КОЈИ ЈЕ ИЗЈУРНО ИЗ КАПИЈЕ И ПОКУПИО ОНОГ МОМКА...

ВОЗИО САМ САМО ЈЕДНОМ РУКОМ...

ЗАМАЛО ДА СЛЕТИМ С ДРУМА... ДАО САМ ГАС, ДОК СУ ОНИ ПОКУШАВАЛИ ДА СЕ ВРАТЕ НА ПУТ...

БИЛО МИ ЈЕ ЛОШЕ...
ЗНОЈО САМ СЕ...

СТИГЛИ СУ
МЕ И ПРА-
ТИЛИ
У СТОПУ...

ЗВИЗНИ ГА
ОД ПОЗАДИ
ДА ГА НАУЧИШ
ПАМЕТ!

ТЕШКО!
ИМА
БРЖА
КОЛА!

МИМОИШАО САМ ЈЕДНА
КОЛА И АУТОБУС И ЗА
ДЛАКУ ИЗБЕГАО СУДАР...

УХ...
ЗЛО МИ
ЈЕ...

МОРАМО ГА СРЕДИТИ ДО
КРАЈА УЛИЦЕ! ИНАЧЕ, ИМА-
ЋЕМО ПРЕВИШЕ СВЕДО-
КА!

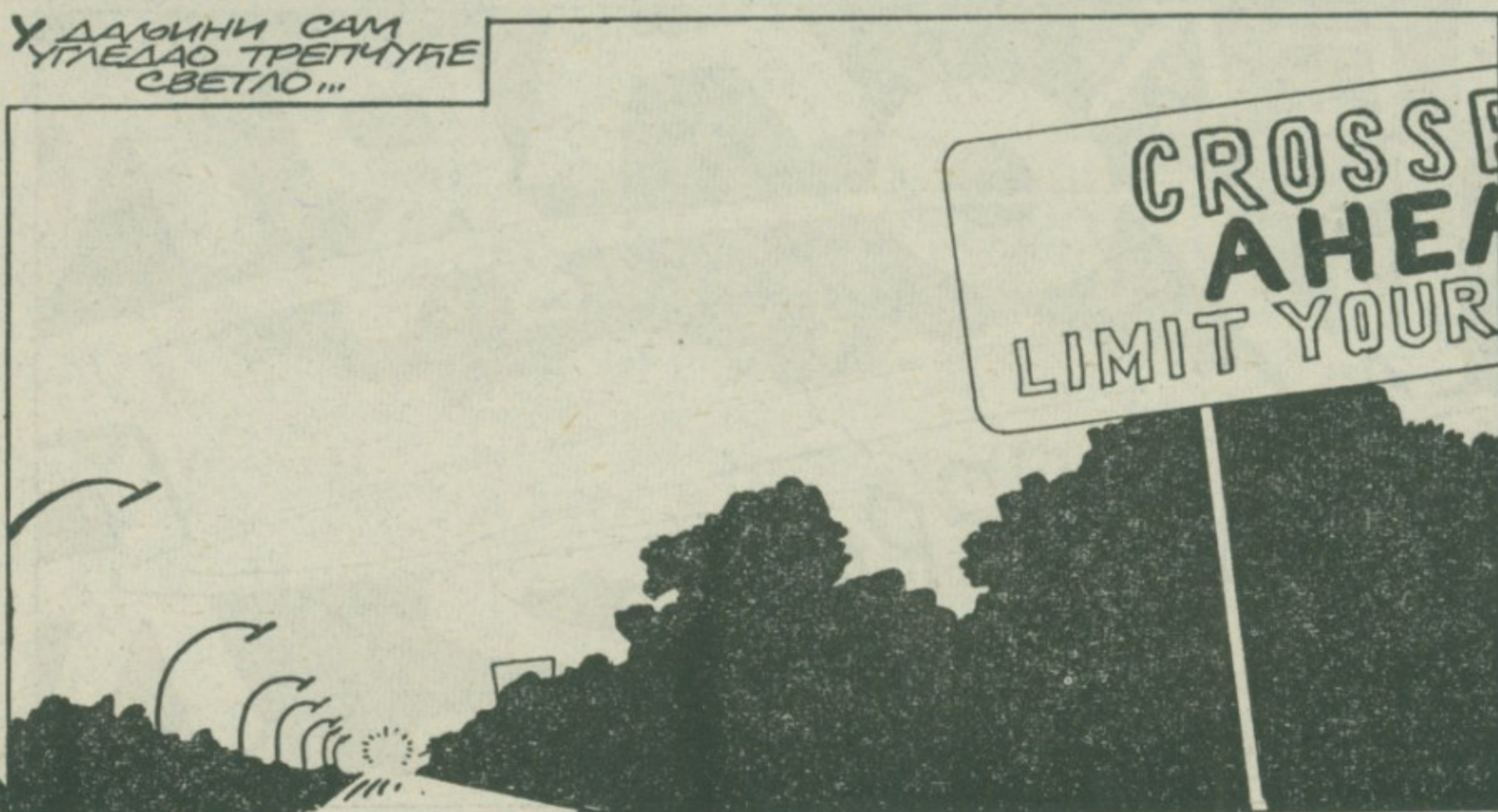

ВОЗИО САМ
ПРЕКО СТО...
ЗНОЈ МИ СЕ
ОЛИВАО
У ОЧИ...

УХ... ЈОШ
МАЛО...

У ДАЈУНИ САМ
УГЛЕДАО ТРЕПЧУГЕ
СВЕТАЛО...

CROSS
AHEAD
LIMIT YOUR

МОЖДА ЋУ
УСПЕТИ...

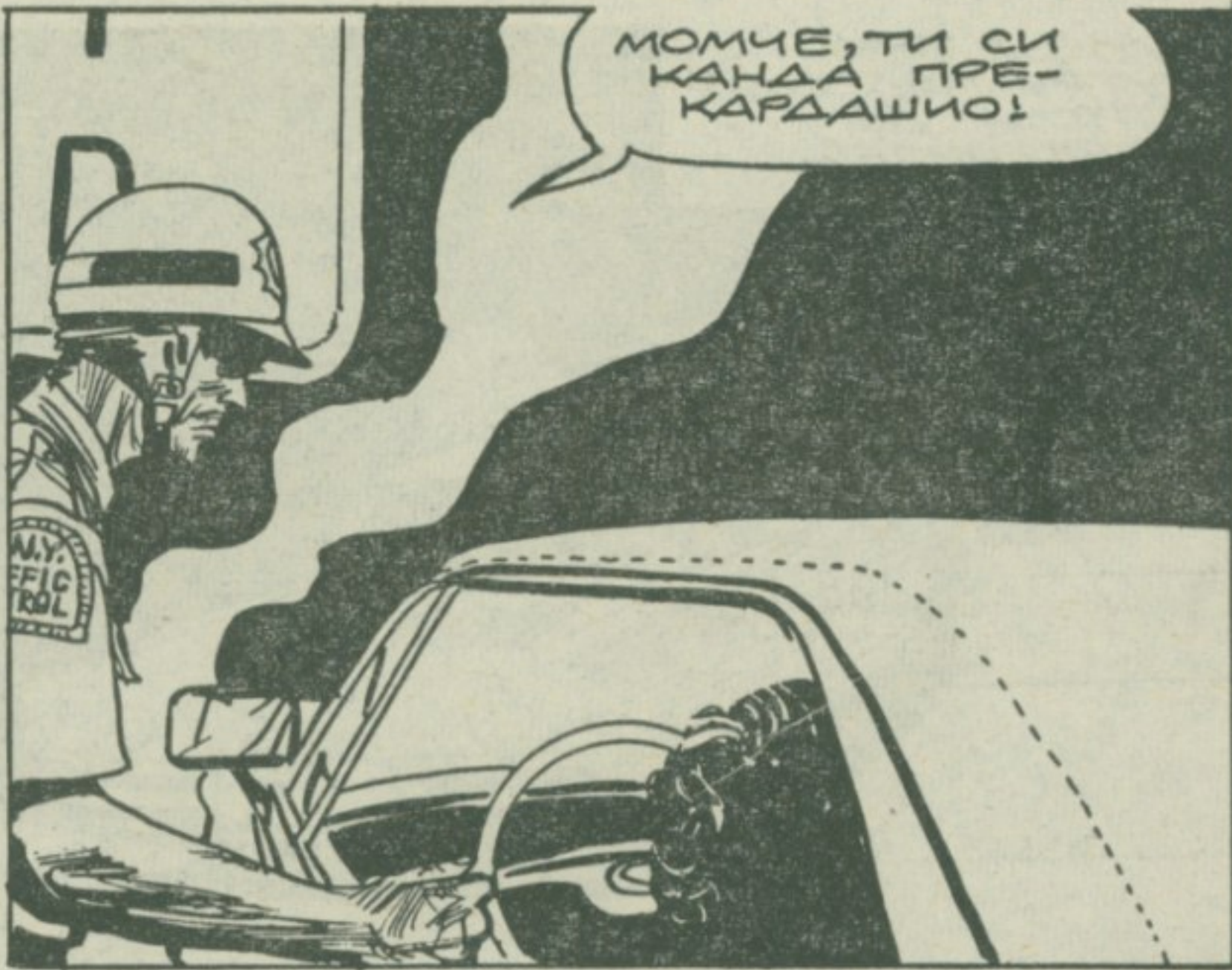

СНАЖНО САМ ПРИТИСНУО
КОЧНИЦУ И ЗАУСТАВИО
СЕ ТИК УЗ ПОЛИЦИЈСКИ
АУТОМОБИЛ!!!

МОМЧЕ, ТИ СИ
КАНДА ПРЕ-
КАРДАШИО!

КАСНИЈЕ,
ПОЛИЦИЈС-
КОЈ
СТАНИЦИ,
СВЕ САМ
ОБЈАСНИО
И ЗАМОЛИО
ДА ПО-
ЗОВУ
ПИТЕРА
ВАЈТА ИЗ
ОДЕЉЕНА
ЗА
УБИСТВА!!!

СПРЕМИ НАЛОГ
ЗА ПРЕТРЕС! ОС-
ВАНУБЕМО НА
СВИМ НАСЛОВ-
НИМ СТРАНАМА!
ПОЖУРИ!

У СВАКОМ
СЛУЧАЈУ
ПЛАТИЋЕШ
КАЗНУ ЗА
БРЗУ ВОЖ-
ЊУ!

DURA
LEX,
SEO
LEX!

КОЈИ ЈЕ
ТО ЈЕЗИК?
ЈАПАНСКИ?

ЛАТИНСКИ!
А ЗНАЧИ
- ЗАКОН ЈЕ
ЗАКОН И ВА-
ЉА ГА ПО-
ШТОВАТИ!

МОРАЋЕШ У ГИПС!
МЕТАК ТИ ЈЕ СЛО-
МИО КОСТ!

СУТРА!!!
МОРАМ ДА
ПОСЕТИМ
НЕКОГА
У ПАЈН
СТРИТУ, ЗА-
ЈЕДНО СА
ПИТЕРОМ
ВАЈТОМ!

ПЕРСОНОВА „ГАРДЕ-
НИЈА“? ДА СЕ НИЈЕ
НЕШТО ДОГЛАДИЛО?

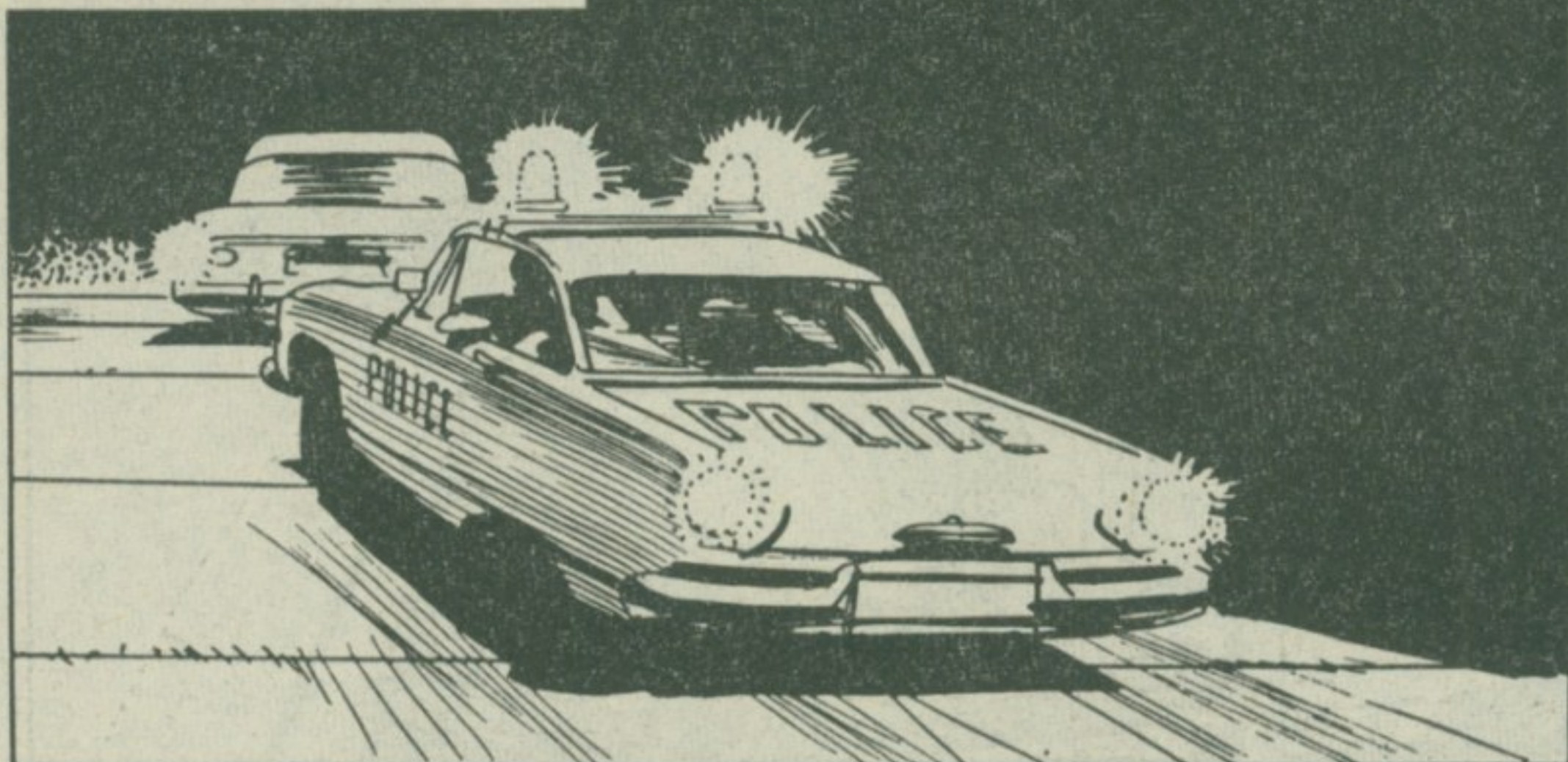
БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ-
СТЕ! НА МОЈЕ ЗАДО-
ВОЉСТВО И СЕСТРИ-
ЉЕВУ НЕСРЕЋУ!

А ТО, КАО И
ОБИЧНО ОСТАЈЕ
У ТАЈНОСТИ ЈЕ ЛИ?

БИЛО ЈЕ ТРИ
УЈУТРУ КАД СМО
СТИГЛИ ДО
„ГАРДЕНИЈЕ“.

ВРАТАР НАС ЈЕ С НЕВЕРИЦОМ
ПУСТИО УНУТРА...

ГОСПОДИН
ВИЛКИНСОН
НАС ЈЕ
ДОЧЕКАО
НЕРВОЗНО...
БИО ЈЕ
У ДРУШТВУ
ГОРИЛА И
ЗЛОДНЕ
БОЛНИЧАРКЕ...

КАПЕТАН
ВАЈТ! НАЛОГ
ЗА ПРЕ-
ТРЕС!

МОЛИМ?
МОРА ДА СТЕ
ПОГРЕ-
ШИЛИ
АДРЕ-
СУ!

ОДЕЉЕЊЕ ЗА
УБИСТВА!

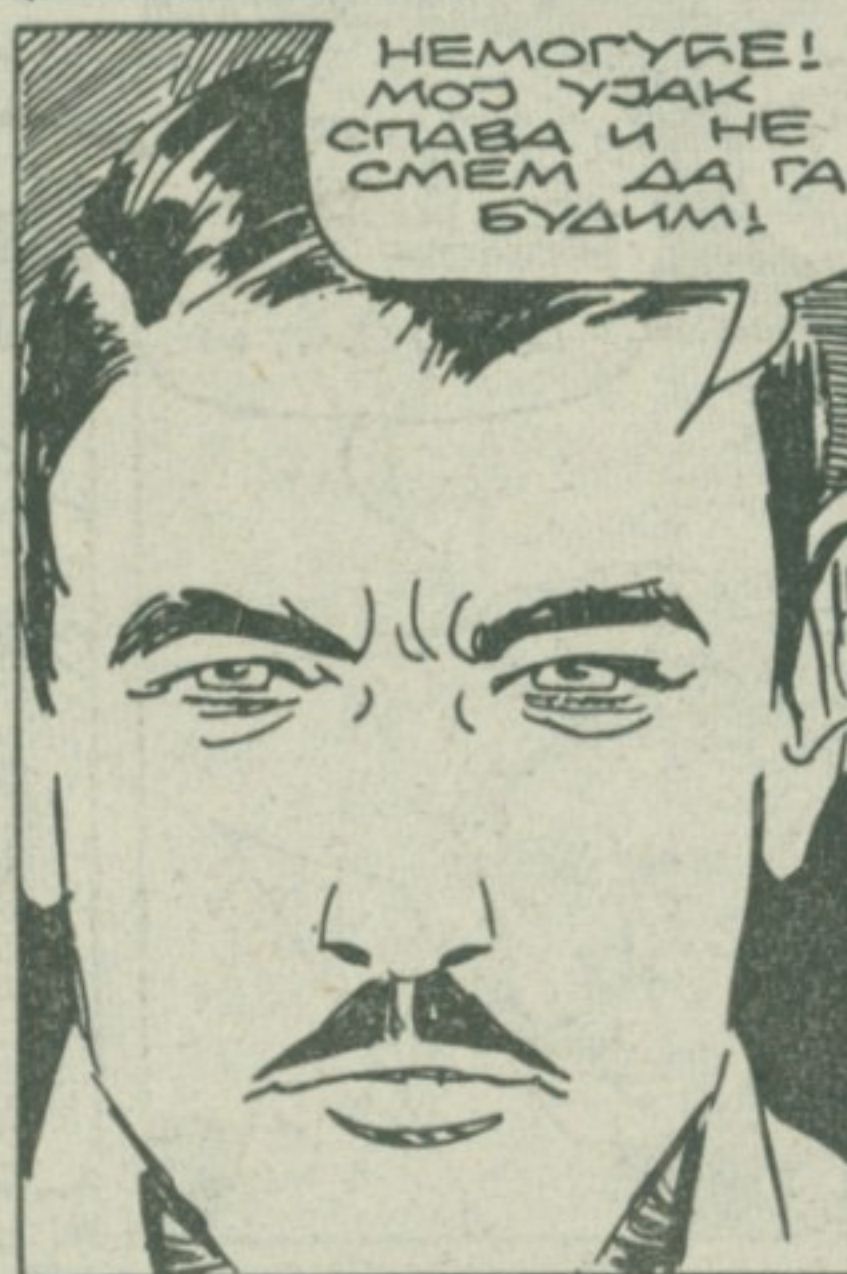

ВИ СТЕ
У КУЋИ
РОНАЛДА
МЕК ФЕР-
СОНА!
ЗНАТЕ ЛИ
ТО?

ДА
И ХОЋУ
ДА ГА
ВИДИМ!

НЕМОГУЋЕ!
МОЈ УЈАК
СПАВА И НЕ
СМЕМ ДА ГА
БУДИМ!

Онда су мо-
рати ја!

Г'БИЦА
МЕДОКС, ЊЕГО-
ВА БОЛНИЧАР-
КА ТО НЕЋЕ
ДОЗВОЛИТИ!

ГОСПОДИНУ ФЕРСО-
НУ ЈЕ ПОЗЛИЛО НА
КРСТАРЕЊУ И МО-
РАО ЈЕ ДА УЗМЕ
СЕДАТИВЕ! НЕ
МОЖЕТЕ
ГОРЕ!

ФЛЕШЕ, ПОЋИ
СА МНОМ!

ДА СЕ НИСИ
УСУДИО!

СТВАРИ СУ ПОЧЕЛЕ
БРЗО ДА СЕ ОДВИЈАЈУ...

НИ МАКАЦ!

УХАПШЕНИ
СТЕ! СВИ!

ОДВЕДИ-
ТЕ НАС ГО-
РЕ, ГОСПО-
ЏИЦЕ БОЛ-
НИЧАРКО!

ПОПЕЛИ ОМО СЕ УЗ РАС-
КОШНЕ СТЕПЕНИЦЕ ОД
ИТАЛИЈАНСКОГ МЕРМЕРА...

ЕВО УЈАКО-
ВЕ СОБЕ!

РОБЕРТЕ,
ОХ, РОБЕР-
ТЕ!

РОБЕРТ МЕК
ФЕРСОН ЈЕ БИО
УНУТРА... НАРАВНО,
МРТАВ...

ЈАСНО! ОВАЈ ЧОВЕК ЈЕ МРТАВ ВЕЋ 24 ЧАСА! ОТРОВАН ЈЕ!

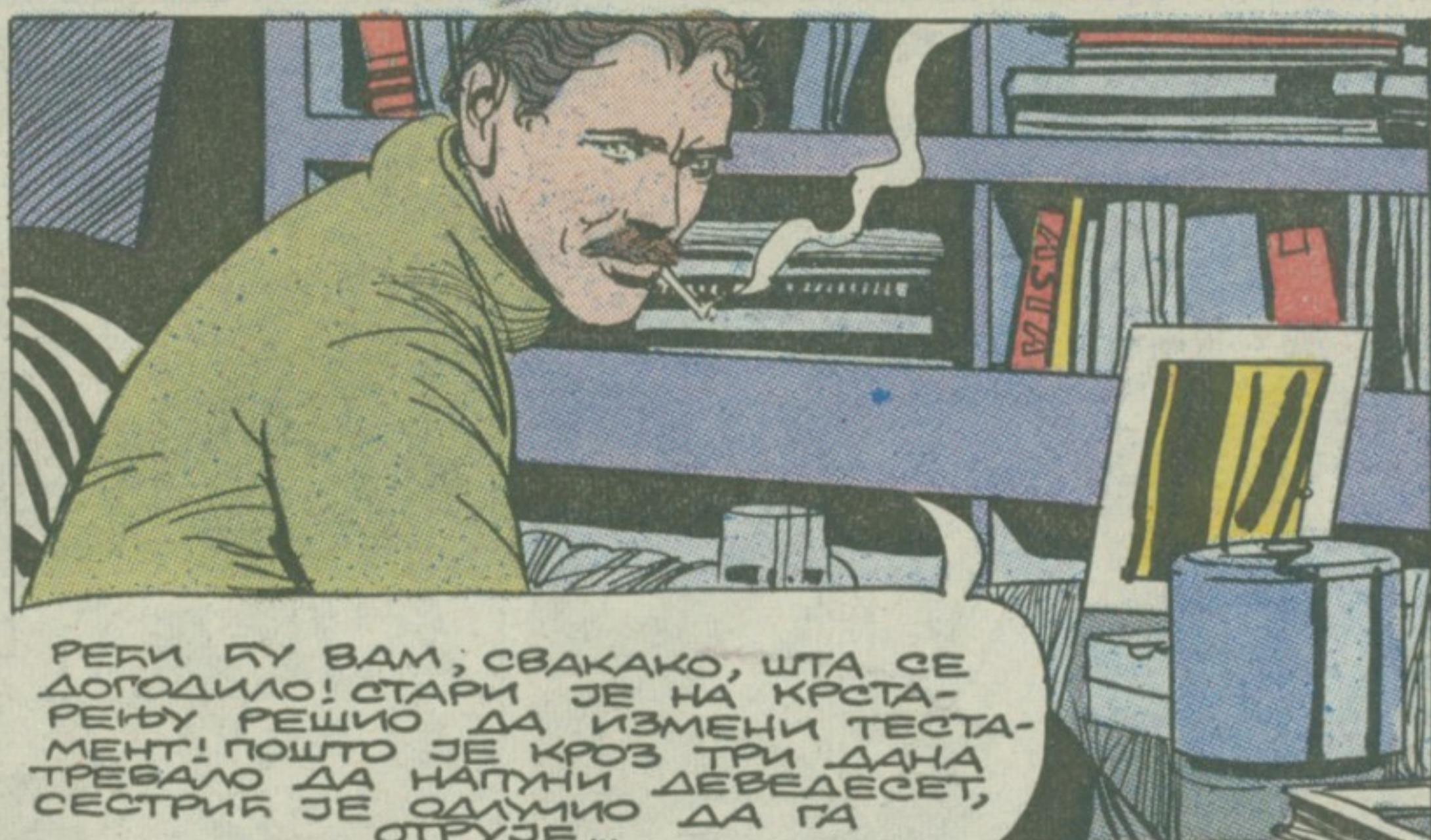

ВИЛКИНСОНЕ! ОПТУЖУЈЕМ ВАС ЗА УБИСТВО РОНАЛДА МЕК ФЕРСОНА! ТА ОПТУЖБА СЕ ОДНОСИ И НА ВАС ГОСПОДИЦЕ МЕДОКС!

ДОБРО ЈЕ ШТО САМ ТЕ ПРОБУДИО!

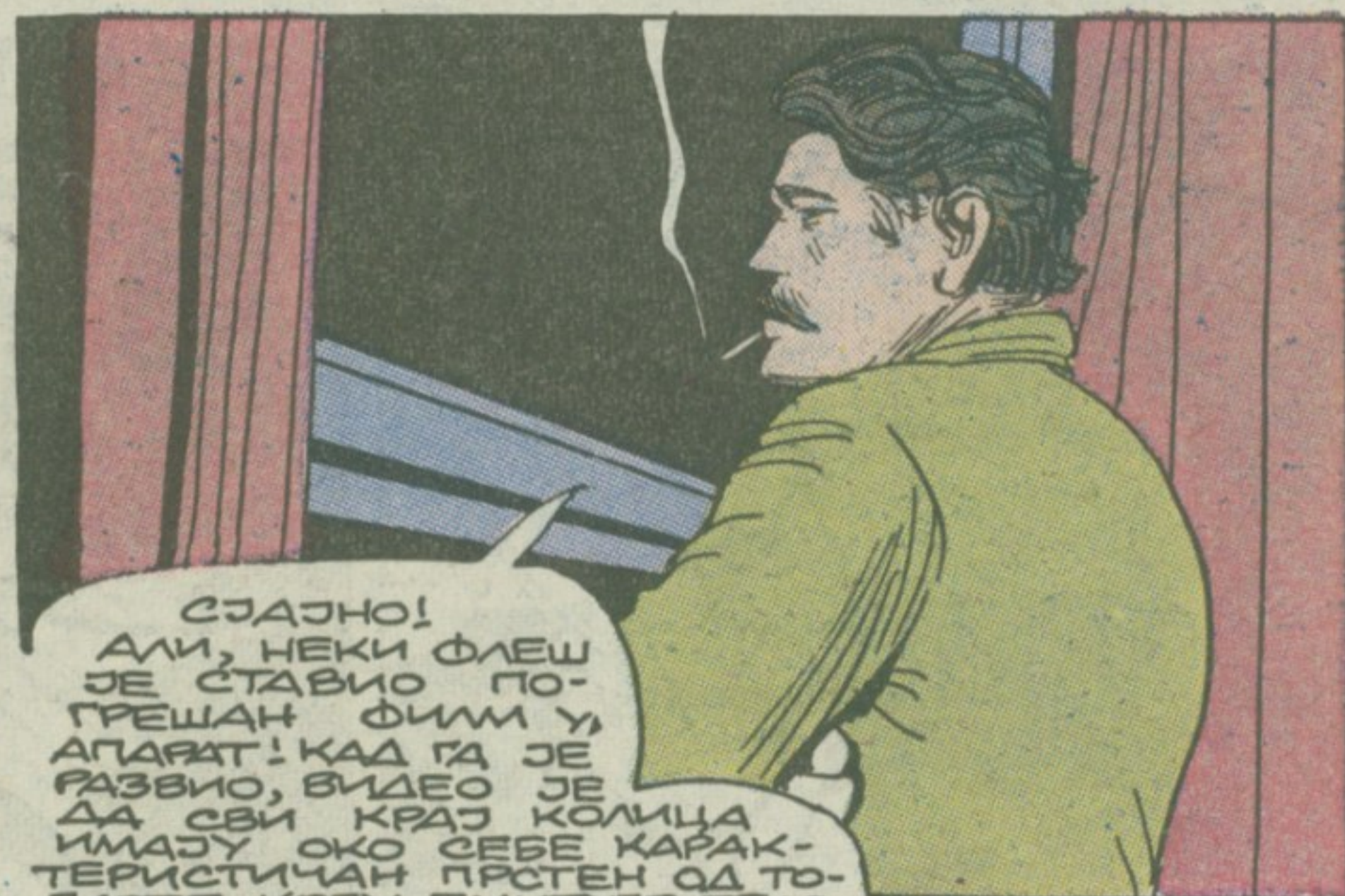
УМИНИ ТО ЈОШ ЈЕДНОМ И ОДЛЕЖАВЕШ ШЕСТ МЕСЕЦИ! ПОБРИНИ СЕ ЗА РУКУ!

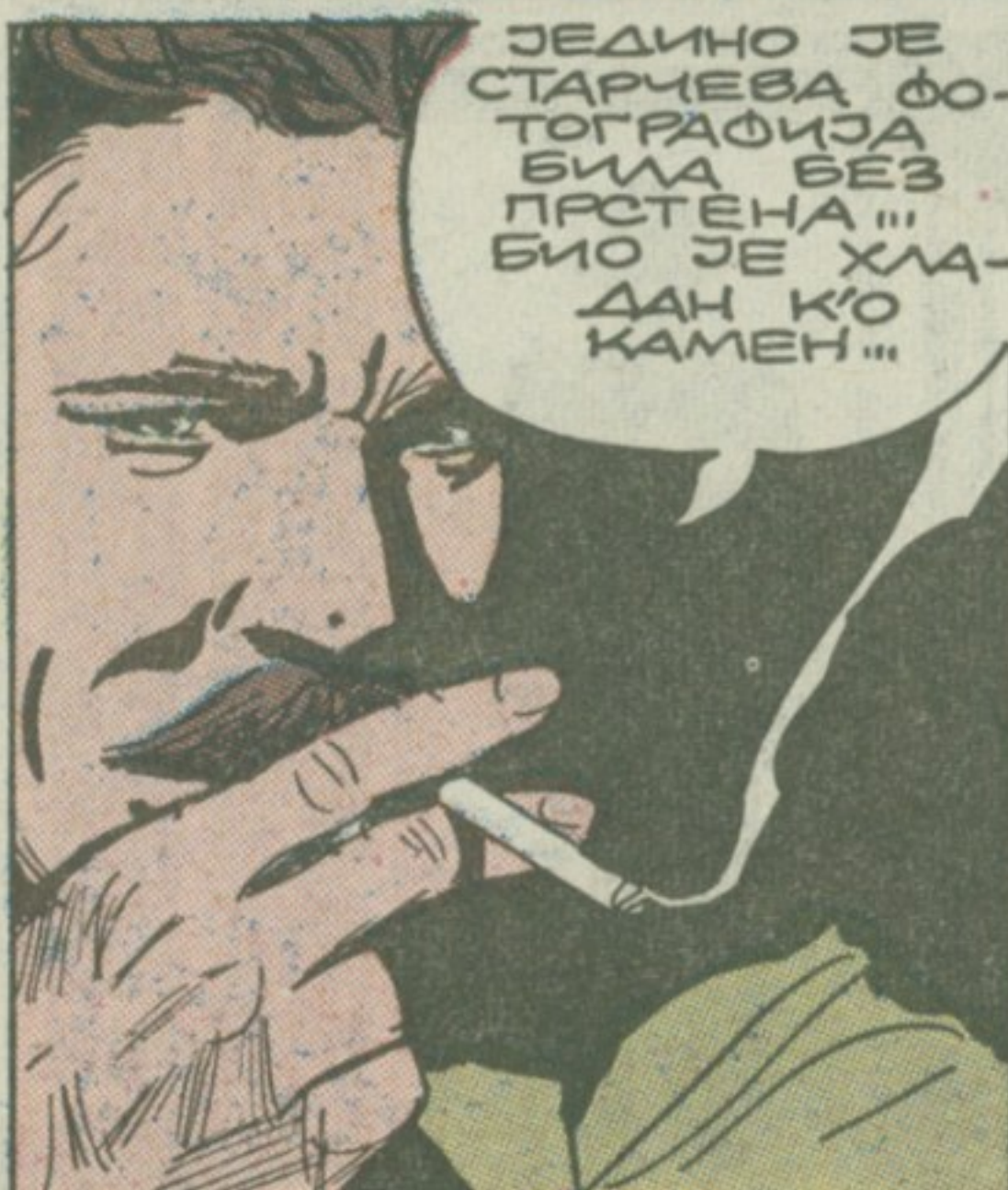
РЕКИ СУ ВАМ, СВАКАКО, ШТА СЕ ДОГОДИЛО! СТАРИ ЈЕ НА КРСТАРЕЊУ РЕШИО ДА ИЗМЕНИ ТЕСТАМЕНТ! ПОШТО ЈЕ КРОЗ ТРИ ДАНА ТРЕБАЛО ДА НАПУНИ ДЕВЕДЕСЕТ, СЕСТРИК ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ГА ОТРУЈЕ...

...УЗ БОЛНИЧАРКИ-НУ ПОМОЋ! ТРЕБАЛО ЈЕ САМО ДА САЧЕКАЈУ ТРИ ДАНА ДА НАВАВЕ УМРИЦУ СА ЛАЖНИМ ДАТУМОМ И НАСЛЕДСТВО ИМ НЕ БИ ИЗМАКЛО...

СЈАЈНО! АЛИ, НЕКИ ФЛЕШ ЈЕ СТАВИО ПОГРЕШАН ФИЛМ У АПАРАТ! КАД ГА ЈЕ РАЗВИО, ВИДЕО ЈЕ ДА СВИ КРАЈ КОЛИЦА ИМАЈУ ОКО СЕБЕ КАРАКТЕРИСТИЧАН ПРСТЕН ОД ТОПЛОТЕ КОЈУ ЕМИТУЈЕ ТЕЛО...

ЈЕДИНО ЈЕ СТАРЧЕВА ФОТОГРАФИЈА БИЛА БЕЗ ПРСТЕНА! БИО ЈЕ ХЛАДАН К'О КАМЕН...

СЕСТРИК И ЦАРМАНТНА БОЛНИЧАРКА У ЗАТВОРУ

Велики успех у истраживању...
...успех у истраживању...
...успех у истраживању...

ИНФРАЦРВЕНИ ЗРАЦИ И УБИСТВО

ОТКРИЋЕ САЈМОНА ФЛЕША

...успех у истраживању...
...успех у истраживању...
...успех у истраживању...

САЈМОН ФЛЕШ:

ЕКСКЛУЗИВНЕ ФОТОГРАФИЈЕ И ЕКСКЛУЗИВНА ПРИЧА

...успех у истраживању...
...успех у истраживању...
...успех у истраживању...

КРАЈ

Пуна чаша биљног вина пуно тело витамина!

Takovo
kašasti sok
od šargarepe
obogaćen
jabukovim
sirćetom

NOVO

Takovo
kašasti sok
od šargarepe
obogaćen
jabukovim
sirćetom

NOVO

у ваше здравље!

Не знам зашто сви толико стрепе
мени треба више витамина
зато пијем сок од шаргарепе
то је моја главна медицина!

БОРА НИЈЕ НАШ

**Управо приспе-
ла са прославе
рођендана Фра-
ње Јосифа, уг-
ледна београд-
ска дама је пат-
риотски узвик-
нула: „Ја ћу
прва Станкови-
ћеву књигу за-
палити насред
Теразија када
дођу наши!”
Наши су, дабо-
ме, дошли и
крнула је хај-
ка...**

Напади су почели одмах по доласку ослободилаца у нашу престону варош. Окупатора више није било, али се није оскудевало у домаћим издајницима и сарадницима мрског непријатеља. Неки су, како то већ приличи ваљаној правној држави, стигли пред суд, неки одмах заглавили тамницу, а неки, опет, били изложени суду такозваног јавног мњења, односно прозивкама у новинама. Пре свега, на удару су били јавни радници, они чије је име уваженом читаљству нешто значило.

Одговор на питање које је после Првог светског рата поставио тада још млађани Иво Андрић није прецизно дат ни после потоњих војни. А питање је, у разговору са тадашњим новинаром „Политике” и књижевником Синишом Пауновићем, Андрић овако поставио: „Зашто се само оптужују књижевници за сарадњу, зашто не одговара касарни што је клао под окупацијом стоку, пекар што је пекао хлеб, возовођа што је возио људе, кафеџија што је држао кафану. Нарочито ако је био у могућности

да и без тога преживи рат и окупацију?!”

Андрић је, још, додао: „А на Бору Станковића били су дигли хајку... Први пут кад је дошао у мој стан Бора ми се жалио како су и за њега тражили вешала, као за неке сличне „кривце” у Француској! Ужас!”

Дакле, следи прича о Бори Станковићу као „народном непријатељу и издајнику”.

Време смрти и забушанти

Напади су кренули још у току рата. Кришом и, углавном, на кућним седељкама. Први је, како су утврдили књижевни историчари, почео београдски кафеџија Ставра Трпковић, исти онај који у исто то време издашно чашћава аустријске доглавнике у Београду и ужива посебне повластице. Глумац Сава Теодоровић, који све време окупације није одбио ниједну представу у Народном позоришту, Бори Станковићу препоручује и тада злогласну Главњачу. А једна угледна београдска дама, која је у друштву аустријских официра јако весело прослављала рођендан Фрање Јосифа, на журу такозваног патриоте изјављује да ће она „прва Станковићеву књигу запалити насред Теразија када дођу наши”.

Наши су, дабоме, дошли. Оптужбе на рачун Боре Станковића – „То је наш највећи и најоригиналнији писац кога сам више пута читао и студирао” (Андрић) – кренуле су септембра 1919, а у поводу турнеје Народног позоришта кроз Босну, Далмацију и Војводину. Новинар „Политике”, и тада нашег најугледнијег дневника, просто пенуша на вест да ће се играти и „Коштана”, па кеже:

„... Зар тај писац није још избачен из репертоара Народног позоришта?... Зар није могло бити без тога Бориса Станковића који је своје перо ставио у службу аустријских полицијских „Београдских новина”...

Аутор текста даље истиче да се надао да ће сарадницима „Београдских новина”, ако не буду „под ланцима као што би у другом свету

били”, онемогућити, бар, да објављују своја књижевна дела и да друштвено делају. А ето, они који су „рањавали душу премученог народа” и они који су под својим потписом „војевали за бечке циљеве” слободно шетају. Јер, у „званичном органу аустријског Генералштаба под маском књижевног рада купила се сва гнусоба, сав гад, сва трулеж нашег друштва.”

Наравно, у тим првим данима освајања слободе ни друге новине не смеју да изостану. Узвикује се, у насловима, и тако патриотска парола као што је „Бора Станковић није више наш!” Јављају се чак и до тада Борини лични пријатељи, они који су такође сарађивали у тим истим „непријатељским новинама”. Тако Душан Николајевић, драмски писац и есејиста, узвикује да је Станковић „за време рата и после рата био бедан, једна готово тужна мрља, једна физичка и морална руина, само безочно пањкало, нетрезно шуњало које се увукло у буре ракије, гори од свих које је описао...”

А Бора је, у тим текстовима који су га прикачили за стуб срама, заиста описао много њих. И оне који су приликом повлачења оне страшне 1915. први бежали и за себе и своје породице, или чак и за љубавнице, обезбеђивали комфор у аутомобилима или реквирираним колима и вагонима, али и оне који су трговали патриотизмом, те поприличан број оних који „забушише и остадоше у земљи до сада, радећи своје послове, чисто брекћу од здравља...”

Торбица поред кревета

Неспорна је чињеница да је Бора Станковић сарађивао у „Београдским новинама”, у то време листу под непосредном контролом аустријских власти. У њима је више од две године прештампаво старе приче и писао фелтоне о Београду и Београђанима, углавном о онима који су га после доласка ослободилаца највише теретили.

Међутим, када су, почетком 1918, неки бројеви „Бео-

градских новина” почели да се појављују само на немачком језику, Станковић је свом пријатељу, огорчен, рекао:

– На, па сад нека пише ко хоће, ко зна швапски, а ја не... И ако хоће нека ме бесе, али више ја нећу писати, јер хоће да нас понемче, језик да нам затру... Мало им што штампају латиницом, но хоће и ово... На...”

И више није објављивао.

А разлога за сарадњу Боре Станковића у „Београдским новинама” било је прегршт. Пре свега, када се јула 1916. вратио из избегличког логора у Дервенти, био је – са женом и три недорасле кћери – у очајном материјалном стању. Покушавао је и преко кафеџија и пиљара да продаје своје књиге, али ко је у тим временима марио за писану реч. Постојао је и сталан, и сасвим оправдан страх, од новог заточеништва, те зато не чуди што га тада Чича Илија Станојевић – један од највећих српских глумаца који је у време окупације радио као келнер – при првом сусрету саветује да припреми торбицу и да је држи спремно поред кревета и у коју, поред хлеба, треба ставити и свећу „да му се има више главе шта запалити”.

Изгледа да је најјачи разлог за пристанак на сарадњу у „Београдским новинама” ипак било дубоко осећање неправде, отпор према свима онима – а није их било мало – који су рат и голготу народа схватили и прихватили као сасвим уносну трговину. Тада је записао и ово:

„Знајући за ужас оне погипије албанске, и по томе не да сте судили већ сте били уверени да ћете наићи на готово пустош од наших, ви се чисто зграњавате када поново угледате сва она некадашња лица по својим трговинама, радњама и по улицама. И то све смирено, прибрано, са свакидашњим задовољним изразом лица. Као да се ништа није десило... Све задргло и лепше обучено него икад. На првом месту трговачки ред, па онда занатлијски, кафеџијски и по који полицајац...”

Не удем да пишем по упуту

Очјан због оптужби правоверних, и јако гласних, патриота, Бора Станковић је спас налазио у пићу и повлачењу у самог себе. О његовој тужби „Политике“ Варошком суду за град Београд није се сачувао траг, бар га нису открили познаваоци живота и дела Боре Станковића.

Уз то, писца „Коштане“ тужила је и Циганка Малика, која му је служила као узор за лик Коштане, тражећи део хонорара. Залуд се писац правдао да би, следе-

ћи ту логику, сви Врањанци који се зову Митке, Тома, Мита требало да потражују „део свог колача“.

Хајка која се по новинама дигла на несрећног Бору изгледа да је одлучујуће утицала да не уђе у Српску академију наука, о чему се говорило још пре рата. Уз то, престао је и да ствара.

Кад су га послали да пише о бугарским зверствима у Првом светском рату, био је и те како обрадован, јер је поверовао да је рехабилитован. Међутим, кад је у Врању, где је стигао, почео из Београда да прима писмена упутства о чему и како от-

прилике треба да пише, вратио се необављена посла. Уз речи:

„Не могу, па не могу! Ако би требало да им судим за сва та зверства, ја бих осудио читаве бугарске дивизије без преомишљаја – на смрт! ... Пуцао бих и на свога рођеног брата који би се тако понашао и у миру и у рату према нејачи, али да пишем по поруци не могу, не удем, људи схватите... То је за новинаре, а не за једног књижевника. Био сам у Сурдулици, слушао сам у Врању, очевице зверства, написаћу једног дана нешто за себе, али за новине – не!“

Умро је, ојађен и обезглављен, 22. октобра 1927. Тек по смрти објављена је његова књига „Под окупацијом“, збирка репортажа и фељтона, у којој су се многи викачи на његово „издајство“ препознали. А тек пре десетак година, у библиотеци „Хеликон“, објављене су његове приповетке фељтони „Забушанти“, они текстови које је својевремено објављивао у „Београдским новинама“. Они који би се поново препознали одавно нису међу живима, али живи, живи дух...

Приредио
Петар Милатовић

TV KVIZ SLATKA OLIMPIJADA

SUBOTOM
U 10,20 sati
11. i 25. aprila
09. i 23. maja
06. i 20. juna
NA 3. KANALU
VODITELJ MANDA

5 TAKMIČARA I 50 NAVIJAČA

U SVAKOM KVIZU OČEKUJU VREDNE NAGRADE:

PEHARI—MEDALJE—TRENERKE—PATIKE—TORBE—MAJICE—SLATKI PAKETI

POZIVAMO VAS DA UČESTVUJETE!

Napišite na dopisnici 10 imena vaših omiljenih proizvoda SOKO ŠTARK i pošaljite na adresu:
SOKO ŠTARK TV KVIZ SLATKA OLIMPIJADA 11000 BEOGRAD, ŠTERIJINA 15

IZVLAČENJE UČESNIKA U KVIZU IZVRŠIĆE SE SEDAM DANA PRE SVAKE EMISIJE

DOĐITE, ČEKAMO VAS!

ЧОВЕЧАНСТВО НА ОСТРВУ

ва велика шпанска града, Севиља и Барселона, удаљени један од другог 1182 километра, утрку-

КАРТУХА

ју се у овом последњем кругу (Светска изложба почиње 20. априла а Олимпијада 25. јула) ко ће боље и оригиналније дочекати своје посетиоце.

Шта је, заправо, Светска изложба? Назив, који је донео Међународни биро за изложбе из Париза, одређује светску изложбу као „најзначајнију и највећу међународну изложбу”. Свака земља учесница долази да прикаже најзначајније и најновије, али и најтипичније и оно посебно што је разликује од других земаља. Земља домаћин окупља највеће уметнике да би у изабраном граду подигли нове грађевине, обновили старе и, једном речју, урадили све како би град и земља домаћин оправдали почаст која им је указана. Свима је познато да је Ајфелова кула подигнута за Светску изложбу у Паризу, а она је само једна од низа познатих светских грађевина које су допринеле да назив „светска изложба” постане симбол великог догађаја који иза себе оставља вечне споменике.

EXPO '92. (од „exposicion” што на шпанском значи „изложба”) трајаће у Севиљи од 20. априла до 12. октобра, дакле, укупно шест месеци, односно 176 дана. Рачуна се да ће у том периоду око 18 милиона људи посетити овај град, који ће Изложби донети 36 милиона пезета, јер се рачуна да ће сваки гост бар два пута ући на простор острва Ла Картуха, где је изложба смештена. Тема ове изложбе је „Ера открића” и обухвата период од открића Америке 1492. до данас, дакле, сва научна открића од 15. века до модерних времена са пер-

– 1492. године Колумбо није ни слутео да ће његово епохално откриће допринети да се Шпанији додели почаст да 1992. године буде домаћин две тако велике манифестације као што су Олимпијске игре и Светска изложба

спективама које данашња наука отвара у будућности. На острву Ла Картуха које је од обале удаљено неколико стотина метара смештена је већина од укупно 96 подигнутих павиљона. Ту је и пет тематских: Павиљон 15. века, Павиљон морепловства, Открића, Природе и Будућности. Поред ових шпанских, и павиљони земаља учесница (112 укупно, што је рекордан број страних земаља на једној светској изложби) приказиваће ствари везане за тему открића.

Путовање кроз време и простор

EXPO '92. окупља најнеуобичајеније, најбогатије, најнадахнутије из света. Приказује нам садашњост, прошлост и будућност човечанства. Омогућује да протрчимо свим земљама и културама.

У Севиљи ће се претколумбовска Америка, Далеки исток и ренесансна Европа наћи једни поред других. Моћи ће да се плови Колумбовим бродовима, грчким и кинеским лађама или викингским дракарима. Да се крене на Јужни Пацифик са капетаном Куком. Све је у Севиљи остварљиво и све надхват ру-

ке. На острву чекају фараонска краљевства, раскош Инка, благо Александра Македонског и царство Џингис-кана.

У павиљону открића биће приказано шта је све пронађено од 1492. до данас, дакле, велика научна открића у протеклих 500 година. Четири велике области: Нови свет, Наука, Индустријска револуција и 20. век налазе се унутар павиљона. Овде ће моћи да се формулишу закони са Галилеом, Њутном и Ајнштајном, да се измишљају нове технике са Едисоном и Лимијером, да се излече болести са Пастером и Флемингом. Да се открије порекло живота, да се погледа гнездо диносауруса, да се сазна како се користи обновљива енергија (сунца, ветра...), да се провери осетљивост озонског омотача и да се избегну привлачности Црне рупе. Биће ту и суперпроводници и роботика, телевизија високе дефиниције, вештачка интелигенција...

У 63 страна павиљона биће места за аустралијску пустињу и олује Северног мора, за лед Антарктика и амазонску џунглу. У истом дану моћи ће да се руча у Кини, шета Јапаном, попије пиће у Енглеској

и вечера у Турској. Свака земља донеће на Светску изложбу најбоље што има. А увече, када сунце зађе, Expo '92. претвара се у Ноћну Expo, све до четири ујутро. Експлозија боја и маште, магија ноћи и опет шарм најразличитијих забава са свих континентата. Језеро у центру острва Ла Картуха биће средиште ноћног живота. Ту ће се приказивати филмови на огромним „платнима” водене прашине, биће ту ватромети, ласерски зраци, игре и концерти, позоришта, осветљени вртови за шетњу, терасе... Гостоваће највеће светске звезде класичне и модерне музике, опере и рока, џеза и фламенка. Свака од земаља имаће свој дан када ће уз учешће најпознатијих уметника приказати своју културну традицију. Биће ту Пласидо Доминго, Лу Рид, Лори Андерсон, Жоао Жилберто...

Поред свега што ће се на острву збивати од девет ујутро до четири сата наредног јутра, читав град припремљен је да у најсвечанијем руху дочека отварање 20. априла, а затим да издржи и наредних шест месеци и буде јединствени центар света где ће у два дана човек моћи да види оно што не би могао ни у десет живота.

Брза пруга (прва у Шпанији) саобраћаће на линији Мадрид – Севиља, реновиран је аеродром, подигнуто је девет величанствених мостова који острво спајају са копном, о трошку града окречене су фасаде приватних кућа и, уопште, изглед целог града доведен је до савршенства.

Севиља '92. је велики сусрет човечанства на прагу новог века.

Т. Иванчић

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

CHANGE

If I could change the way I
live my life today
I wouldn't change a single
thing
'Cos If I changed my world
into another place
I wouldn't see your smiling
face

Honey, don't you worry,
there's nothing to worry for
'Cos if I didn't love you I
wouldn't be here now
And If I didn't want you I
would have turned around by
now

You've got to believe me
baby, believe that I love you
so
'Cos if I didn't love you I
would have turned around
And If I didn't want you,
then I would want you out

This love, this love has filled
me up
My love, I'll never give you
up
'Cos I'll always want your
love

Believing is the answer, the
answer to all your fears
When I first said I loved you,
I went in for the kill
Now, when I say I love you, I
mean I always will

ПРОМЕНА

Када бих могла да изменим
свој живот данас
Ништа не бих променила
Јер када бих свој свет
пренела на друго место
Не бих видела твоје
насмејано лице

Душо, не брини, не постоји
ништа због чега би бринуо
Јер да те не волим, не бих
била овде сад
И да те не желим, до сада
бих већ отишла

Мораш ми веровати, драги,
веруј много те волим
Јер да те не волим већ бих
се окренула и отишла
и да те не желим, тада бих
хтела да одеш

Ова љубав, ова љубав ме
испунила
Љубави, никада те нећу
напустити
Јер ћу увек желети твоју
љубав

Веровање је одговор,
одговор за све твоје
страхове
Када сам први пут рекла да
те волим, била сам на све
спремна
Сад, кад кажем да те волим,
знам да је то заувек

Текст и музика: Стенсфилд,
Дивани и Морис
Изводи: Лиза Стенсфилд

ХИТ ХИТ ХИТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

"Ко би уопште желео да
буде спонзор мени и мо-
јој групи? Можда би нам
једино Пепси платио да
на јавним местима пијемо
кока-колу."

Елис Купер

ALICE COOPER

ПОКРЕТНЕ СЛИКЕ

БОБ ДИЛЕН је одлучио да постане филмски продуцент. Откупио је права за снимање филма на основу књиге коју је о легендарном џез бубњару Бадију Ричу написао Мел Торм. За Рича који је преминуо 1987. године Дилен је одувек био заинтересован, па је у једном интервјуу изјавио: „По мени, он је био суштина ритма, а поред тога водио је необичан живот. Много људи није могло да га схвати док је друге једноставно збрисао својом јаком личношћу”. Дилен се спрема да сам напише сценарио за филм, а није немогуће да ће у њему и глумити, као што је то својевремено учинио у филму „Пет Гарет и Били Кид.”

Поред тога, у продаји се појавила књига фотографија под називом „Боб Дилен: Портрет уметникове ране фазе”. Њујоршки фотограф Данијел Крамер фотографисао је током 1964. и 1965. Дилена и када је неколико година касније хтео да објави ову књигу, Дилен га је тужио покушавајући да то спречи. Иако је судија био на страни Крамера, књига се тек недавно појавила и доноси збирку црно белих фотографија младог Дилена на сцени, у студију, код куће или заједно са тадашњом девојком Џоан Баез.

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Чула сам групу „Black Crowes”, али не знам ништа о њима. Знаш ли ти?
Бранка из Панчева

Све је почело 1984. године када су браћа Крис и Рич Робинсон основали панк групу „Mr. Crowe's Garden.” Иако су потицали из музичке породице (отац им је крајем педесетих година имао неколико хитова на топ листама, а мајка је била кантри певачица у Нешвилу), браћа су се приклонила другачијим музичким правцима. У жељи да свирају чвршћи рок, кренули су у потрагу за правим члановима. Пошто су променили шест бас-гитариста, одлучили су се за Џона Колта, Стив Горман је постао бубњар, а Џеф Сис је заузео место другог гитаристе.

ccc PRESENTS FROM
THE COMMITMENTS
ANDREW STRONG
PLUS SPECIAL GUESTS
THE FRAMES
TOWN AND COUNTRY CLUB
9-17 HIGHGATE RD. LONDON NW5.
FRI/SAT/10TH/11TH-JAN AT 7.30 P.M.
EXTRA SHOW

ТРИСТА НА САТ

● Један од најуспешнијих музичких филмова прошле године је „Commitments” Алана Паркера, снимљен по роману Родија Дојла. Једноставна прича о клинцима из Ирске, тачније из Северног Даблина, који покушавају да оснују соул групу, шармом и једноставношћу освојила је публику на обе стране Атлантика. Готово да нико од младих музичара који се појављују у филму нема глумачког искуства а њихово одлично сналажење пред камерама подсећа на успех који је и Емир Кустурица постигао са својим глумцима аматерима. Филм прати настајање и кратку каријеру многочлане групе „Commitments” која на концертима свира одличне обраде соул класика.

Истовремено са премијером филма, половином прошле године, објављена је плоча са најуспешнијим песмама. Наишла је на одличан пријем код публике, што је велики успех за донедавно потпуно непознате музичаре. Захваљујући филму и плочи, у први план избио је певач групе Ендрју Стронг који је, ма како то невероватно звучало, у тренутку док је филм рађен имао само 16 година. На бину се попео са 11 година, претежно је наступао са групама које су обрађивале туђе песме, а највише је певао репертоар Реја Чарлса. Његов дубок, храпав глас и одлично сналажење у соулу за многе је било изненађење.

— Био сам клинац који се драо из свег гласа — каже Ендрју Стронг. — Вероватно зато што сам певао по баровима и задимљеним клубовима, глас ми је „пукао”. У ствари, одувек сам имао тако дубок глас.

Захваљујући филму, за њега су се заинтересовале дискографске куће тако да је са непуних 18 година у Америци потписао уговор вредан више милиона долара. У Лос Анђелесу почео је да снима свој први соло албум а као гости требало би да се појаве Реј Чарлс, Стиви Вондер и чланови групе „Sly And Family Stone”, све саме легенде соул музике. Пре те плоче на тржишту ће се појавити албум „Commitments II” са новом серијом соул обрада. Одличан изазов за малог певача.

— Ја сам просто увучен у ово рокенрол лудило — наставља Ендрју. — Међутим, мој отац је музичар, мајка је такође укључена и знам како то изгледа када се пролази кроз тешке фазе. У овој игри нећу зато дозволити да ми се глава нађе у облацима. Овоме сам се озбиљно посветио, пре годину и по дана престао сам да пушим, тако да сада још боље певам. Свестан сам да јурим триста на сат, и то у првој линији, али зато сваког дана научим нешто ново. П. Ј.

Током 1989. године мењају име у „Black Crowes” и почињу да праве прве снимке уз помоћ Чака Ливела, бившег члана групе „Allman Brothers Band”. Почетком 1990. године објављују албум „Shake Your Money Maker” и плоча се врло споро пење на топ листама. Међутим, они постепено сакупљају позитивне оцене свирајући испред група као што су „Aerosmith”, „Metallica”, „ZZ Top”, „Heart”, а наступају и са легендарним певачем Робертом Плантом.

Почетком прошле године у магазину „Rolling Stone” по мишљењу читалаца и критичара изабрани су за најбољу нову америчку групу, док је, захваљујући гласовима читалаца, Крис Робинсон понео титулу најбољег новог певача године. Добили су и Греми награду као најбољи нови уметници. Априла исте године њихов деби албум после 54 недеље таворења на топ листи најзад стиже на четврто место. Крајем године гостују у Европи.

Уређује
др Зоран Живковић

Светислав Басара

Ко је био Готфрид Розенкројц? На то питање није лако одговорити. Можда уопште није могуће. О Розенкројцовом идентитету годинама се расправља у круговима езотеричара, структуралиста и агената тајних служби; досије са његовим именом постаје све дебљи, а непознаница и недоумице у вези са Розенкројцом су све веће и безнадежније. Зачудо, његова дела су лако доступна, чак популарна, преведена су на више језика, али аутора никада нико није успео да види. Оно мало доступних података углавном су пуке измишљотине, што не значи да у њима нема покоје зрно истине. То, ипак, не значи ништа.

Супротно увреженом мишљењу, истина није истина; она је само вешто смишљена лаж. Слично као са људима: неким се верује, неким не. И сâм Розенкројц имао је своје мишљење о томе. У делу „Теологија за атеисте“ на једном месту записао је и ове речи: „Једина-истина је Бог. Дакле – ништа! Све

што је нешто има у себи бар 90 одсто лажи”.

За поменуто дело умало није добио Нобелову награду. Прича се: измакла му је само због тога што конзервативци из Краљевске академије нису хтели да награде особу тако непровереног постојања. Чудни су критеријуми академика. Толстој је и те како постојао, штавише инсистирао на томе, па није добио награду. Неправда је подједнако подељена на обе стране линије која раздваја проверене од непроверених личности.

Заиста, ко је био Розенкројц? Никада се не бих упустио у то истраживање да нисам престао да пушим. Пошто је то за мене немогуће, морао сам се бавити нечим немогућим. Ходао сам по соби обливен знојем и диктирао у перо једном црнци кога сам изнајмио за бедну надницу да жврља уместо мене. Онако нервозан, викао сам на њега: „Где је, до ђавола, Розенкројц?” Могао сам и да не вичем, није то мој стил, није постмодернистички, али у том случају не бих

ПОТРАГА ЗА РОЗЕН

нервирао левичаре и хуманистичку интелигенцију. А зашто да се они не нервирају ако се већ ја нервирам без цигарета?

Дакле, по стоти пут, ко је био Готфрид Розенкројц? Посумњао сам да је то још један од псеудонима Анрија Мансонжа (такође, тајанственог аутора чији је живот истраживао Малколм Бредбери), али сам веома брзо одбацио ту претпоставку. Црнац се сложио. Дао сам му банану. Једну сам и ја појео. Није баш све тако црно у

међурасним односима.

Али, ко је Розенкројц? Немац сигурно није. Педанти, какви су, Немци би му одавно ушли у траг или уништили и најмањи помен о њему уколико се утврди да не постоји. Германска дисциплина не допушта такве неподопштине. И с тим се слажем. Никада ме не би занимао тај надарени а неухватљиви пустолов да нисам престао да пушим.

Да иронија буде потпуна, изгледа да је Розенкројц био страствен пушач. У једној брошури нашао сам

Необично гробље

АВИОНИ УМИРУ, ЗАР НЕ?

Преко 175 сасвим исправних путничких авиона паркирано је и полако пропада на прашњавој ледини поред писте аеродрома Мохаве у истоименој пустињи у Сједињеним Америчким Државама. То је тиха потврда једног стања у коме се налази светски ваздушни саобраћај после прошлогодишњег рата у Заливу.

Пошто авионе нико неће да купи, а да би смањиле трошкове које аеродроми наплаћују за авионе који неискоришћени стоје на њима, многе познате светске авиокомпаније довезле су своје сувишне летелице и паркирале их „за мале паре“ на аеродрому у ваздухопловној бази, 150 километара северно од Лос Анђелеса. Ту базу корис-

КРОЈЦОМ

податак да је управо Розенкројц тај који је пренео дуван из Европе у Америку где су га, стотинак година касније, пронашли конквистадори и вратили натраг. Хронолошки то није одрживо, али зар и Розенкројц није одржив. Уосталом, ако неко постоји тако мало и тако једва приметно, каква је разлика да ли је то сада или пре хиљаду година? У таквим случајевима време није од неке важности. На крају, крунски доказ. Његова прва књига је из тог времена. Носи наслов: „О мноштву

чудних биљака које расту у Индији и о њиховом утицају на здравље људи.” Име му се помиње још пре тога. Чак у античкој Грчкој. Нађен је један свитак (чува се у Британском музеју у коме – између остатака неких текстова о опојним травама – лепо пише: „Ех, тај Розенкројц. Могао сам донети једноставан закључак: Розенкројц је псеудоним! Апсолутни псеудоним. Могло би се то можда и логички одржати. Колико само има људи који никада нису написали књигу;

зашто не би било неколико књига које није написао нико, које немају аутора и тек реда ради (и закона о штампи) на корицама стоји: Готфрид Розенкројц. Али, ђавола. Ништа он није сакрио. Постоје његова писма, његове ствари, његове фотографије; уписан је у књигу рођених, али њега нема па нема. Или га има када је то немогуће, неприхватљиво, апсурдно. Да ли је прогоњен? Мало вероватно. Ниједна његова књига није забрањена. А опет, ко зна. Каква је сврха забрањивати књиге које немају аутора; код забрана није битан садржај књиге већ казна за њеног писца.

Розенкројцова библиографија и није тако обимна. Неколико трактата, чланака, две-три књиге песама. Тешко да је могла бити обимнија. Розенкројц је увек у покрету. Као ајкула. Тачније, као дух ајкуле. Формално-правно, он је бесмислица и зато му тако добро иде. Не може се на основу кафанских трачева и књижевних текстова подићи оптужница.

Последња претпоставка: нисам ли можда ја Готфрид Розенкројц. Искључено: Ја сам С. Басара. То је већ отрцана чињеница. Довољно је да вредни историчар сврати у кафић БУМЕРАНГ и завири у КЊИГУ ДУГОВАЊА. У тој гримизној свесци под одредницом Б наћи ће поуздан документ о количинама попијеног пића и износу који дугујем. Ето, тако се прави историја. Историчар може лепо узети ту књигу и ставити је поред Хелсиншког споразума, ако какве везе постоје, а сигурно их има (са становишта науке), мада ја сумњам у ту могућност: све је хаос и што више реда покушавамо да унесемо у

њега неред постаје све већи.

Да конфузија буде потпуна, једне ноћи, док је пљуштала киша, Розенкројц се појавио у кафићу БУМЕРАНГ. Пио је виски, тако кажу. И то на мој рачун. „Ја сам Розенкројц.” Рекао је и показао присутнима штап са позлаћеном дршком, дар Салвадора Далија. На захтев власника кафића, потписао се испод рачуна. Невоље, бескрајне невоље са историјом. Муке с фактографијом. Сумње над документима. Како је тешко написати веродостојну повест једне пијанке у малом кафеу на Балкану. Да и не говоримо о другом. Гдегод погледаш – фалсификати. Непоуздани сведоци. Кривоклетници. Да ли је О. рекао Д-у „коњу” или „идиоте”? Али, о томе нека брину професионалци. Нас брине Розенкројц.

Дакле, појавио се, представио, оставио утисак и отишао. Испратили су га погледима. Раздвајајући Далијевим штапом Црвена мора барица као Мојсије, отишао је пут Обећане земље, у Ханаан неаутентичности, непоузданости и непроверености.

Али, на столу за којим је седео оставио је кратку белешку, довољан разлог да наставим потрагу за њим:

„Пред крај света, једна по једна, ствари ће почети да нестају. И то обрнутим редоследом од оног којим су настајале. Тако ће прво ишчезнути предмети настали у најскорије време. Тако ће, пре позоришта и опере, престати да се производе и приказују филмови; пре кочија ће стати аутомобили. Земља ће поново бити равна плоча око које ће кружити Сунце и опет ћемо бити центар свемира.”

тили су амерички маринци још у Другом светском рату.

Тако је аеродром Мохаве постао највеће светско складиште, а ако се нешто брзо не промени – и својеврсно гробље путничких авиона. И све под ведрим небом. Невероватно звучи, али на њему можете наћи чак и три потпуно нова најмодернија „боинга 747” верзије 400, које је компанија „Ер Канада” уредно платила и добила од произвођача. За те авионе нема посла и једини лет који су обавили за „Ер Канаду” био је до аеродрома Мохаве. Треба ли напомињати да сваки од њих

кошта око 120 милиона долара?!

Још седам нешто старијих „боинга 747” верзије 200, власништво холандског KLM-а и јужнокорејског „Кореан Ер” такође можете наћи на овом највећем гробљу исправних путничких авиона. Поред „Ер Канаде” своје авионе „DC-9”, „боинг 727”, „MD 83” и „MD 87”, као и „BA-146” ту су паркирали „Пан Америкен”, „Континентал”, „Мидвеј”, „Истерн”, „USAir”... Једном речју, највеће светске авиокомпаније полако али сигурно пропадају у пустињи Мохаве.

А. П.

286/16
1490 DEM

OSNOVNE KONFIGURACIJE

MOST JUNIOR 286/16MHz	1,490 DEM
MOST EXPERT 386/25MHz	2,090 DEM
MOST ASSISTANT 386/33MHz	2,390 DEM
MOST GENIUS 386/40MHz	2,490 DEM
MOST GOLIATH 486/33MHz	3,590 DEM

- Svi računari sadrže floppy drive 5.25"/1.2MB ili 3.5"/1.44MB, tvrdi disk "Microscience" od 52MB, "Hercules" kompatibilan grafički adapter, monohromatski paper white monitor, ASCII tastaturu, instaliran MS DOS 4.01 i uputstvo na srpskom jeziku.
- 286 i 386 računari: 1MB ili 2MB RAM memorije, mini tower kućište
- 486 računari: 4MB RAM memorije, tower kućište
- Uz računare sa VGA Color monitorom: miš besplatno!

DOPLATE ZA VEĆE ZAHTEVE

Mono VGA monitor "Supercom", SVGA grafička karta "OAK" OTI-037, 800x600/256kB	150 DEM
Kolor VGA monitor "Hyundai", SVGA grafička karta "Trident" TVGA 9000A, 1024x768/512kB	590 DEM
Tvrđi disk 100-130MB	500 DEM
Tvrđi disk 200-210MB	900 DEM
Floppy disk 3.5"/1.44MB	159 DEM
RAM 1MB	125 DEM
Matematički koprocessor 287/12MHz	190 DEM
Matematički koprocessor 387/25MHz	380 DEM
Matematički koprocessor 387/33MHz	420 DEM
Tower kućište	235 DEM

M O S T
M O S T
M O S T
M O S T

RAČUNARI

ISPORUKA ODMAH
GARANCIJA GODINU DANA
NAJNIŽE CENE
TEHNIČKA PODRŠKA
IZNENAĐENJE

NA SAJMU TEHNIKE
OD 11. 5. - 15. 5. 1992.

ŠTAMPAČI

"EPSON" LX 850, 9-pinski, A4	690 DEM
"EPSON" LQ 570, 24-pinski, A4	790 DEM
"EPSON" LQ 1070, 24-pinski, A3	1,295 DEM
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ IIIp	zvat
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ III	zvat
Memorijsko proširenje 1MB za HP štampače	285 DEM

DEALERSKA PRODAJA

Budite prodavac "Most" računara! Rado ćemo Vam pomoći da i Vaša firma uzme deo kolača na tržištu računara. Pripremili smo program specijalnih popusta za opremu namenjenu daljoj prodaji. Ponudite u Vašem prodajnom programu naše računare – kupci ih već poznaju kao kvalitetne i pouzdane.

U aprilu "Most" otvara u Bescarinskoj zoni u Smederevu magacin i predstavništvo. Oprema kao u Hong Kongu, u SAD ili na Tajvanu, uz isporuku u roku od tri dana. Standardne konfiguracije stalno na lageru, komponente po posebnim zahtevima isporučujemo u najkraćem roku. Mogućnost plaćanja "Mostu", ili kompaniji "De Brug", Rotterdam, Holandija.

Cene izražene u nemačkim markama (DEM) • Plaćanje u dinarima, po dnevnom kursu na tržištu u Beogradu • Garancija 1 godina • Isporuka odmah po uplati

TEHNIČKA PODRŠKA I SERVIS

Svakog radnog dana od 10 do 14 časova. **HOTLINE: 011/672-682.** Korisnici sistema za komunikacije "SEZAM" mogu nas kontaktirati u konferenciji MOST.

OVLAŠĆENI DISTRIBUTER

U Sava Centru svakog radnog dana od 10-18 časova.
Tel. 011-222-43-22/492

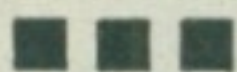
BEOGRAD, KRALJA BODINA 2, TEL. 011/ 422-170 FAX 011/ 426-144

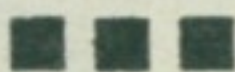
ПСИХОЛОШКИ РАТ НА ТАБЛИ

У историји шаха има доста примера да су велики шахисти чинили чудне поступке за које је тешко наћи објашњење. На турниру у Петербургу 1909. године сто за којим је требало да играју светски шампион Ласкер и његов изазивач, у већ уговореном мечу, Шлехтер дуго је био празан. Иако је Ласкер имао беле фигуре, у време одређено за почетак игре за столом је седео само Шлехтер. Мало се ту задржао, па се некуд изгубио. После пола сата појавио се Ласкер, сео за сто и одиграо потез, али Шлехтера нигде! Кад су га најзад нашли у башти, у шетњи, судија турнира саопштио му је да је Ласкер одиграо први потез. Шлехтер је погледао часовних и мирно наставио да шета. Тек после тридесет минута повукао је први потез, а свој поступак касније је објаснио тиме да није желео да му шампион света прави уступак у времену за размишљање. Ова партија, иако је почела у знаку малог психолошког двобоја, завршила се ремијем.

После дуге борбе ремијем је завршена и партија између Нимцовича и Аљехина на турниру у Карлсбаду 1911. године. Али, њен почетак личио је на провокативни изазов после кога су партнери престали међусобно да говоре. Нимцович се као бели замислио код првог потеза, на шта је Аљехин устао да прошета, купио у киоску новине и вратио се на своје место. Кад тамо – његов противник још није повукао први потез. Аљехин, коме је тада било 19 година, отворио је новине и почео да чита. Тек кад је од почетка кола прошло 20 минута, Нимцович је повукао први потез. Онда је Аљехин, схвативши његов поступак као неку врсту психолошког рата, одговлачио са повлачењем свог првог потеза читавих 20 минута – све док им се нису изједначиле казаљке на часовнику.

За то време, док се Нимцович љутио, Аљехин је читао новине!

Ова епизода можда не би била вредна помена да се Аљехин и Нимцович нису три године касније срели у квалификационом мечу који је победнику давао право да игра на велемајсторском турниру у Петербургу 1914. године. У првој партији Нимцович је доспео у тежак положај, па се Аљехин, који је одлично играо, налазио пред победом. Нимцович је одједном скочио са свог места и, видно узбуђен, отишао да уложи жалбу турнирском комитету. Разлог: Аљехин му је објавио „шах“, а они не разговарају. Саопштио је да прекида меч. Организатори су једва смирили Нимцовича и наговорили га да настави да игра. После неколико потеза он се предао изјавивши при том да у следећим партијама неће седети са Аљехином за истом шаховском таблом. Тако је и било: следећу партију они су играли седећи у различитим просторијама, што је јединствен случај на званичним такмичењима. Потезе су један другом саопштавали преко посредника који је уједно имао и дужност да укључује шаховски часовник. Ову партију добио је Нимцович. После тога, при стању 1:1, организатори су решили да умире ратоборне партнере на тај начин што су меч прекинули прогласивши га нерешеним, а њих обојицу пустили на велемајсторски турнир.

Много година касније, у мечу између Корчноја и Спаског који је одржан у Београду крајем 1977. и почетком 1978. године, поновио се случај сличан ономе који се десио у партији између Ласкера и Шлехтера на турниру у Петербургу 1909. године. Наиме, често се дешавало да је за таблом седео само један од партнера, Корчној или Спаски, а други се за то време налазио ван шаховске сцене. Било је чак тренутака када је београдска шаховска публика на подијуму посматрала само шаховски сто – без играча. Те необичне ситуације забележиле су и камере многобројних филмских сниматеља и фоторепортера. То је такође био један вид психолошког рата који су противници наметнули један другом. На срећу, оваквих и сличних „ратова“ нема много и шаховска публика на такмичењима може уједно да прати и потезе који се преносе на демонстрациону таблу и да посматра саме играче.

Славко В. Домазет

ЕНИГМАТИКА

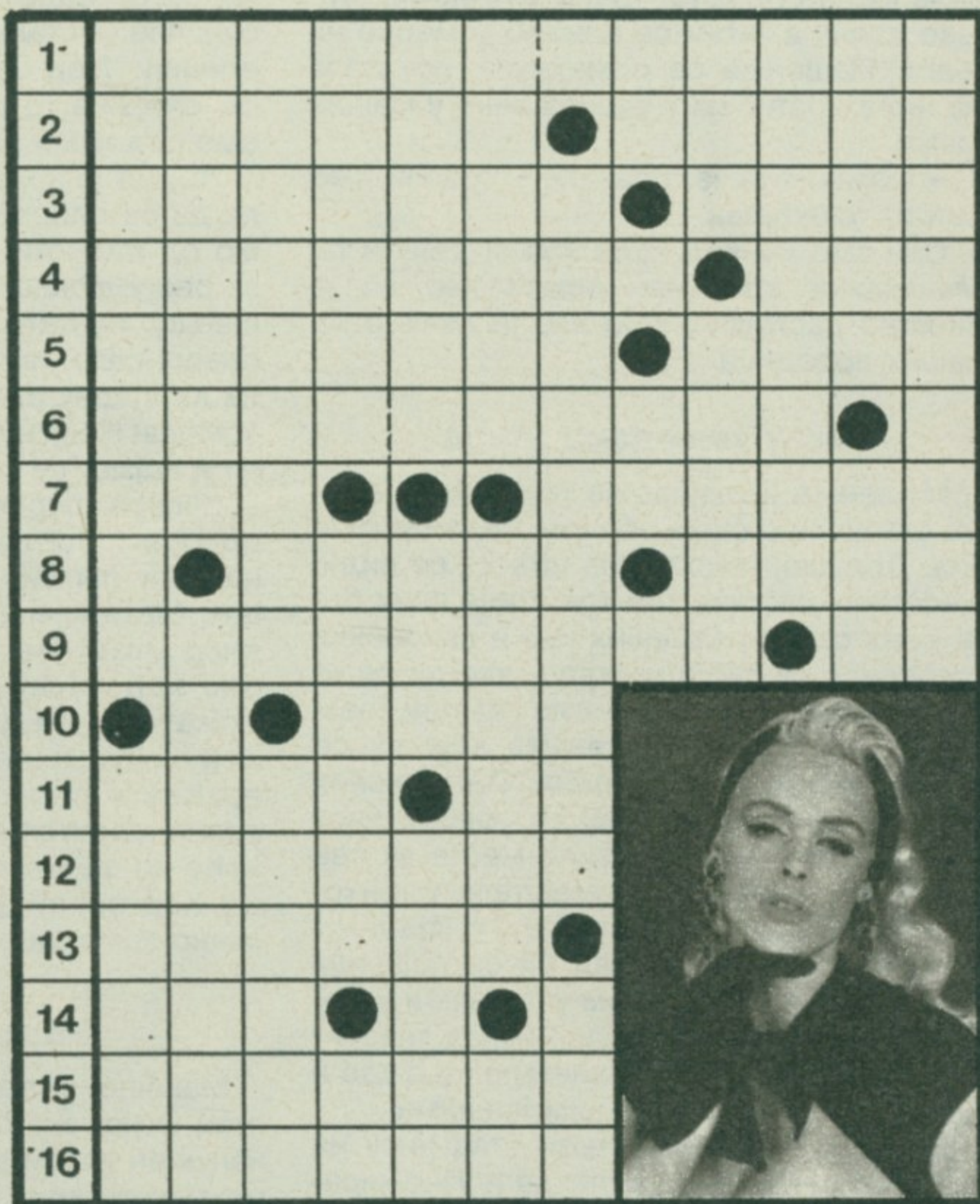
Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

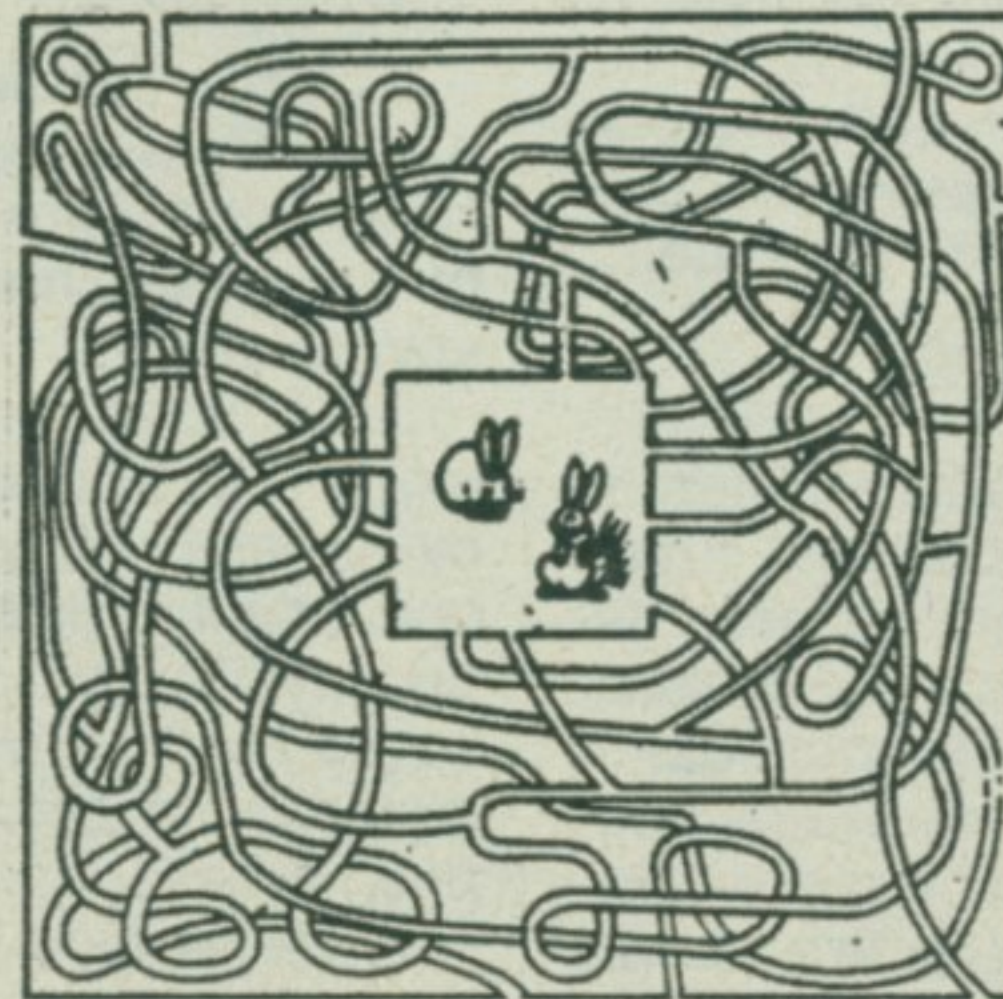
За водоравно вам дајемо уобичајене описе, а за усправно већ готова решења сврстана по азбучном реду.

ВОДОРАВНО: 1. Америчка глумица са слике, 2. Смеса двају или више метала – До тог места, 3. Изгубити влажност, постати сув – Брдо, 4. Бавити се зеленашством – Гле, ето, 5. Градић у долини Моравице – Католички свештеник, 6. Салате које рано дозревају – Ознака за имагинарни број, 7. Аца, Ацика – Пркосан, 8. Седамнаесто слово азбуке – Име првог космонаута Гагарина – Бацачки атлетски реквизит, 9. Електрична централа – Ад акта (скр.), 10. Ознака за ампер – Врста кита, 11. Крш, карст – Ауто-ознака за Никшић, 12. Жена силник, 13. Љубитељи лепог, естетичари, 14. Алжирска радио-тв – Прво слово – Саставна свеза, 15. Мали канал, 16. Зимске падавине.

УСПРАВНО: АГ, АЛТАНЕ, АН, АСА, БЛОКИРАЊЕ, ГУШАЊЕ, ЕЛЕНА, ИВ, ИГУМАНИЈЕ, ИД, ИРАНЦИ, ИРИТИС, ИТАЛИЈАНКА, ИТАЛО, ИЋИ, КСЕРКС, ЛАРИСТАН, ЛОБ, НЕГОТИНКА, ОТАДА, РЕСАВАЦ, РТС, СТРЕПЕТИ, ТАТИЦА, УКУСНЕ.

ЛАВИРИНТ

Помозите зечићима да изађу из лавиринта!

НИКАД ВИШЕ

Када је вођа наше екипе нафташа Новгородски сазнао да на континенту, у аеродромској згради, његова жена и петогодишња кћи Машења чекају да се време пролепша па да долете на ово наше арктичко острво, потпуно је изгубио спокој. Тај иначе сталожени четрдесетогодишњак, до очију растао у браду, годину дана није видео породицу и сада га је нестрпљење просто сагоревало. Најзад...

Нас дванаест брадатих мушкараца поређали смо се на малом аеродрому за хеликоптере. Новгородски нас је молио да сви дођемо: желео је да види да ли ће Машења препознати оца. Плаве дечије очице уплашено су прелазиле преко наших лица. Њен поглед се за кратко задржао на лицу оца чије су усне подрхтавале као да ће истог трена заплакати, отишао даље, а затим се поново усмерио на њега. Машења се осмехнула, показала на њега прстићем и зарила лице у мајчин капут.

— Познала га је, познала — грцали смо сви од узбуђења.

Сви смо ми код кућа имали децу и тај Машењкин стидљиви осмех као да је скратио растојање које нас је делило од наших породица.

Међу хиљадама птица

Машења је најрадије проводила време шетајући с оцем обалом Леденог океана. Додуше, тамо и има шта да се види. Десетине, стотине хиљада птица свих боја, оних сасвим малених као и џиновских саградиле су своја гнезда — ако су се те рупе у камену уопште могле назвати гнездима — на високим стенама које су се стрмо дизале изнад океана. Од њихових крикова људски гласови се уопште нису чули. На стенама није било места за све птице па су се многе смештале у њиховим подножјима, ту су полагале јаја и изводиле своје младе. Кад би се појавили људи, женке су с криком узлетале и узнемирено кружиле и кричале изнад гнездилишта. Најхрабрије су налетале на људе и тукле их по главама својим крилима.

Ни мала Маша а ни њен отац нису ни помишљали да дирају гнезда и узнемиравају младе: само су уживали у томе да посматрају паперјасту клубад у гнездима и да птиће хране мрвама хлеба. Машу су одушевљавала имена птица, за које ни она ни њена мајка никад нису чуле: Берингов морски галеб, канадски ждрал, лапландски друмски разбојник, тихоокеанска гавка, њорка, бурњаци, бурнице...

У међави

Једном, кад је Маша по обичају шетала са оцем крај гнездилишта поларних птица изненада је са Северног пола налетео ледени ветар доносећи оловне облаке. Скоро истовремено почела је страховита међава. Такве изненадне промене времена на Арктику се догађају и током летњих месеци. Био је јун и Маша је у шетњу пошла у јесењем мантилићу. Отац је до-

грабио девојчицу у наручје и потрчао према бараци удаљеној нешто више од километра. Код куће су Машењки дали врео чај с медом и стрпали у најтоплију врећу за спавање од псећег крзна.

Али, пробијање кроз међаву није прошло без последица. Маша је читаве ноћи стењала и кашљала, температура је скочила на четрдесет. У нашој екипи није било лекара јер нафташима, отвордним на арктичким мразевима и шибаним северним ветровима, он није ни био потребан. Али, девојчица је била нешто друго. Срећом биолошка експедиција, удаљена нешто преко сто километара, имала је младу лекарку и она је до вечери стигла преваливши тај пут на моторном возилу с гусеницама. Три дана и ноћи није се одвајала од Маше а онда је наступила криза. Маша се бацакала у врећи за спавање, бунцала и стално тражила да јој донесу птичицу. Новгородски је био црн у лицу од очајања, о мајци да не говорим, ми смо сви ишли на прстима...

Најзад је криза прошла и мала је почела да се опоравља. Нисмо знали шта ћемо од радости. Сваки од нас сматрао је за своју дужност да нечим разоноди Машењу. Не сећам се више коме је од нас првом пало на памет да малој донесемо на дар једну птичицу. Тек, по птичицу смо кренули Новгородски и ја. Дуго смо бирали и најзад се одлучили за младунче једног пара бурница. Неспретно, главато, црног и жутог паперја, не би се баш могло назвати лепим. Знали смо да није лепо што од птичјег пара узимамо њихово, једино младунче, али шта човек не би урадио за болесну девојчицу! Рачунали смо: држаћемо га у бараци неколико дана, док се Маша не опорави, а затим ћемо га вратити у родно гнездо: ако не нађемо праве родитеље, остале бурнице побрижуће се за њега, неће дозволити да угне. Код тих птица веома је развијено узајамно помагање.

На мртвој стражи

Машиној радости није било краја. Ње, отац је чак жртвовао један свој грудњак напуњен ватом да би птићу начинио удобно гнездо које је сместио на прозорску даску јер је птићу била потребна сунчана светлост. Птић је био доброг апетита и у сласт је таманио кашу од хељде и комадиће меса.

Кад год бисмо изишли из бараке, угледали бисмо на крову две бурнице, мужјак и женку. Чим би угледале људе, птице би прхнуле и, продорно кричећи, летеле у круговима.

Једном, вративши се с рада на бушотини, угледали смо необичан приказ: птице су чучале на узаној спољашњој дасци прозора и кроз окно посматрале свог птића. Мужјак је деловао смирено, само је вртео главом гледајући свог потомка час једним, час другим оком. Мајка је, међутим, лупала крилима о прозорски рам. Птић је за оних неколико дана што их је провео у бараци потпуно заборавио роди-

**У животињском свету
пожртвованост мајки,
кад је има, превазилази
сва људска очекивања.
Птичје маме
често могу и да дају
добре лекције**

теље и није показивао никаква породична осећања. Зар много треба таквом малиши: храна, вода и да му је топло. А тога је у бараци било у изобиљу.

Видевши то Машини родитељи су стали да убеђују малу како је време да врате птића. Она је засузила. И док су родитељи наваљивали, птице су одлетеле. Гледао сам их с прозора. Мужјак се наједном одвојио до своје женке и спустио се на брежуљак недалеко од бараке. Женка се у широким круговима дизала све више, затим је, као за трен, застала у лету, а тада је мала перната ракета пикирала наниже, право на окно. Укочио сам се. Инстинктивно сам устукнуо од прозора. Ударац! Окно се звечећи сручило на под разбијено у парампарчад, прозорски рам се поломио. Машења је уплашено вриснула, а птић је с писком пао с даске.

Женка је лежала крај мојих ногу. Била је мртва: комад разбијеног стакла, оштар

НА ГНЕЗДИЛИШТЕ

као жилет, зарио јој се у бели врат. Пожурio сам да мртву птицу изнесем из баракe. За мном је пошла Машина мајка носећи птића.

Оно што се потом догодило посматрали смо кроз разбијен прозор. Мужјак је најпре долетео до мртве женке и дуго уз њу остао непрестано покушавајући да својим кљуном подигне њену главу. Затим је узлетео, у лету спретно дограбио кљуном свог птића и одлетео према океану.

Нико од нас никад више није ни близу пришао гнездилишту на обали.

Јевгениј Марисајев

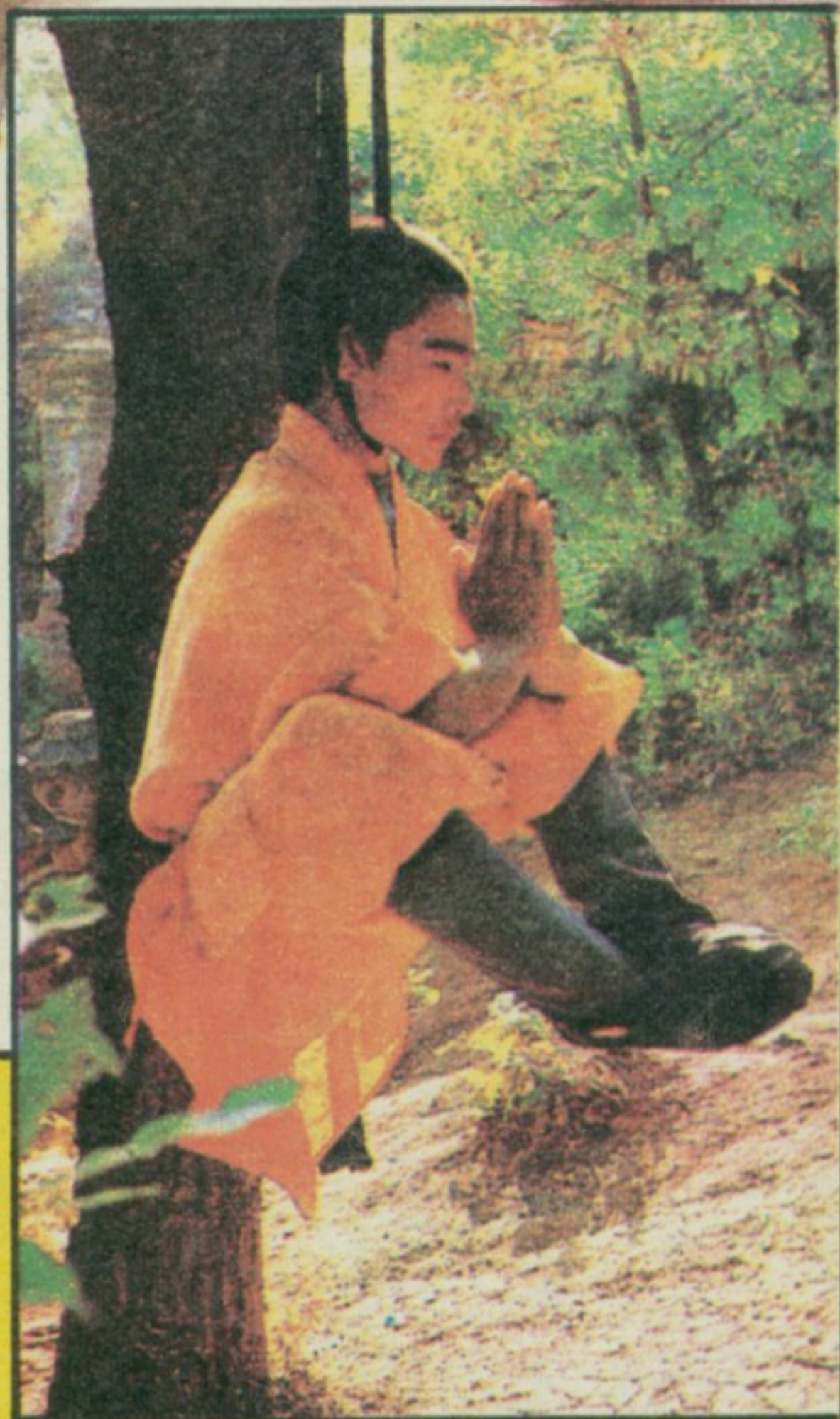
РЕЗЕРВИСАНО ЗА КАЛУЂЕРЕ

Ово нису кадрови из неког хонгконшког филма о непобедивим јунацима који мајсторски владају кинеским борбама вештином кунг-фу. То су сасвим обични људи – калуђери из планинског будистичког манастира у Шаоину, а ово што изгледа као врхунска циркуска тачка у ствари су свакодневне вежбе које улазе у редован „систем образовања“ калуђера – рашника Шаолина.

За шаолинске монахе кунг-фу је пре свега пут за откривање истине, у другом реду – начин да се ојача здравље и тек као последње, треће, начин самозаштите.

Шаолинска школа кунг-фуа обухвата вештину борбе голим рукама „цјуаншу“, вештину руковања хладним оружјем, вежбе дисања „цигун“ и друге елементе. Оно главно што ученик треба да савлада јесте вештина да се у секунди промени тактика тако да за противника постане непредвидљив. „Тући противника његовом снагом“, „изгледати тако да ћеш напасти с истока, а нанети ударац са запада“, „нападати бранећи се“, „спојити снагу с лукавством“ – сви ови тактични системи ни данас нису изгубили ништа од свог смисла. И можда се баш у томе крије тајна зашто ова древна вештина, настала још у време кад се за ватрено оружје није знало, и данас наставља да се развија и шири круг својих присталица. Не само у Кини већ у целом свету.

В. М.

ЈА ♥ ПТТ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Миројевић Љубац

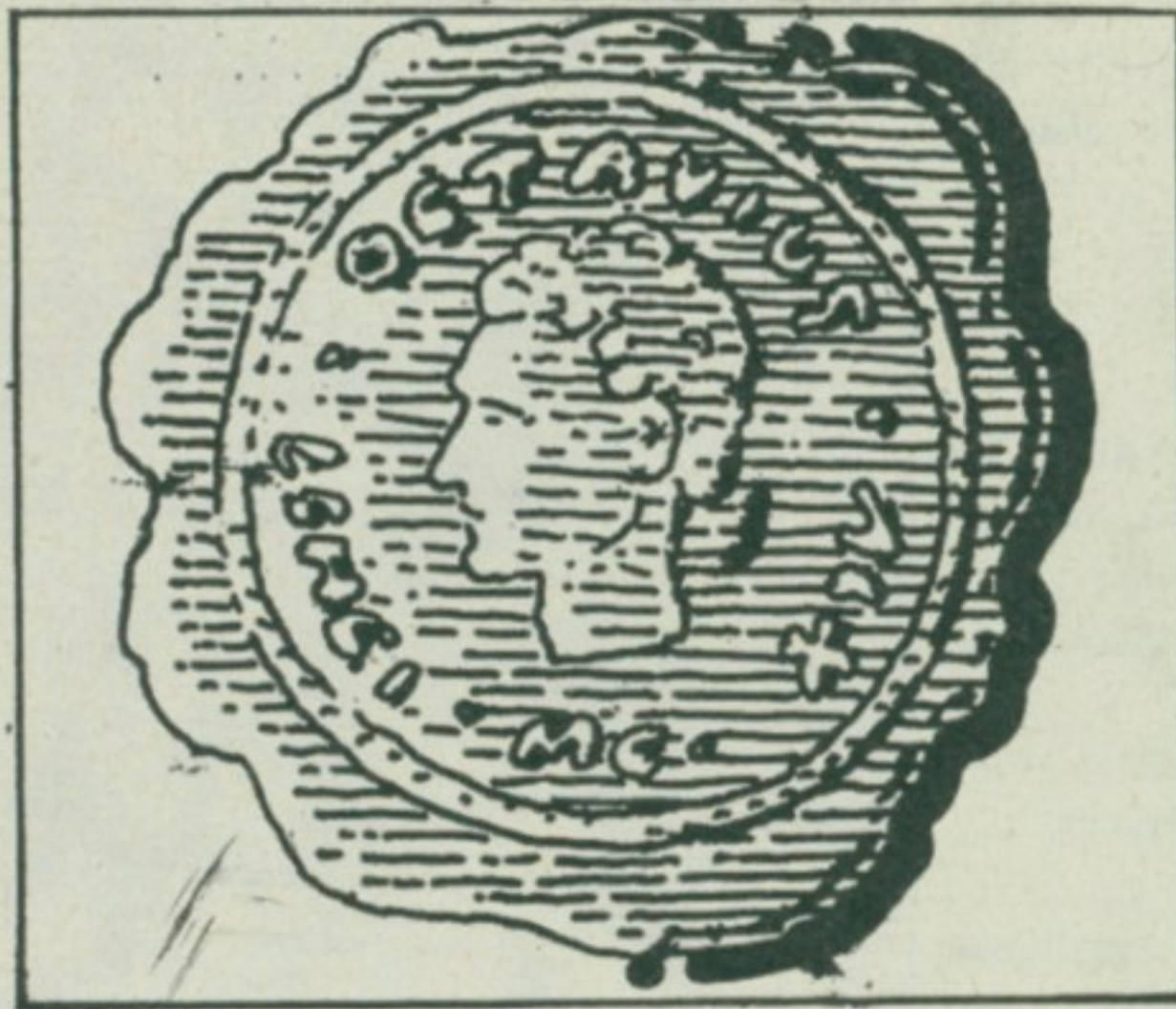

Римски новчић

Недавно сам у башти нашла стари новчић, за који би се, по изгледу, рекло да је римски. Пошто бих хтела да то тачно утврдим, молим те да ми кажеш где могу да се распитам о пореклу тог новчића.

БИЉА
Шид

Најбоље би било да новчић донесеш у Народни музеј у Београду, где постоји одељење нумизматике па ће стручњаци утврдити његово порекло и нумизматичку вредност. Уколико он има нумизматичку вредност, издаје се сертификат, потврда о вредности. Утврђивање вредности и порекла, као и издавање сертификата, плаћа се.

У Београду сваког уторка у Галерији фресака, у Улици цара Уроша бр. 12, одржава се скуп нумизматичара и нека врста берзе на којој се врши процена вредности старих новчића, као и откуп и размена.

Планете по величини

Молимо те да нам поређаш по величини све планете Сунчевог система јер у питању је опклада.

САЊА И МИРА
Краљево

Планете Сунчевог система поређане по величини имају овај редослед: Јупитер, Сатурн, Нептун, Уран, Земља, Венера, Марс, Плутон и Меркур. Највећи је, дакле, Јупитер а најмањи Меркур. Земља је на петом месту по величини међу планетама Сунчевог система.

Краљица мора и стакла

Зашто многи, када желе да истакну квалитет и лепоту неког предмета од стакла, кажу да је то венецијански рад?

БОРИС
Кулпиново

Традиција израде предмета од стакла у „Краљици мора“ Венецији стара је више векова. Предмете од стакла ту су из-

рађивали врсни мајстори и зато је израз „венецијанско стакло“ или „венецијански рад“ увек био заштитни знак високог квалитета и лепоте. Млетачка република имала је велику материјалну корист од продаје стаклених предмета, па је производња стакла била и строго контролисана да се у трци за зарадом не би смањио квалитет. Производња стакла и предмета од стакла била је подељена у неколико категорија: израда украсног стакла, израда огледала и лустера, сликаног стакла за прозоре и разних предмета од стакла. Рад стаклара надгледали су инспектори са веома великим овлашћењима у чији суд о квалитету производа није смело да се посумња.

Пси гладијатори

О борбама специјално обучених паса расе пит-бултеријера много је писано, али мене занима да ли се и неке друге расе користе за ове гладијаторске окршаје до истребљења?

ЦОБЕ
Београд

Међусобне борбе паса, крвави спектакли који широм света увесељавају њихове окупне власнике и доносе лепу

зараду, постоје у свету поодавно. Почеле су у Азији да би се брзо пренеле у Америку. На крају ни Европа није одолела. За борбе паса у почетку су одабирани примерци крупнијих раса: булдози, вучјаци, доге, да би се тек касније специјалним укрштањем добио пит-бул, пас као створен за овакве крваве двобоје.

Штенад вучјака, доге, булдога или ротвајлера претходно су морала да прођу специјалну дресуру пре уласка у ринг и двобоја који им је често био и последњи. Да би постали крвожедни, власници су их пуштали да прво убијају своје традиционалне непријатеље мачке, а затим прешли на слабије и мање расе својих сродника: јазавичара, пудли, као и малих и веома борбених теријера. Постоје, такође, и нарочите вежбе за јачање мишића, као што је, на пример, трчање за аутомобилом који иде око шездесет километара на час. Ово је веома важно због кондиције јер борбе паса трају и до два сата, све док један од противника не буде толико искасапљен да више не може да се покрене и настави борбу. Победници су обично добијали титуле као „Крвожедни убица“, „Кољач“ и слично. Пас који би више пута узастопно побеђивао у рингу стицао је висок ранг и излазио би на мегдан само псу који се, као и он, изборио у десетак претходних борби. Наравно, улазнице за овакав меч су веома скупе и добици на кладионицама знали су да буду веома велики.

Ове борбе данас су забрањене, они који их тајно организују кажњавају се и новчано и затвором, а ипак... борбе паса узимају све више маха. Довољно је узети на пример Енглеску, земљу познату по традиционалној наклоности према овој врсти животиња, која данас није у стању да спречи организовање борби паса по предграђима Лондона.

Босанац у Бундеслиги

Желео бих да нешто напишете о нашем фудбалеру Демиру Хотићу који одлично игра у немачкој фудбалској лиги (Бундеслиги), као и да ли ће га Ивица Осим уврстити у нашу репрезентацију за Европско првенство у Шведској. Уколико сте у могућности, напишите и његову адресу.

НЕНАД ПИСКУЛИДИ
Сарајево

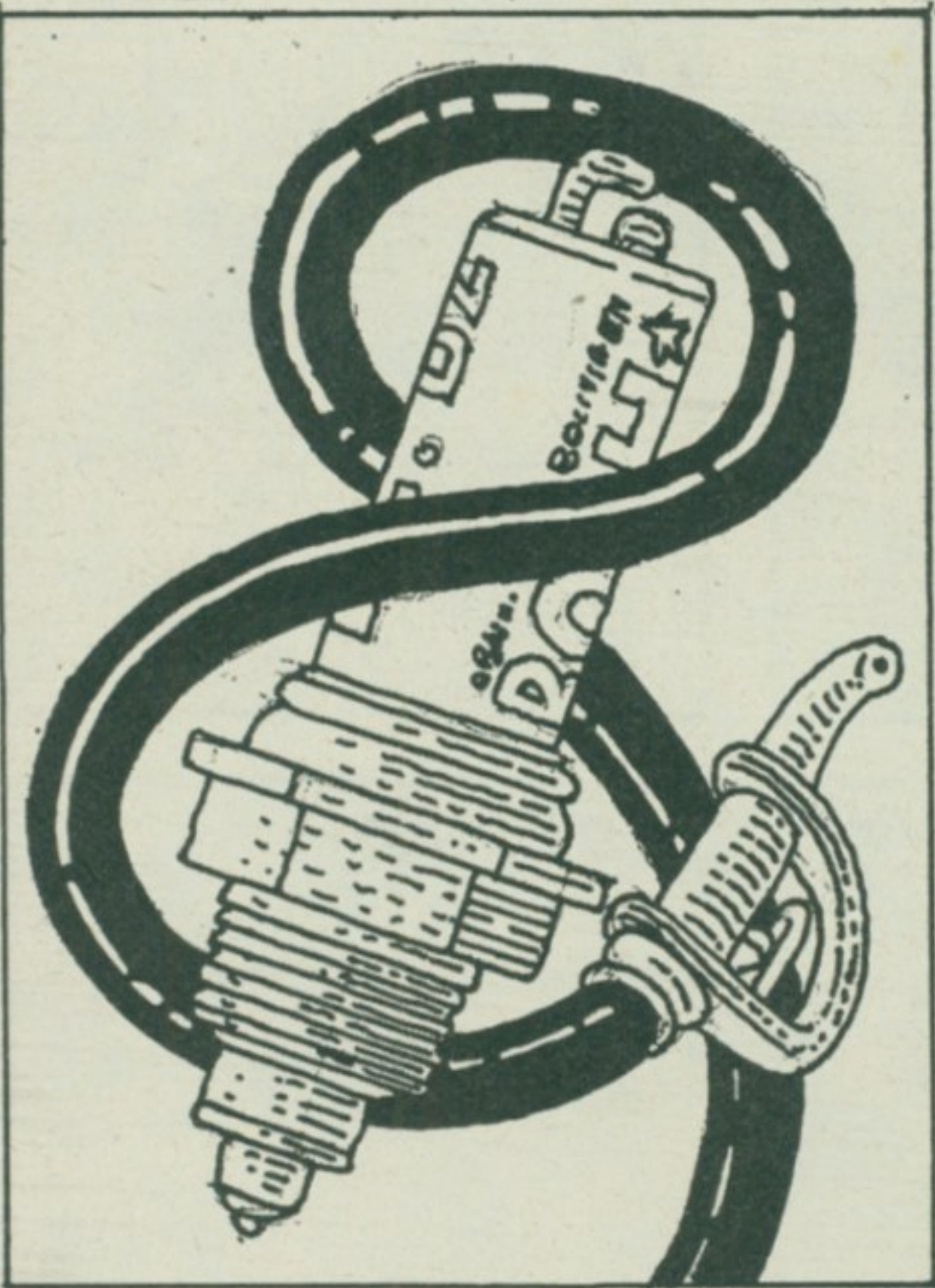
Демир Хотић је као дванаестогодишњак са родитељима дошао у Немачку, тачније у Диселдорф. Иначе, рођен је у Босанском Новом 1962. године, а у свет фудбала као професионалац ушао је 1980. године као играч „Борусије“ из Диселдорфа. Променио је неколико клубова да би највећи успех постигао са „Кајзерслаутерном“ са којим осваја домаћи куп 1990. а 1991. са овом екипом постаје и шампион Немачке.

О његовим квалитетима најбоље говори изјава селектора немачке репрезентације Бертија Фогста:

– Тај момак зна све. Трчи као машина свих 90 минута, а с лоптом уме све и увек је максимално мотивисан. Данас је мало таквих играча у Европи.

Да ли ће га наш фудбалски селектор позвати у репрезентацију (има и наше држављанство), не знамо, али знамо да је то Хотићева велика жеља.

Ево и адресе Демира Хотића: с/о 1. FC „Kaiserslautern“, Post fach 2427, 6750 Kaiserslautern, Deutschland.

Без бензина и свећица

По чему се дизел-мотор разликује од осталих мотора, како ради и какве свећице користи?

МИЛАНЧЕ С.
Каћ

Дизел-мотор је врста мотора са унутрашњим сагоревањем код кога се смеша за сагоревање справља у самом цилиндру убацивањем фино распршеног горива. Он ради без свећица јер се смеша пали сама од себе у врло сабијеном и загрејаном ваздуху. За разлику од бензинских мотора, уместо уређаја за паљење и уређаја за стварање смеше, дизел-мотори испред цилиндра имају пумпу за сабијање горива и брызгаче за њихово распршивање. Сви остали су без компресора пошто се убацивање горива у цилиндар врши на крају хита (такта) сабијања помоћу пумпе за гориво, а фино распршивање врши се на отвору брызгача.

Дизел-мотори користе јефтинија горива, као што су: дизел 1 и дизел 2 (непотпуно прерађени деривати нафте).

Ивана Стошић, III булевар 154/23, 11070 Нови Београд – 13 година, воли музику и дописивање.

Маида Смајић, Раде Кончара 13, 72000 Зеница – жели да се дописује са младима од 11 до 16 година.

Исидора и Снежана Филиповић, Булевар маршала Тита 66, 85360 Улцињ – имају 13 година, сакупљају постере, марке и налепнице, тренирају кошарку.

Јелена Пантелић, Нова скојевска 57/5, 11000 Београд – 13 година, сакупља салвете, налепнице и постере, воли путовања.

Снежана Тодоровић, М. Тита 70/9, 75000 Тузла – 13 година, жели да се дописује са вршњацима.

Иван Петровић, Краљевачка 84/5, 11000 Београд – 10 година, воли дружење и дописивање, навија за Црвену звезду.

Јелена Ћирић, Живојина Николића Брке 19/5, 18330 Бабушница – 14 година, воли реп музику, навија за Партизан.

Марина Михајловић, Чеде Васовића 80, 12000 Пожаревац – 15 година, воли музику, спорт и дружење.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Бригит Нилсен, легура, дотле, осушити, брег, каматити, ено, Ивањица, опат, ране салате, и, Аци, инатан, њ, Јуриј, диск, електрана, аа, а, усан, крас, НК, силница, естети, РТА, а, и, каналић, снегови.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2104

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кеџић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрнogiћ, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:

Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/1, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 480,00 динара, тромесечна 1.440,00 динара, полугодишња 2.880,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика“ убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO“ – AG, CH – 5034 SUHR, Bernstr. West 64, Schweiz. Тел. 310470 и 71, на КОНТО: FAX 310472 NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

